

Socialudvalget (Dagsorden)

25-10-2021 16:00

Laksetorvet, Mødelokale D.2.58 / C.2.25

Indhold

Kategori - Åbne dagsordenspunkter

Punkt 121: Dialogmøde mellem socialudvalget og Handicaprådet	1
Punkt 122: Ny plan for psykiatri- og udsatteområdet	4
Punkt 123: Kriterier og proces for uddeling af § 18 midler i 2022	7
Punkt 124: Proces til afklaring af mulighed for forkortelse af konkrete sagsbehandlingsfrister på det sociale område	10
Punkt 125: Evaluering af boligplanen på socialområdet set i et bredt perspektiv	18
Punkt 126: Status på regeringens lovprogram på socialområdet	23
Punkt 127: Type 2 diabetes-projekt. Sulten efter sukker – eller sukkersyge?	28
Punkt 128: Orientering om udviklingen i særligt dyre enkeltsager på socialområdet	30
Punkt 129: Orientering om mulighederne for at få dækket udgifter til transport til og fra behandling	33
Punkt 132: Spørgsmål fra Kasper Fuhr Christensen om Aalborg Kommune og børnefaglige undersøgelser	35
Punkt 133: Sagsstyringsliste pr. 14. oktober 2021	37
Punkt 134: Gensidig orientering	39

Punkt 121: Dialogmøde mellem socialudvalget og Handicaprådet

Resume

Den 30. august 2021 havde socialudvalget og Handicaprådet dialogmøde, hvor en række emner herunder gap-undersøgelsen fra 2021, nyt kodeks for god borgerinddragelse, status på handicapplanerne og indsatserne "Mit liv - Min plan" og "Sammen om familien" var på dagsordenen. På mødet lavede forvaltningen et oplæg herom. I denne sag opsummeres der fra dette dialogmøde. Den 25. oktober er der igen dialogmøde, hvor disse temaer skal drøftes. I sagen indgår dagsorden for mødet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at sagen drøftes.

Sagsfremstilling

Den 30. august 2021 havde socialudvalget og Handicaprådet dialogmøde (sag nr.86), hvor nedenstående emner var på dagsordenen:

1. Præsentation af "Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap - en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicapråd" og DCHs anbefalinger.
2. Præsentation af KLs og Danske Handicaporganisationers fem fælles principper for god borgerinddragelse.
3. Lokalt arbejde med et kodeks for samarbejdet med borgere og pårørende i Randers Kommune.
4. Præsentation af arbejdet med "Mit liv - Min plan" og "Sammen om familien".
5. Præsentation af status på handicapplanernes indsatsområder.

Mødet var arrangeret som et informationsmøde forud for dette dialogmøde, hvor emnerne nu skal drøftes.

Forvaltningen deltog med et oplæg om emnerne. Undervejs blev der rejst nogle spørgsmål, som er besvaret i vedhæftede bilag.

Forvaltningen har forud for dette dialogmøde endvidere lavet et kort notat om gap-undersøgelsens vigtigste konkrete forslag til initiativer, der kan fremme tillid. Dette notat er vedlagt som bilag. Endvidere har forvaltningen sammen med to repræsentanter fra Handicaprådet den 6. september 2021 lavet et interview med borgerrådgiver Jesper Cortes med henblik på at få hans vinkler på rapportens initiativer og hans idéer til tiltag, som kan forbedre tilliden og inddragelsen for borgere med handicap i Randers Kommune. Pointerne fra dette interview er sammenskrevet i notatet vedlagt som bilag.

Med afsæt i dagsordenen og præsentationerne på sidste dialogmøde den 30. august 2021 samt dialogen med Jesper Cortes og socialudvalgets drøftelse af temaerne på socialudvalgets møde den 27. september 2021 har forvaltningen lavet følgende dagsorden for dialogmødet:

1. Opsamling fra sidst. Forvaltningen laver et kort oplæg.
2. Drøftelse af arbejdet med et kodeks for samarbejdet med borgere og pårørende i Randers Kommune.
3. Drøftelse af gap-undersøgelsen "Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap - en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicapråd" og DCHs. Herunder inddragelse af interview med borgerrådgiver Jesper Cortes.
4. Afslutning samt evaluering af Handicaprådets deltagelse i arbejdsgrupper samt bud på prioritering af indsatsområder fra handicapplanerne til 2022.

Drøftelserne vil foregå i grupper, hvor både udvalgsmedlemmer, rådsmedlemmer og forvaltningsrepræsentanter deltager. Slutteligt vil der blive samlet op i plenum.

Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

Randers Kommune

Notat - Spørgsmål fra sidste dialogmøde den 30. august 2021 og svar

Sagsnavn: Socialudvalget - Dialogmøder med handicaprådet 2018 - 2021

Sagsnummer: 00.22.02-P35-6-17

Skrevet af: Liv Holm Andersen

E-mail: Liv.Holm.Andersen@randers.dk

Forvaltning: Social- og arbejdsmarkeds Sekretariat

Dato: 05-10-2021

Sendes til: Tryk F11 - indsæt navn

På seneste dialogmøde den 30. august 2021 holdt forvaltningen et oplæg i relationen til dagsordens temaer. Der fremkom med afsæt i dette oplæg en række spørgsmål og kommentarer. Disse er adresseret i næværende notat.

Der blev spurgt ind til de tre tillidsprofiler, og hvorvidt borgere flytter sig mellem de tre grupper over tid. Dette spørgsmål har rapporten ikke forholdt sig til, og den tidligere lignende gap-undersøgelse fra 2015 beskæftigede sig end ikke med begreberne. De tre tillidsprofiler skal således forstås som en deskriptiv måde at gøre det forståeligt for læsere af rapporten, at den behandling en borger føler, at han/hun modtager, betyder noget for denne borgers tillid. Således er det også oplagt, at borgere kan flyttes mellem tillidsgrupper som følge af deres oplevelser, men der forefindes ikke deciderede målinger herpå.

Der blev ligeledes kommenteret på arbejdet med at udbrede "Mit liv – min plan" til hele voksenområdet og et par af rådsmedlemmerne påpegede, at den tankegang, der lå bag, også kunne være frugtbar i forhold til møderne andre steder, især i forhold til møder i overgangssituationer, hvor en god forventningsafstemning og inddragelse er afgørende.

Der blev rejst en bekymring fra et rådsmedlem vedrørende arbejdsgruppen "Et sundt liv i fællesskab" i regi af implementering af Voksenhandicapplanen om, at denne gruppe kunne have tendens til at få en mere administrativ karakter. Runa Steinfeldt har drøftet denne kritik med tovholderen for gruppen. Dertil vil rådsmedlemmer og udvalgsmedlemmer også få mulighed for til dialogmødet den 25. oktober 2021 at drøfte erfaringerne med arbejdsgrupperne og rådsmedlemmernes deltagelse heri, når de skal prioritere emnerne for de nye arbejdsgrupper med opstart i januar 2022.

Slutteligt blev der spurgt ind til resultaterne for midtvejsevalueringen fra Rambøll på indsatsen "Sammen om familien". Et par mødedeltagere stillede sig kritiske overfor det faktum, at blot 34 af 100 familier har besvaret spørgsmålene ved baseline, mens det ligeledes kun gør sig gældende for 40 familier ved midtvejsevalueringen. Hertil kommer, at det ikke fremgår, hvorvidt respondenterne er de samme familier. Forvaltningen har indhentet Rambølls svar på denne relevante kritik og i samme ombæring spurgt ind til evalueringens design til slutevalueringen, hvor der også vil være kvalitative interview med fire familier. De svarer, at der ganske rigtigt ikke er sammenholdt, om disse familier er de samme, men påpeger, at der med stor sandsynlighed vil være stort overlap, og at man hos Rambøll ikke er bekymret for sammenligneligheden. Forvaltningen kan tilmed tilføje, at det ofte er vanskeligt at skabe høje svarprocenter i målgruppen. De kvalitative interviews er lavet med fire familier, projektets fire medarbejdere, afdelingslederen, centerchefen og socialchefen. Svarene vil indgå i en samlet rapport med de deltagende kommuner som et supplement til data fra spørgeskemaet. Forvaltningen kan endvidere tilføje, at "Sammen om familien" er en indsats i regi af Socialstyrelsen, og Rambøll er således udvalgt af Socialstyrelsen til at foretage disse målinger.

Notat - Interview med borgerrådgiver Jesper Cortes

Sagsnavn: Socialudvalget - Dialogmøder med handicaprådet 2018 - 2021
Sagsnummer: 00.22.02-P35-6-17
Skrevet af: Liv Holm Andersen
E-mail: Liv.Holm.Andersen@randers.dk
Forvaltning: Social- og arbejdsmarkeds Sekretariat
Dato: 09-09-2021
Sendes til: Socialudvalget og Handicaprådet

Siden sidste dialogmøde den 30. august 2021 har Flemming Sørensen (formand for Handicaprådet), Karina Hjort (medlem af Handicaprådet) og Liv Holm Andersen (konsulent i Social & Arbejdsmarked) afholdt et interview med borgerrådgiver Jesper Cortes med afsæt i gap-undersøgelsen.

Spørgsmål og svar fremgår af nedenstående.

1. Hvilken slags borgere og problemstillinger fylder mest i dit arbejde?

På sin vis er det ressourcestærke borgere med et vist overskud til at finde frem til os og møde op, som vi ser. Vi ser ofte forældre til børn. Men på den anden side er der også en gruppe svage borgere, ofte med relativt komplekse sager og afgørende behov, som de får støtte til.

Vi har ca. 400 henvendelser på et år, hvilket faktisk ligger ret stabilt de seneste år.

Den største gruppe af vores sager håndterer vi uden at inddrage forvaltningen, mens en lille del af sagerne løses ved netop inddragelse af forvaltningen.

De borgere vi ser hos os, de kommer, fordi de er frustrerede. Samtalen med os gør ikke at frustrationen forsvinder, men at den for en tid stopper og kan gøres mindre.

Vi er begyndt at spørge os selv i borgerrådgivningen: Hvad er det borgerne er frustrerede over, sådan mere konkret? Hvor kommer det fra? Det har vi fire bud på:

Der er noget om spørgsmål til indholdet af sagsbehandlingen. Altså hvorfor sker det her i min sag? Så tager vi en snak med borgeren om, hvad burde der ske i din sag, hvad har du oplevet, der er sket, og hvad kommer der til at ske. Så vi får tegnet rammerne op.

Det næste handler om spørgsmål til proceduren. Og her handler det om at hjælpe borgeren med, hvad der kommer til at ske, og især hvornår. Det handler især at kigge frem.

Så er der spørgsmål til sagsbehandlingstiden, hvor borgeren godt forstår, hvad der sker og i hvilken rækkefølge osv., men er frustreret over, at det tager lang tid.

Slutteligt er der spørgsmål til selve afgørelsen. Dette kommer sig ofte af, at borgeren faktisk godt forstår, hvad der er foregået, synes proceduren har været forståelig, men ikke kan koble disse ting

til afgørelsen og ikke forstår, hvorfor det er endt der og hvorfor man er kommet frem til det her resultat.

2. Mærker du, at lav grad af tillid fylder meget?

- a. Evt. opfølgende spørgsmål: Hvordan kommer dette til udtryk?

Når borgerne kommer til os, vil jeg sige, at det næsten altid er, fordi der mangler tillid. De har ikke oplevet eller de har fået brudt den tillidsfulde relation til sagsbehandler. Ellers var der ikke ret mange af dem, der kom.

Den mistede tillid eller lave grad af tillid, der kendetegner vores borgere, kommer til udtryk ved, at de faktisk slet ikke tror på det, de får fra kommunen. Så kommer de for at få tjekket tingene hos os – også de efterfølgende gange. Mange gange er vores svar jo, at "jo det kan godt passe, det ser rigtigt ud" og vi forsøger at forklare dem det mere grundigt og på en måde, hvor de forstår det. Så bliver vi sådan et ekstra lag som tages med på råd og bruges i den enkeltes kvalitetssikring. Og så kommer tilliden jo ofte lige så langsomt igen og de forsvinder fra vores butik – i hvert fald for en periode. Så vi ser ikke rigtig dem, der faktisk har tillid.

I virkeligheden er det lidt sådan, at man kan lave den rigtige afgørelse, køre sagen helt efter bogen osv., men hvis ikke borgeren er inddraget og ikke forstår sin sag, så vil mistillid opstå, og der vil komme klager uagtet at der så at sige "ikke er noget at komme efter". Omvendt tror jeg også man kan lave noget rigtig makværk rent juridisk, i processen osv., men hvis borgeren stoler på det og forstår det, så accepteres det. Der skal vi naturligvis ikke hen, men det jeg forsøger at understrege er, hvor meget inddragelse, kommunikation og forståelse af ens egen sag faktisk betyder.

3. Hvordan mærker du, at de, i den nye gap-rapport omtalte, dilemmaer kommer til udtryk?

- a. Ekspertisedilemmaet
 - b. Økonomi-dilemmaet
 - c. Fragmenteringsdilemmaet
 - d. Lov og behov-dilemmaet
 - e. Kategoriseringsdilemmaet
- f. Evt. opfølgende spørgsmål: Hvordan kan vi arbejde for at blive mere beviste om disse dilemmaer og få dem til at betyde mindre for relationen?

Dilemmaerne er alle genkendelige i forhold til det, vi hører fra borgere og ved om deres sager. De bliver et problem, når tilliden ryger, for så er det netop disse dilemmaer, der tages udgangspunkt i og fylder negativt ala "de vil spare", "det er kassetænkning" osv. De hænger i vid udstrækning sammen og viden om deres tilstedeværelse er vigtigt for relationen borger og sagsbehandler imellem. Jeg tror, det er godt, at den enkelte sagsbehandler forstår de her dynamikker, der er tilstede i relationen også, og tænker over, hvordan man kan arbejde omkring dem.

4. Hvad tror du er de vigtigste inputs i forhold til at skabe bedre samarbejde mellem medarbejdere og borgere/pårørende og øge tilliden indenfor de nuværende økonomiske og lovgivningsmæssige rammer?

Alfa og omega må være inddragelse. "Armen om skulderen på borgeren", som jeg tit siger. Noget af løsningen i forhold til at forstå sin egen sag og dens indhold er, at sagsbehandler får borgeren trukket tæt på sig, inddrager dem i videre udstrækning og forklarer hvert lille trin af sagsbehandlingen – igen og igen. Sagsbehandleren bør starte hver samtale med at kridte banen op og fortælle alle skridt i sagsbehandlingen, hvilke man har været igennem og hvilke der nu er de næste. Man skal så at sige genbesøge noget materiale, der skaber overblik – hver gang. Dette kræver naturligvis også tid.

Det skal også siges, at det er svært at lave generisk materiale og one-size-fits-all løsninger, som man anvender for at skabe visualitet og overblik, da noget kan være virksomt for en borger men ikke for en anden. I stedet handler det at øge sagsbehandlerens værktøjskasse og skabe større målgruppefokus, så man har en større viden om borgeren og forskellige målgrupper, som man kan anvende i sin kommunikation.

Man skal altså være varsom med at generalisere for målgruppen er jo kompleks. Den enkelte sagsbehandler skal have metodefrihed og tid til refleksion og sparring, så man kan komme frem til de rigtige løsninger. Det er meget vigtigt, at der er opmærksomhed på at indrette sagsbehandlingen efter borgeren, sådan noget som eksempelvis "hjemmebanefordel" kan betyde rigtig meget i den konkrete sag.

Det næste jeg tænker er, at det også kræver, at den enkelte socialrådgiver har større indsigt udover sit eget område samt i borgeren i sin helhed, så man lettere kan være med til at skabe en god sagsbehandling på tværs for borgeren, som jo altså kun oplever én problemstilling nemlig sit handicap. Imens føles som om forvaltningen ser en håndfuld udfordringer, der skal løses separat forskellige steder, og dér farer borgeren jo vild og skal hjælpes.

Så alt hvad man kan gøre for at skabe en koordineret indsats for borgeren vil hjælpe i forhold til at opleve en bedre procedure og en procedure, der er nemmere at forstå og giver mere mening. Der er mange modeller herfor, som rapporten jo også beskriver. Det her med koordinerende sagsbehandlere, som tager rundt i systemet for borgeren, som således kun har en indgang, er jo rigtig spændende, men også meget omfattende.

Helhedsorienteret sagsbehandling er hamrende svært og har ikke simple løsninger, men fokus på det skal øges. Det er afgørende. Et element heri er også overlevering, så borgeren ikke oplever at skulle fortælle sin sag igen og igen i forskellige afdelinger eller ved skift af socialrådgiver. Dette er nemlig også en kilde til mistillid, at borgeren føler, at socialrådgiveren ikke ved noget og ikke kender en.

Jeg tror, at det er et vigtigt første skridt – både i forhold til problematikken med manglende tillid og det mere specifikke i forhold til bedre koordination – er overhovedet at tale sammen på flere niveauer om disse ting.

5. Kan borgerrådgiveren bruges i det fremadrettede arbejde med at mindste tillidsgabets?

Jamen vi vil meget gerne bruges og kan sagtens inddrages i undervisning i forhold til, hvor skoen trykker i forhold til de erfaringer borgerrådgiveren har med borgere, og i forhold til, hvilke ting man kan fokusere på i sin praksis for at imødegå dette. Vi vil gerne deltage i møder, hvis ledelse og personale synes, at det er en god idé og vil afsætte tid til det. Det der nemlig også ofte sker, når vi gør sådan noget, er at medarbejderne også bliver mere fortrolige med vores funktion og ikke bliver blege for også at henvise borgere ned til os. Det samspil har faktisk noget for sig, fordi borgeren oplever sig hørt på en anden måde af borgerrådgiveren og ofte faktisk vender mere konstruktiv og tillidsfuld tilbage til sagsbehandleren. Der kan også ske det, at sagsbehandlere begynder at ringe for at få råd til svære situationer med en borger eller til gode måder at gribe en udfordring an på. Vi vil meget gerne stå til rådighed for sparring med medarbejdere også. Det kommer også borgere til gode.

Notat - Notat om gap-rapportens dilemmaer, tillidsprofiler, tillidsfremmende praksisser og konkrete initiativer til fremme af inddragelse og tillid

Sagsnavn: Socialudvalget - Dialogmøder med handicaprådet 2018 - 2021

Sagsnummer: 00.22.02-P35-6-17

Skrevet af: Liv Holm Andersen

E-mail: Liv.Holm.Andersen@randers.dk

Forvaltning: Social- og arbejdsmarkeds Sekretariat

Dato: 27-08-2021

Sendes til: Tryk F11 - indsæt navn

I dette notat er et sammenkog af gap-rapportens afsnit om de forskellige forudsætninger, der har en hhv. positiv og negativ indvirkning på tillid og inddragelse i mødet mellem borger og kommune.

Først beskrives de dilemmaer, som former mødet. Dernæst beskrives de tre tillidsprofiler. Til slut er der to afsnit om hhv. tillidsfremmende praksisser og initiativer der fremmer netop inddragelse og tillid.

De fem dilemmaer

Rapporten beskriver, hvorledes mødet mellem borger og kommune formes af en række dilemmaer, der i bedste fald kan udgøre udfordringer og i værste fald barrierer for inddragelse og tillid. Disse listes og beskrives kort nedenfor.

Ekspertisedilemmaet

I mødet med systemet bliver borgeren i stigende grad set og behandlet som ekspert i eget liv. Det skaber en spænding, fordi sagsbehandleren også forventes at besidde og anvende en ekspertise i udformningen af hjælpen. I nogle tilfælde er det en forudsætning for, at borgeren føler sig lyttet til, at sagsbehandleren anerkender, at der kan være en anden løsning end den, hun selv finder rigtigst og er rigtig for borgeren. I andre tilfælde vil det være rigtigere at tage dialogen med borgeren for at overbevise vedkommende om det hensigtsmæssige eller nødvendige i den løsning, sagsbehandleren oplever som nødvendig.

Ekspertise-dilemmaet kan blive en barriere for inddragelse og tillid, hvis sagsbehandleren ikke lykkes med nogen af delene.

Økonomi-dilemmaet

Det er en central del af frontlinjemedarbejdernes job at levere den bedste offentlige service, de kan, inden for rammerne af det budget, de er givet. Mange af de mindre tilfredse borgere i undersøgelsen tolker da også den manglende lydhørhed, de oplever hos deres kommune, som udtryk for 'kassetækning'.

Fragmenteringsdilemmaet

En borger, der har brug for hjælp, oplever typisk ikke sine behov som adskilte problematikker. Men i mødet med kommunen oplever mange borgere for det første, at det kan være en udfordring overhovedet at få fat i den rigtige person, og for det andet at vedkommendes problemer hører hjemme i forskellige afdelinger og under forskellige regelsæt. Det medfører behov for koordination af indsatsen, som en stor del af de interviewede borgere oplever selv at måtte tage ansvar for.

Lov og behov-dilemmaet

For sagsbehandleren kan der opstå et dilemma, når den hjælp, borgeren efterspørger, og som sagsbehandleren selv mener, ville være rimelig, ikke har hjemmel i lovgivningen. På den ene side må sagsbehandleren ikke sætte regel over skøn, men på den anden side må hun ikke bevilge en lovstridig indsats.

Kategoriseringsdilemmaet

Et grundlæggende dilemma i mødet mellem sagsbehandlere og borgere stammer som tidligere nævnt fra spændingen mellem borgerens oplevelse af at være et helt og komplekst individ og kommunens nødvendige kategorisering af borgeren til en generel problemprofil, som kommunen kan handle på. Dilemmaet opstår, når kommunens kategorisering af borgeren afviger væsentligt fra borgerens egen opfattelse.

Tillidsprofiler

Rapporten arbejder med tre tillidsprofiler. Profilerne skal for det første illustrere bredden i borgernes tillidsmæssige relation til kommunen, og for det andet skitsere nogle fællestræk ved møder mellem kommunernes sagsbehandlere og de borgere, der betegnes som henholdsvis tillidsstærke, forsigtige eller tillidsfattige.

Den tillidsstærke borger

Cirka en tredjedel af de interviewede borgere skiller sig ud ved at fremstå særligt tillidsstærke. Det er borgere, der oplever, at deres kommune handler rigtigt i forhold til dem. Hvis de har fået en negativ afgørelse, har de enten accepteret afslaget som legitimt eller har stadig tillid til, at kommunen vil gøre det rigtigt senere i forløbet. De tillidsstærke borgere kan fx beskrive den hjælp, de får i kommunen, som en løsning de finder i samarbejde med deres sagsbehandler.

De tillidsstærke borgere har ikke nødvendigvis altid haft tillid. Borgernes tillid hænger sammen med vedkommendes konkrete møder og erfaringer med kommunens sagsbehandling. På den måde bekræfter interviewene med borgere sagsbehandlerens oplevelse af at skulle arbejde for at etablere og bevare tillid.

Den forsigtige borger

Mange af borgerne i undersøgelsen oplever omvendt, at de også selv på forskellige måder skal arbejde for at få den hjælp, de har brug for. Det kan være ved at koordinere forskellige elementer af indsatsen eller ved at være strategiske i, hvad de fortæller sagsbehandleren, for at deres ord ikke skal kunne bruges til at give afslag på hjælp, de oplever at have brug for. Det sidste afspejler en mistillid, der hænger sammen med 'kontrol delen' af sagsbehandlerens jobbeskrivelse, der fx kan gå ud på at tjekke, at borgeren har opbrugt private midler, før kommunens hjælp sætter ind, eller på at sikre, at borgeren ikke bruger kræfter på hobbyer eller andet, der tager energi, som kommunen mener, at man retteligt kunne forvente, at vedkommende burde bruge i sit fleksjob.

En del af borgernes fortællinger om mødet med kommunen afspejler en forsigtighed i relationen til sagsbehandleren og kommunen, der fx kan komme til udtryk som fortielser, eller tøven med at genoptage kontakt. En del af de forsigtige borgere er forbeholdne, fordi de tidligere i deres forløb har haft negative oplevelser med kommunens sagsbehandlere, selvom de efterfølgende oplever, at relationen er blevet bedre. Andre er overordnet set tilfredse med deres kommune, men oplever, at bureaukrati gør det unødigt vanskeligt for en borger at få den nødvendige hjælp.

Den tillidssvage borger

Endelig er der en gruppe borgere, hvis tillid til kommunen kan ligge på et meget lille sted. Det kan være borgere, der er uenige i kommunens vurdering af, hvilken hjælp de skal have. Flere af dem har oplevet at flytte fra en kommune til en ny, der ikke vil betale for det, deres gamle kommune gerne ville bevillige. Forældre til børn med handicap fylder en del i gruppen af tillidsfattige borgere. Deres manglende tillid refererer både til manglende tiltro til kommunens kompetence og viden, og til oplevelsen af at blive forkert kategoriseret i mødet med kommunen.

Tillidsfremmende praksisser

Analysen af de kvalitative interview i forbindelse med rapportens tilblivelse viser, at borgere og sagsbehandlere fremhæver en række tiltag, der kan styrke relationen mellem parterne og tilliden i mødet. Dette kan blandt andet ske igennem bedre kommunikation, større gennemsigtighed, og at kommunen tager ansvar for tværfaglig koordination. Således er der listet en række tillidsfremmende praksisser, som selvfølgelig i praksis kan tage en række forskellige former.

- At borger og kommune samarbejder om at afdække problemet og designe den bedst mulige hjælp.
- God, løbende og ærlig kommunikation.
- At sagsbehandlingen tilrettelægges, så borgeren kan føle sig set i sin helhed, fx via hjemmebesøg.
- Mødereferater, der afspejler dialog og aftaler mellem borger og sagsbehandler, og som leder til handling.
- At kommunen tager ansvar for den tværfaglige koordination af indsatsen og for, at indsatsen er sammenhængende, helhedsorienteret og meningsfuld for borgeren.
- At kommunen organiserer indsatsen, så hjælpen kan gives i tide, inden problemerne eventuelt vokser sig større.

I nedenstående afsnit listes en række initiativer, som kan konkretisere ovenstående.

Initiativer til fremme af inddragelse og tillid

De fleste danske kommuner har på forskellig vis arbejdet med tillid og inddragelse i forhold til borgere med handicap. I rapporten er en lang række konkrete initiativer samlet. Disse knytter sig op på fem overoverordnede emner. Disse er kort beskrevet her nedenfor.

Kommunikationsinitiativer handler bl.a. om at forventningsafstemme, målgrupperekommunikere, tilpasse mødet til borgeren, give borgeren hjemmebanefordel, sikre aftaler og gennemsigtighed gennem referater o. lign. samt hjælpe borgeren videre i den rigtige retning.

Initiativer for tværfaglighed og helhedsorienteret sagsbehandling knytter sig til konkrete redskaber til at tackle siloproblematikker ved at styrke det tværprofessionelle samarbejde om borgere med handicap: samarbejds møder, klar ansvarsfordeling mellem afdelingerne samt opdyrkelsen af fælles metodisk grundlag. Her kan også nævnes forskellige sagsbehandler-typer som på hver sin måde sikrer en tættere koordinering: 1) den tværgående sagsbehandler, som dækker flere lovgivningsområder, 2) de parrede sagsbehandlere, hvor to sagsbehandlere med forskellige lovgivningsfokus arbejder tæt sammen om borgeren, 3) den koordinerende sagsbehandler, hvor én sagsbehandler får ansvaret for at inkludere alle de relevante myndigheds- og udførerrøller i borgerens liv, og 4) alt-i-én-sagsbehandleren, hvor sagsbehandleren både dækker forskellige myndighedsområder og har en udførerrølle i borgerens liv

Initiativer, der skal give smidig adgang til hurtig hjælp kan eksempelvis handle om at skabe nye og andre indgange til kommunen. Indgangene kan fx tage form af enheder, hvor borgerne kan komme ind fra gaden og tale med et tværfagligt team, som er bemyndiget til at bevilge borgerne den hjælp, de har behov for. Således styrkes borgerens tilgængelighed.

Initiativer, der skal styrke borgere med handicaps adgang til kommunens kulturtilbud, kan både være initiativer som styrker tilgængeligheden til og informationen om fritidstilbud. Det er også at have særlige tilbud, eksempelvis sociale væresteder eller lignende, til særlige målgrupper. Sidst men ikke mindst handler det om inddragelse af målgruppen i skabelsen af fritidstilbud, så borgere med handicap får en stemme i forhold til, hvad der findes af tilbud.

Initiativer, der skal styrke beskæftigelsesrettede indsatser for borgere med handicap, er initiativer som sigter på at gøre sagsbehandlingen bedre og mere behagelig for såvel borger som sagsbehandler. Det handler om sparring fra vidensaktører, vidensdeling på tværs i kommunen, adgang til mentor/bisidder samt at borger og sagsbehandler i videst mulig udstrækning har samme information, eksempelvis i forhold til handicapkompenserende ordninger mv.

Dialogmøde mellem Socialudvalget og Handicaprådet

30.08.2021

Dagsorden for dialogmøde

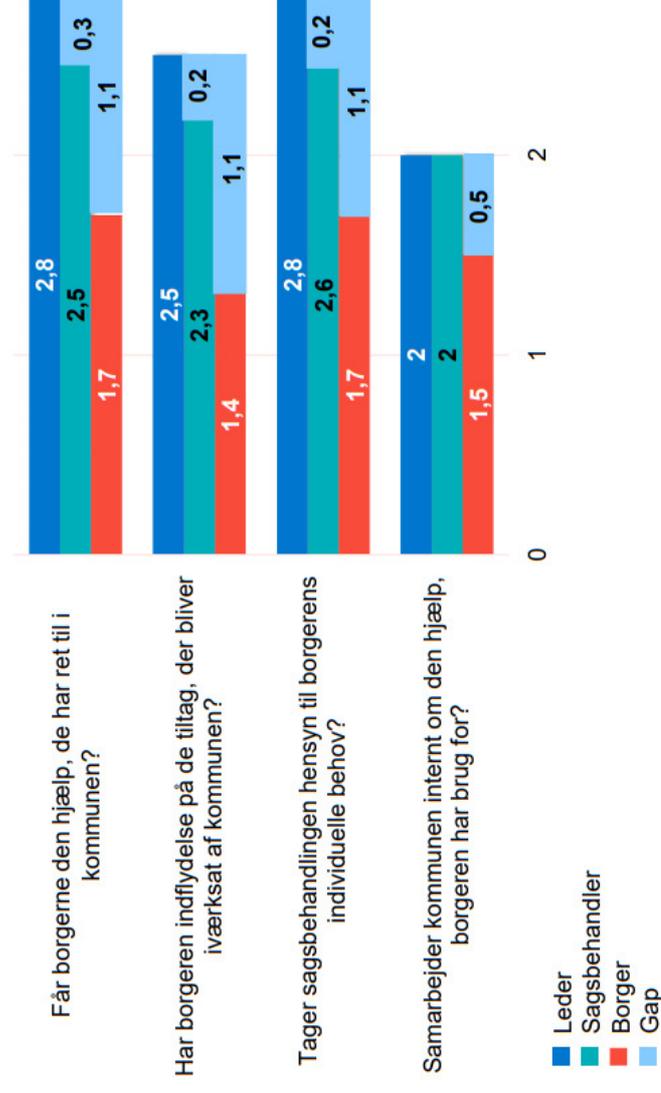
1. Præsentation af ”Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap - en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicapråd og DCHs anbefalinger.
2. Præsentation af KLS og Danske Handicaporganisationers fem fælles principper for god borgerinddragelse og det lokale kodeks for Randers Kommune.
3. Præsentation af arbejdet med ”Mit liv - Min plan” og ”Sammen om familien”.
4. Præsentation af status på handicapplanernes indsatsområder.

”Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap – en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicaprå

Rapportens konklusioner

1. Borgere, medarbejdere og ledere har forskellige opfattelser.
2. En for stor borgergruppe oplever ikke at få den hjælp man har ret til, ikke at have indflydelse osv.
3. Borgernes opfattelse giver et ”tillids-gap”.

Figur 1 Centrale kvantitative fund

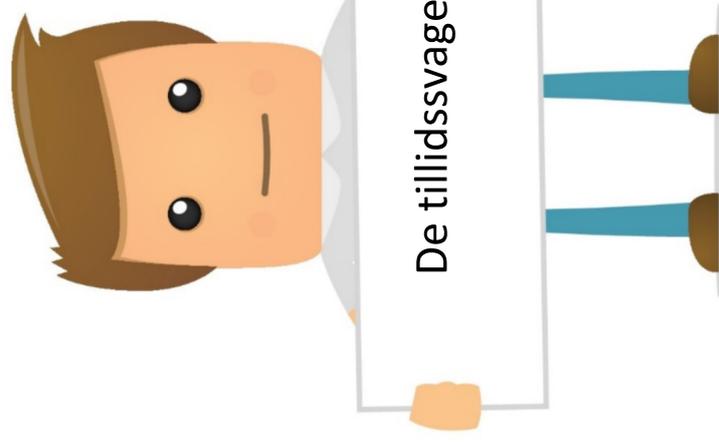
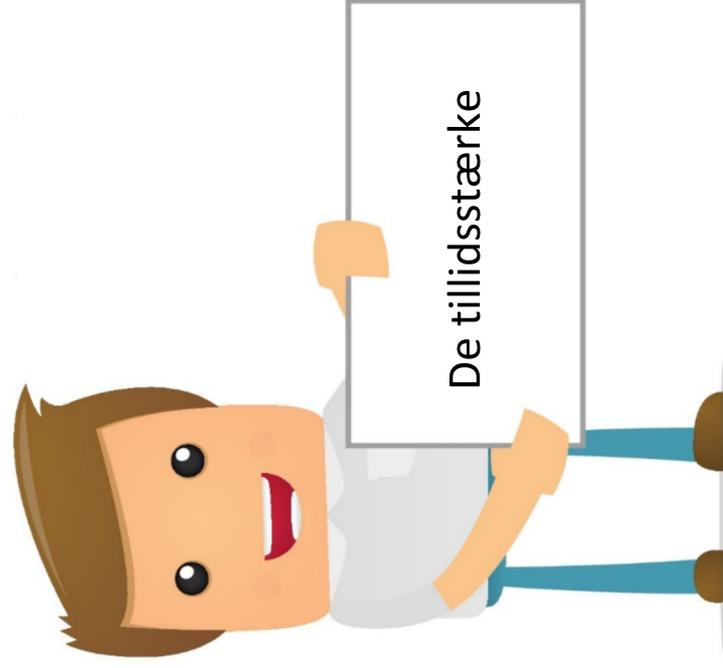

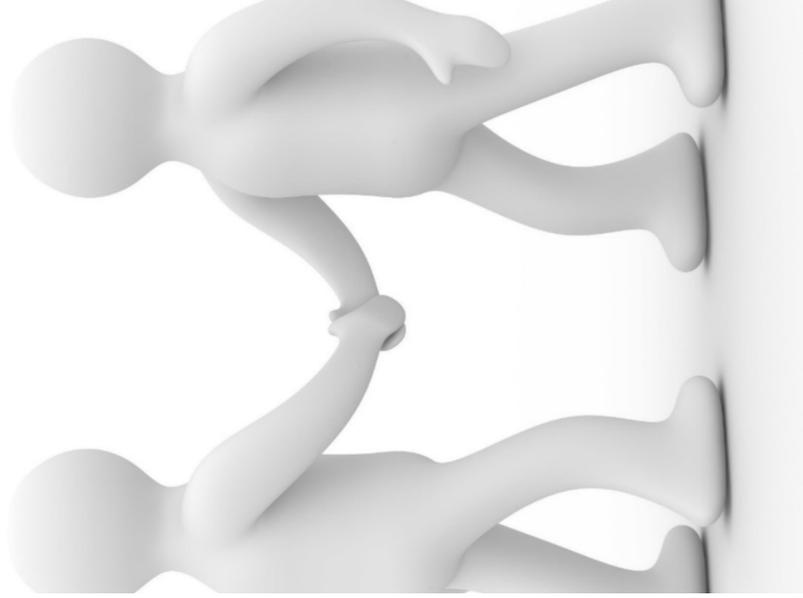
Rapportens konklusioner

- **Store forskelle i vurderinger:** Borgerne vurderer sagsbehandlingen lavt på alle parametre, og der er store forskelle mellem borgerne og sagsbehandlerne og lederne vurderinger.
- **Gensidig tillid er vigtigt:** Borgerne og de professionelle er enige om, at gensidig tillid, god forberedelse og solidt kendskab lovgivningen er de vigtigste parametre for en god kontakt i sagsbehandlingen.
- **Ikke indflydelse på egen situation:** Borgerne oplever ikke, at de har indflydelse på deres situation, og føler ikke, at de bliver kontakten med kommunen.
- **Individuelt fokus har positiv effekt:** Borgere, som oplever, at sagsbehandlingen er fokuseret på deres individuelle situation, generelt et mere positivt syn på sagsbehandlingen.
- **Store forskelle i oplevelse:** Der er store forskelle mellem borgernes og de professionelle oplevelse af stemningen i møder mellem borger og sagsbehandler - her er der både en stor andel med meget positive og negative oplevelser.
- **Manglende viden om handicap:** Borgerne oplever, at sagsbehandlere har en meget lav grad af viden om deres specifikke handicap.
- **Viden giver skræddersyet rådgivning:** Borgere, som møder sagsbehandlere med en højere grad af viden om tilbud og deres specifikke handicap, oplever også, at de får en mere skræddersyet rådgivning.
- **Lederne er mere positive:** Lederne vurderer generelt sagsbehandlingen mere positivt end sagsbehandlerne.

Rapportens tre borgergrupper

De forsigtige

1. at man styrker kommunikationen gennem fx efteruddannede inddragelse, der både kan være tilpasset bestemte borgergrubbers særlige behov, og være til gavn for andre
2. at man sætter borgeren i centrum og lader vedkommende pennen i udredning og indsatsdesign.
3. at man giver hjemmehjælperen til borgeren ved at møde vedkommendes hjem eller på arbejdspladsen.
4. at man har en tovholder, der står for koordineringen af indsatsen.
5. at man styrker inddragelse af de pårørende, fx via uddannelsesforløb.

Eksempel: Borgerrådgiveren

- I Randers kommune siden 2011.
- Uafhængig instans som hjælper med bl.a. klager og forbedring af dialog.
- I tiden mellem dette og næste møde interviewes Jesper Cortes, så hans perspektiver på rapportens indhold kan medtages.

KLs og Danske Handicaporganisationers fem fælles principper og det lokale kodeks for Randers Kommune.

De fem fælles principper for god borgerinddragelse

- Formuleret af KL og Danske Handicaporganisationer.
- Blandt andet på baggrund af VIVE's fund i for inddragelse og tillid.

Principperne:

- Gensidig tillid og godt samarbejde skal synliggøres og sættes i centrum i den kommunale sagsbehandling.
- Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem fælles mål og mulighed for reel indflydelse.
- Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem et fælles overblik og indsigt i hinandens præmisses ekspertise.
- Gensidig tillid og godt samarbejde kræver tid og fleksibilitet.
- Gensidig tillid og godt samarbejde forudsætter gennemsigtighed og tilgængelighed.

Kodeks for det gode borger- og pårørende samarbejde

- Hvorfor et kodeks?
- Indholdet af kodeks bygger på KL og DHs principper - oversat til Randers Kommune.
- Arbejdsprocessen omkring kodeks.
- Fremadrettet: Medarbejdere skal indarbejde det i deres praksis → opfølgninger.

Gensidig tillid og godt samarbejde skal synliggøres og sættes i centrum i den kommunale sagsbehandling.

- Anerkendelse af og fokus på den enkelte.
- Respekt for selvbestemmelse.
- Samtidig respekt for pårørendes viden og bidrag.
- Fokus på at få løbende feedback på samarbejdet.

Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem et fælles overblik og indsigt i hinandens præmisser, viden og ekspertise.

- Tydelighed i kommunikationen.
- Forklare meningen med spørgsmål.
- Gennemsigtighed om skridt i ansøgningsproces og hvad der kommer til at ske.
- Information om lovgivningen der anvendes, om klagemuligheder, om muligheder for bisidder mv.

Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem fælles mål og mulighed for reel indflydelse.

- Fokus er på at hjælpe.
- Mål der formuleres i fællesskab og tager afsæt i den enkeltes håb og drømme.
- Løbende opfølgning på fælles mål.

Gensidig tillid og godt samarbejde kræver tid og fleksibilitet.

- Afgørelse træffes efter vurdering af konkret situation
- Samarbejde omkring at frembringe nødvendigheden.
- Tid til spørgsmål og tilbagemeldinger.
- Ansvar for overlevering til ny sagsbehandler.

Randers Kommunes Kod

Gensidig tillid og godt samarbejde forudsætter gennemsigtighed og tilgængelighed.

- Rammerne for samtale aftales.
- Et sprog der er til at forstå.
- Forventningsafstemning forud for møder.
- Overholdelse af aftaler og tilbagemelding hvis ændringer.
- Ansvar for at besvare spørgsmål – og skabe kontakt til andre afdelinger hvis nødvendigt.

Mit liv – min plan

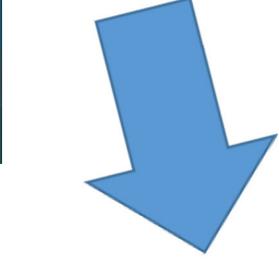
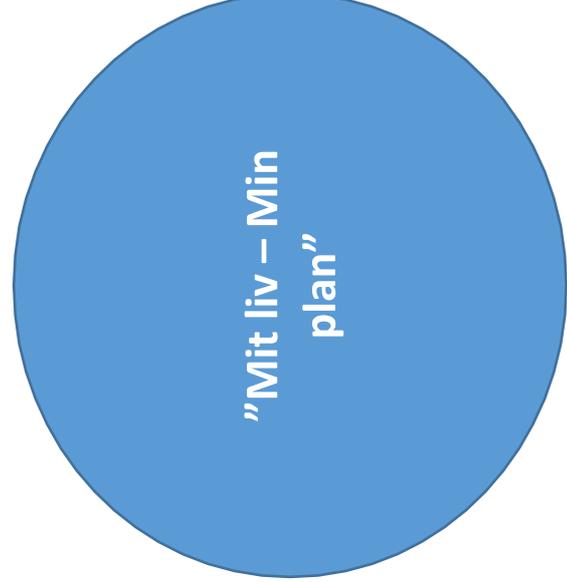
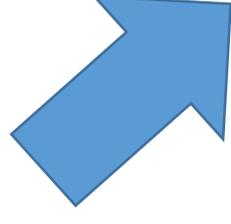
Den visuelle borgerplan - Mit liv – Min Plan

”Mit liv – Min Plan” giver borgere større medindflydelse og ansvar, så der i højere grad arbejdes ud fra den enkeltes håb, drømme og behov.

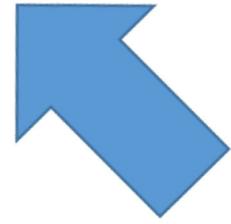
”Mit liv – Min plan” danner grundlag for borgerens sociale indsats.

Mit liv – Min plan cyklus

Måltrettet indsats

Borgerplansmøde

Opfølgning på borgerplansmøde

Sammen om familien

Sammen om familien – indhold

- **Formål:**

At styrke mødet mellem familierne og medarbejderne samt forbedre sagsbehandlingen og oplevelsen heraf.

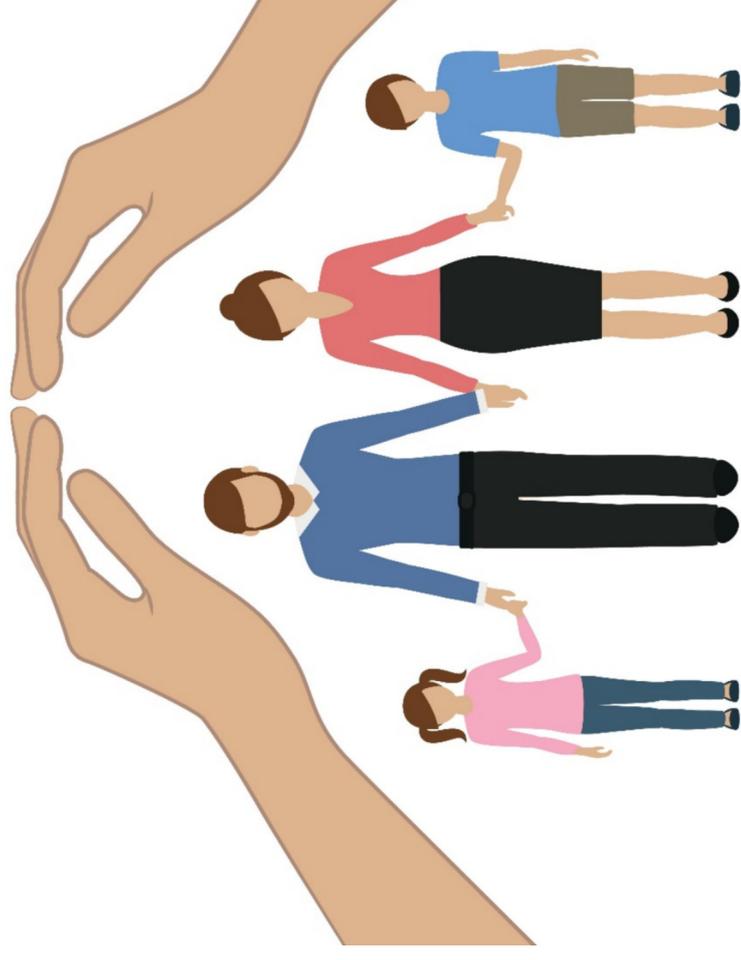
- **Fokus:**

At øge sammenhæng, fleksibilitet og koordination i familiens støtte. Derudover er et centralt element en mere hyppig kontakt med familierne samt tilpasning af familiens støtte løbende i takt med behovene ændrer sig.

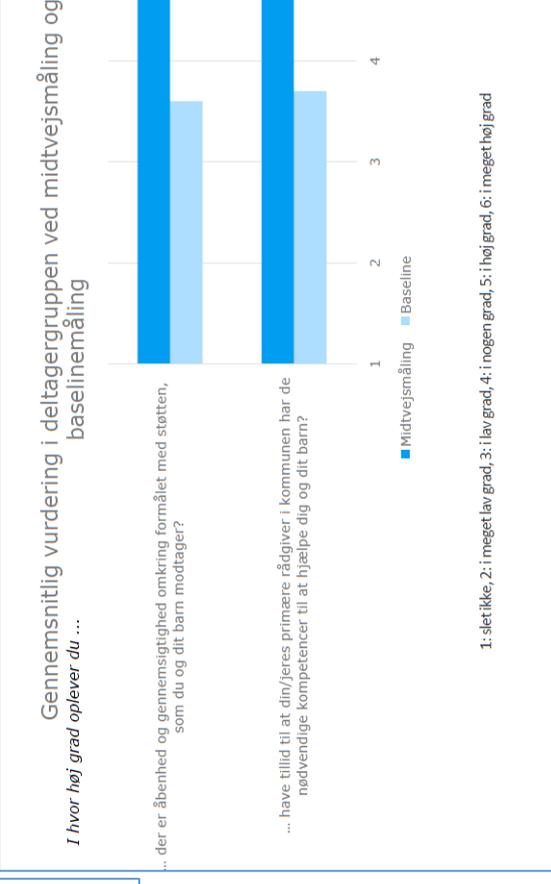
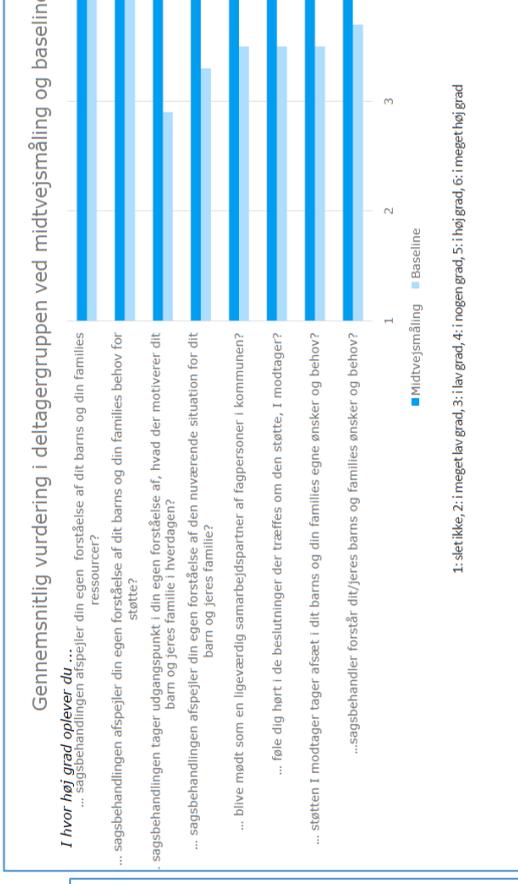
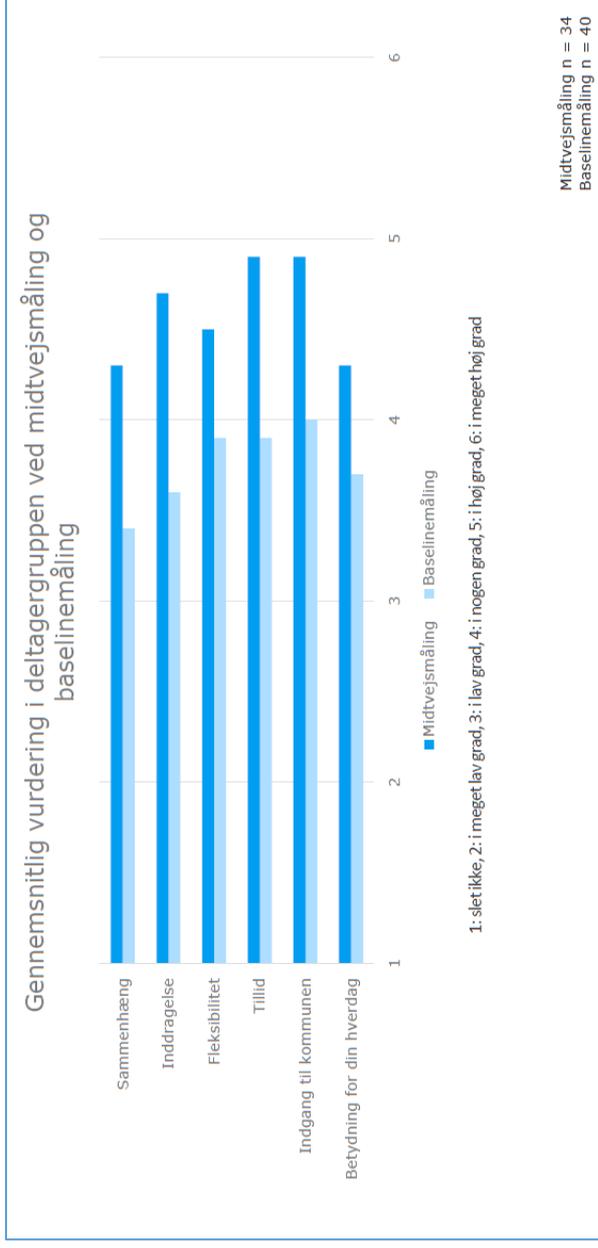
- **Involverede:**

Fire medarbejdere og ca. 100 familier børn indgår i projektet. Sagerne er kendetegnede ved høj kompleksitet.

Medarbejderne er uddannet i at kunne varetage tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter, så familierne kun har én sagsbehandler.

Sammen om familien – stor tilfredshed

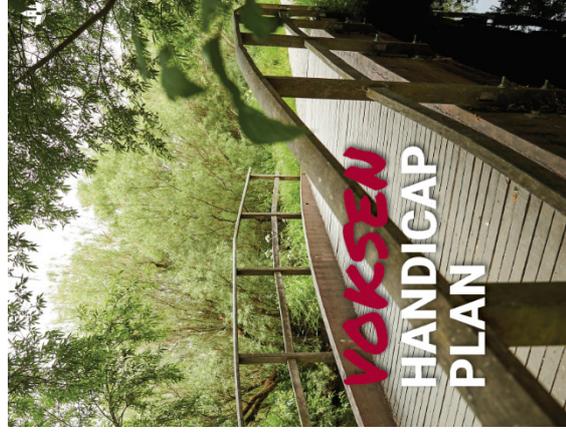
Fund i midtvejsmålingen:

- Figur 1: Samlet vurdering på alle parametre.
- Figur 2: Inddragelse.
- Figur 3: Tillid.

Status på implementering af handicapplanerne

Status på implementering

- Siden nytår 2021 er der blevet arbejdet på implementering af planernes indsatsområder.
- Der er nedsat 2 arbejdsgrupper på hhv. voksenhandicap og børnehandicap og en 5. fælles arbejdsgruppe.
- Der også opstartet samarbejder med jobcenteret, sundhedsrådet, Børn og Skole om de emner og snitflader som går på tværs af forvaltninger.

2020-2023

RANDERS

2020-2023

Status på implementering - indsatsområde

Styrket forældresamarbejde:
<ul style="list-style-type: none">• Forældrepanel.• Lettere forståeligt velkomst - og informationsmateriale.

Forebyggende og fleksibel støtte:
<ul style="list-style-type: none">• Alternativ aflastning.• Kortlægning af tilbud indenfor netværksdannelse og forslag til mangler.

Et sundt liv i fællesskab:
<ul style="list-style-type: none">• Kortlægning af og udbredelse af viden om sundhedstilbud for målgrupperne.

Pårørendesamarbejde:
<ul style="list-style-type: none">• Inputs til kodeks for det gode borger- og pårørendesamarbejde• Afdækning af inputs fra stormøder• Bruger- og pårørendeundersøgelser: Hvad viser de seneste undersøgelser og hvordan kan vi arbejde videre.

Koordinering og Sammenhæng:
<ul style="list-style-type: none">• Identifikation af milepæle/overgang at skabe bedre kommunikation samarbejde om borgeren.• Kodeks for bedre samarbejde med og pårørende.

- Obs: Socialudvalget har en statussag til formel udvalgsbehandling på dagsordenen på deres næste udvalg

Videre proces og næste dialogmøde

Næste dialogmøde:

- Fortsat gap-undersøgelsen som tema.
- Tid til drøftelserne med afsæt i dette mødes informationer og bilag.
- I dybden med anbefalinger og løsninger.

I mellem de to møder:

- Der udarbejdes et interview med borgerrådgiver Jesper Cortes om rapportens indhold, særligt mødet på at drøfte netop konkrete forslag til forbedringer, som imødekommer rapportens udfordring.
- Forvaltning udarbejder også yderligere materiale om rapportens anbefalinger og løsninger.

Kodeks for det gode borger- og pårørendesamarbejde på handicapområdet i Randers

Baggrund for kodeks for borger- og pårørendesamarbejde på handicapområdet

Det er vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem borgere med handicap, pårørende og medarbejderne i Randers Kommune. Som et led i implementeringen af børne- og voksenhandicapplanerne er der derfor et særligt fokus på at videreudvikle samarbejdet. Det har ført til, at der er udarbejdet dette kodeks, som skal sætte rammerne for, hvordan vi kan samarbejde bedst muligt.

Afsættet for kodekset er fem principper, som KL og Danske Handicaporganisationer (DH) har udarbejdet med henblik på at øge samarbejdet og tillid mellem borgere på handicapområdet og kommunerne. De fem principper er:

1. Gensidig tillid og godt samarbejde skal synliggøres og sættes i centrum i den kommunale sagsbehandling.
2. Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem fælles mål og mulighed for reel indflydelse.
3. Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem et fælles overblik og indsigt i hinandens præmisser, viden og ekspertise.
4. Gensidig tillid og godt samarbejde kræver tid og fleksibilitet.
5. Gensidig tillid og godt samarbejde forudsætter gennemsigtighed og tilgængelighed.

Du kan finde yderligere oplysninger om principperne [her](#)

Lokal oversættelse af principper for det gode samarbejde til handicapområdet i Randers Kommune

Med baggrund i KL og DH's principper er der udarbejdet en lokal oversættelse af, hvordan vi vil understøtte det gode samarbejde med dig og dine pårørende i Randers Kommune.

1. Gensidig tillid og godt samarbejde skal synliggøres og sættes i centrum i den kommunale sagsbehandling.

I Randers Kommune betyder det:

- At vi vil møde dig og dine pårørende med anerkendelse og fokus på det, der fungerer i din hverdag, og hvordan vi bedst kan støtte op om dig/jer.
- At vi har respekt for, at du som er voksen med et handicap er ekspert i dit eget liv og har ret til at bestemme over dit eget liv, også selvom dine pårørende ikke altid er enige i dine valg.
- At vi har respekt for, at du som pårørende har meget at bidrage med til vores samarbejde bl.a. i kraft af din viden og kendskab til din pårørendes liv og historie.
- At vi løbende vil sætte fokus på at følge op med dig/jer om, hvordan I oplever vores samarbejde.

2. Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem fælles mål og mulighed for reel indflydelse

I Randers Kommune betyder det:

- At vi har fokus på at hjælpe dig/jer. Vores opgave er at støtte dig eller din pårørende/barn med handicap til at mestre hverdagen.

- At vi gerne vil vide mere om de drømme og håb som du/I har for fremtiden. Dét vil være vores afsæt for at udarbejde mål for den støtte som du eller din pårørende modtager fra handicapområdet.
- Vi vil løbende følge op sammen med jer for at sikre, at vi yder den rette støtte til at opnå de mål, som vi i fællesskab har formuleret.

3. Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem et fælles overblik og indsigt i hinandens præmisser, viden og ekspertise.

I Randers Kommune betyder det:

- At vi vil være tydelige i vores kommunikation med dig/jer, eksempelvis forklare om baggrunden for, at vi spørger som vi gør, hvorfor det har stor betydning, at du/I hjælper med oplysninger om din/jeres situation eller processen frem mod at træffe beslutning om din fremtidige støtte.
- At vi vil forklare, hvordan og efter hvilken lovgivning sagsbehandlingen foregår, og hvilke klagemuligheder, der kan være, hvis der er uenighed om en afgørelse.
- At vi vil fortælle dig om muligheder for at have andre med til møder med Randers Kommune (fx bisidder).
- At vi vil forklare, hvilke skridt der vil være inden du/I kan få svar på en ansøgning, og hvornår der vil være behov for at indhente oplysninger fra andre afdelinger.

4. Gensidig tillid og godt samarbejde kræver tid og fleksibilitet.

I Randers Kommune betyder det:

- At vi altid træffer afgørelser på baggrund af en vurdering af din eller din pårørendes/barns situation.
- At vi vil samarbejde med dig og dine pårørende for at få den nødvendige viden til at vurdere, hvad I har brug for støtte til.
- At vi vil planlægge efter, at der er tid til at komme med dine/jeres tilbagemeldinger og mulighed for at få besvaret de spørgsmål, som du/I kan have.
- At vi er ansvarlige for at overlevere relevant viden om din eller din pårørendes/barns situation fx når du får en ny sagsbehandler, overgår til et andet tilbud eller når du som ung overgår til voksenområdet.

5. Gensidig tillid og godt samarbejde forudsætter gennemsigtighed og tilgængelighed.

I Randers Kommune betyder det:

- At vi vil aftale med dig/ dine pårørende, hvordan vi vil samarbejde, når du/I modtager støtte fra Randers Kommune. Det kan eksempelvis være i forhold til, hvordan og hvor ofte vi kontakter hinanden.
- At vi vil bruge et sprog, som er til at forstå, når vi taler sammen eller kommunikerer på skrift.
- At vi inden et møde vil fortælle dig/jer om hvorfor vi skal mødes, hvad dagsorden og tidsrammen er for mødet.
- At vi vil overholde de aftaler, som vi laver, og melde tilbage til dig/jer, hvis der mod forventning er behov for at foretage ændringer eller tilpasninger.
- At vi vil hjælpe med at svare på de spørgsmål, som du/I er i tvivl om, og skabe kontakt til andre afdelinger, som du kan have spørgsmål til eller som du/I ønsker at søge støtte fra.

UDKAST

86. Dialogmøde med Handicaprådet

00.22.02-P35-6-17

Resumé

Socialudvalget og Handicaprådet mødes til dialogmøde to gange årligt. På dette møde er emnet tillid og samarbejdet borger og kommune imellem valgt med afsæt i "Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap - en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicapråd". Dette er et tema, som er højt på dagsordenen hos Randers Kommune og spiller en stor rolle i implementeringen af kommunens to handicapplaner på henholdsvis voksen- og børneområdet.

I

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at sagens indhold drøftes.
-

Sagsfremstilling

Socialudvalget og Handicaprådet mødes til dialogmøde to gange årligt.

På dette dialogmøde er det overordnede tema samarbejdet og tilliden mellem borger og kommune. Dagsordenen omhandler herunder resultater og anbefalinger fra gap-undersøgelsen fra 2021 fra Det Centrale Handicapråd, KLs og Danske Handicaporganisationers (DH) fem fælles principper for god borgerinddragelse og det lokale arbejde med et kodeks for samarbejdet med borgere og pårørende i Randers Kommune samt arbejdet med indsatserne i "Mit liv - Min plan" og "Sammen om familien" på henholdsvis voksen- og børneområdet. Endelig er der en generel status på indsatsområderne i de to handicapplaner.

Dette møde er primært tænkt som et informationsmøde, hvor socialudvalget og Handicaprådet i fællesskab får præsenteret og vurderet på indholdet i gap-undersøgelsen og dermed udfordringen med den i rapporten manglende tillid mellem borgere og kommune og løsninger herpå. På det næste fællesmøde mellem Handicaprådet og Socialudvalget den 25. oktober 2021, vil der igen være fokus på emnet samt plads til mere dialog.

Dagsorden for dialogmøde mellem Socialudvalget og Handicaprådet den 30. august 2021:

1. Præsentation af "Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap - en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicapråd" og DCHs

anbefalinger.

2. Præsentation af KLs og Danske Handicaporganisationers fem fælles principper for god borgerinddragelse.
3. Lokalt arbejde med et kodeks for samarbejdet med borgere og pårørende i Randers Kommune.
4. Præsentation af arbejdet med "Mit liv - Min plan" og "Sammen om familien".
5. Præsentation af status på handicapplanernes indsatsområder.

Nedenfor følger en beskrivelse af temaerne på dagsordenen.

"Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgerne med handicap - en gap-undersøgelse for Det Centrale Handicapråd"

Det Centrale Handicapråd (DCH) har i samarbejde med VIVE i 2021 gentaget deres gap-undersøgelse fra 2015. Denne gang i en mere dybdegående udgave men fortsat med det formål at undersøge om borgere med handicap og kommunale ledere og sagsbehandlere stadig har forskellige opfattelser af mødet og af kommunens sagsbehandling.

Undersøgelsen har også fokus på at identificere barrierer, muligheder og eksempler på inddragelses- og tillidsfremmende initiativer, som nogle kommuner har gode erfaringer med.

Rapporten viser, at det overordnede resultat er, at tilliden på handicapområdet fortsat er udfordret, hvilket kalder på handling. DCH har på denne baggrund udarbejdet en række anbefalinger, som blandt andet lyder:

- Styrke faglighed, vejledning og rådgivning.
- Sikre kommunalpolitisk og ledelsesmæssig fokus på tillid og kommunikation.
- Sikre tydelighed om, at koordinering i indsatser er kommunens ansvar.
- Inddrage det kommunale handicapråds erfaringer i planlægning af initiativer for at øge tilliden og i forbindelse med temperaturmålinger af tilliden i kommunen.

DCH peger også på en række løsningsmuligheder og tiltag, som kan iværksættes med det klare mål at øge tilliden.

Én af disse er at ansætte en borgerrådgiver, hvilket man gjorde i Randers Kommune allerede i 2011. Borgerrådgiveren fungerer som en slags uvildig instans, som kan guide borgeren og understøtte fokus på borgernes retssikkerhed mv.

Undersøgelsen deler desuden borgerne op i tre grupper: De tillidsstærke, de forsigtige og de tillidssvage.

De tillidsstærke er borgere, der oplever, at deres kommune handler rigtigt i forhold til borgeren. Hvis de har fået en negativ afgørelse, har de enten accepteret afslaget, som legitimt eller har stadig tillid til, at kommunen vil gøre det rigtigt senere i forløbet. De tillidsstærke borgere kan eksempelvis beskrive den hjælp, de får i kommunen, som en løsning de finder i samarbejde med deres sagsbehandler.

De forsigtige er for en stor del forbeholdne, fordi de tidligere i deres forløb har haft negative oplevelser med kommunens sagsbehandlere, selvom de efterfølgende oplever, at relationen er blevet bedre. Andre er overordnet set tilfredse med deres kommune, men oplever, at bureaukrati gør det unødigt vanskeligt for en borger at få den nødvendige hjælp.

De tillidssvage kan være borgere, der er uenige i kommunens vurdering af, hvilken hjælp de skal have. Flere af dem har oplevet at flytte fra en kommune til en ny, der ikke vil betale for det, deres gamle kommune gerne ville bevillige. Desuden fylder forældre til børn med handicap en del i gruppen af tillidssvage borgere.

Disse forskelle på borgere er et vigtigt blik at have med, når anbefalingerne, løsninger og kommunikation af disse skal drøftes.

Forvaltningen deltager med en mundtlig præsentation af undersøgelsens resultater og anbefalinger.

Selve undersøgelsen er vedlagt som bilag.

KLs og Danske Handicaporganisationers (DH) fem fælles principper for god borgerinddragelse

Det er med afsæt i blandt andet ovenfor beskrevne gap-undersøgelse, at KL og Danske Handicaporganisationer (DH) i februar 2021 præsenterede fem fælles principper for god borgerinddragelse med tilknyttede anbefalinger.

Anbefalingerne lyder som følger:

- Gensidig tillid og godt samarbejde skal synliggøres og sættes i centrum i den kommunale sagsbehandling.
- Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem fælles mål og mulighed for reel indflydelse.
- Gensidig tillid og godt samarbejde skabes gennem et fælles overblik og indsigt i hinandens præmisser, viden og ekspertise.
- Gensidig tillid og godt samarbejde kræver tid og fleksibilitet.
- Gensidig tillid og godt samarbejde forudsætter gennemsigtighed og tilgængelighed.

Det er vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem borgere med handicap, pårørende, medarbejderne og ledere i Randers Kommune. Som et led i implementeringen af børne- og voksenhandicapplanerne er der derfor et særligt fokus på at videreudvikle samarbejdet mellem borgere med handicap og Randers Kommune.

Lokalt arbejde med et kodeks for samarbejdet med borgere og pårørende i Randers Kommune

Der er således med baggrund i KL og DH's principper udarbejdet et forslag til en lokal oversættelse af, hvordan vi vil understøtte det gode samarbejde med borgere og pårørende på handicapområdet i Randers Kommune. Forslag til kodeks er udarbejdet med inputs fra medarbejdere, ledere og repræsentanter fra Handicaprådet i regi af én af arbejdsgrupperne, der er nedsat i forbindelse med implementering af handicapplanerne. Ligeledes er kodekset drøftet med referencegruppen for handicapplanerne på møde den 18. juni 2021.

Forvaltningen deltager på mødet med en mundtlig præsentation af kodekset og arbejdet hermed.

Udkast til kodeks for det gode borger- og pårørendesamarbejde er vedhæftet som bilag.

"Mit liv - Min plan" og "Sammen om familien"

Indsatsen på voksenområdet "Mit liv - Min plan" er et eksempel på, at der i Randers Kommune er en opmærksomhed på den ovenfor beskrevne tillidskløft, og dermed et ønske om at øge borgerinddragelsen - og af den vej styrke sagsbehandlingen.

"Mit liv - Min plan", som er Randers kommunes §141 handleplan, har således et stærkt borgerfokus. Omdrejningspunktet er at styrke borgerens position under mødet med kommunen, hvor borger, myndighed, udfører på socialområdet og eventuelle pårørende deltager for at tilrettelægge den fremadrettede indsats sammen med borgeren. Borgerens stemme skal høres, hvorved der bliver udarbejdet en "Mit liv - Min plan" for borgeren, der - som navnet definerer - tager udgangspunkt i netop borgeren og dennes behov, håb og drømme.

Med "Mit liv - Min plan" har borgeren én plan, der går på tværs af socialområdet, og konceptet bag klæder borgeren på til at være en mere aktiv medspiller under mødet med Kommunen. Borgeren tilbydes et forberedelsesmøde, der fungerer som et refleksionsværksted, hvor borgeren kan få hjælp af medarbejdere og en borgerguide (borger, der har stået i lignende situation med egne, levede erfaringer) til at sætte ord på sine behov, håb, og drømme samt at få inspiration til ønsker for livet.

En del af "Mit liv - Min plan" konceptet er, at materialet der anvendes, er visuelt, således at det er lettere for borgeren at indgå i samtalen om den kommende indsats. Borgerinddragelsen er dermed i højsædet, og konceptet understøtter, at borgeren træder ind i mødet med kommunen med et forberedelsesark i hånden, der skitserer behov, håb og drømme, og som samtalen tager udgangspunkt i. Dermed har borgeren mulighed for at sætte mødet i gang med sit oplæg - enten på egen hånd eller med hjælp fra kontaktperson eller pårørende.

Der er desuden arbejdet på at udvikle materiale, der klæder borgere, medarbejdere og pårørende på til opgaven i form af præsentationsvideoer. Dette er sammen med al øvrigt materiale og info at finde på hjemmesiden.

Under mødet aftales det mellem borger, pårørende, myndighed og udførere, hvilke fremadrettede indsatser og mål, der skal arbejdes med. Kontaktpersonen hjælper efterfølgende borgeren med at sikre en målrettet indsats, således at der netop arbejdes med det aftalte, så længe det fortsat er meningsfuldt og relevant for borgeren.

Her findes den opdaterede underside med det nye materiale på Randers Kommunes hjemmesiden om ["Mit liv - Min plan"](#).

Indsatsen på børneområdet "Sammen om Familien" er også en indsats, der er sat i verden for at styrke mødet mellem familierne og medarbejderne samt forbedre sagsbehandlingen og oplevelsen heraf.

Fokus er i indsatsen på at skabe sammenhæng, fleksibilitet og koordination i familiens støtte. Derudover er et centralt element en hyppig kontakt med familierne, hvilket har til formål at skabe mulighed for at tilpasse familiens støtte løbende i takt med behovene ændrer sig. De foreløbige resultater viser, at projektet bidrager til at styrke forældrenes tilfredshed med samarbejdet med Randers Kommune.

"Mit liv - Min plan" indgår i gap-undersøgelsen som ét af de gode eksempler på tillidsfremmende indsatser. Desuden indgår Aarhus Kommune også i undersøgelsen med "Tættere på familien", som har meget tilfælles med "Sammen om familien".

Forvaltningen deltager med en mundtlig præsentation om "Mit liv - Min plan" og "Sammen om familien".

"Statusnotat. Forældrenes oplevede kvalitet - status efter seneste måling" er vedlagt som bilag.

Status på handicapplanernes indsatsområder

Som et led i arbejdet med implementeringen af indsatsområderne i de to handicapplaner gives der hvert halve år en status til socialudvalget og til handicaprådet. Dette er den første af slagsen.

Handicapplanerne og arbejdet hermed er i vid udstrækning et ønske om at udvikle både indsatser og kommunikationen til borgere og pårørende, og således hænger dette godt sammen med temaet for dette møde.

Forvaltningen deltager med en mundtlig præsentation om status på handicapplanerne 2020-2023.

Notat med den halvårslige status er vedlagt som bilag. Socialudvalget vil desuden få denne halvårslige status som et dagsordenspunkt til Socialudvalgsmødet den 27. september 2021, så dette formelt kan udvalgsbehandles.

Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

Bilag

- [Status på handicapplanerne 2020-2023](#)
- [Status notat. Forældrenes oplevede kvalitet - status efter seneste måling](#)
- [Kodeks for det gode borger- og pårørendesamarbejde på handicapområdet i Randers](#)
- [Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgere med handicap](#)

Punkt 122: Ny plan for psykiatri- og udsatteområdet

Resume

Randers Kommune har i henholdsvis 2013 og 2018 udarbejdet udviklingsplaner på psykiatri- og udsatteområdet. De seneste planer er fra 2018 og er som helhed implementeret.

Der ønskes nu igangsat en proces med at udarbejde en ny plan med baggrund i, at Center for Psykiatri og Center for Socialt Udsatte nu er samlet i ét center, hvorfor der ligeledes udarbejdes én samlet fagplan.

På den baggrund har forvaltningen udformet et forslag til rammer og procesplan for udvikling af fagplanen. Forvaltningen lægger op til, at der gennemføres en inddragende proces, hvor borgere, pårørende, medarbejdere, råd og samarbejdspartnere får mulighed for at komme med inputs.

Forvaltningen indstiller til socialudvalget, at rammer, indhold og procesplan for udvikling af den nye fagplan drøftes og godkendes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at rammer og procesplan for udvikling af fagplan for psykiatri- og udsatteområdet drøftes og godkendes.
2. at ønsker til indhold i den nye fagplan drøftes.
3. at godkende forvaltningens foreløbige tanker om indsatsområder.

Sagsfremstilling

Der har i henholdsvis 2013 og 2018 været udarbejdet udviklingsplaner på psykiatri- og udsatteområdet. Siden er de to centre sammenlagt i Center for Psykiatri og Socialt Udsatte, hvorfor der nu udarbejdes én samlet fagplan. Heri forbindes politik, strategi og handleplan med henblik på udmøntning af konkrete indsatser overfor de forskellige målgrupper. De eksisterende planer for henholdsvis Udsatte- og Psykiatriområdet er implementeret og i drift. Nærmere information om opfølgning på disse kan læses i henholdsvis sag 104 og sag 105 fra socialudvalgsmødet den 27. september 2021.

Den nye fagplan vil omsætte de overordnede målsætninger fra Randers Kommunes politikker til indsatsområder og konkrete aktiviteter, der kan iværksættes på områderne. Det anbefales, at der laves en samlet plan for området i Center for Psykiatri og Socialt Udsatte. Når det nye byråd tiltræder pr. 1. januar 2022, vil byrådets nye politikker blive tænkt ind i fagplanen.

Organisering

Ansvar for udviklingen af plan for Psykiatri- og Udsatteområdet 2022-2025 er forankret i Social og Arbejdsmarkedsforvaltningen og konkret hos socialchefen og centerlederen for Center for Psykiatri og Socialt Udsatte.

Inddragelse af borgere, pårørende, råd og medarbejdere

Forvaltningen ønsker at gennemføre en inddragende proces, hvor både borgere, pårørende, medarbejdere, råd og samarbejdspartnere på området har mulighed for at komme med inputs til den nye plan. Der er afholdt et indledende møde med ledergruppen i Center for Psykiatri og Socialt Udsatte, og med inputs herfra er der udformet et idekatalog. Idekataloget indeholder forslag, der arbejdes videre med i forhold til, hvordan borgerne, pårørende, medarbejderne samt samarbejdspartnere kan inddrages.

Spæde tanker om indhold

Indsatsområderne og indhold i planen fastlægges først efter den inddragende proces med borgere, medarbejdere, ledere og øvrige samarbejdspartnere men dog således, at byrådets politiske vision og politikker iagttages.

Overordnet vil et hovedtema i planen omhandle arbejdet med at udbrede recoveryorienteret rehabilitering til hele centeret, således at alle centerets medarbejdere arbejder med denne metode i praksis. Metoden skal understøtte arbejdet med alle indsatsområderne.

På baggrund af nuværende erfaringer, arbejdsområder og behov, er der ønske om at inddrage følgende indsatser i den nye plan.

- Tema om rusmidler
- Lighed i sundhed
- Flere i beskæftigelse og uddannelse
- Mere social bæredygtig byudvikling
- Flere peers

Sideløbende med at planen udarbejdes, vil der blive udviklet et koncept for, hvordan der kan evalueres på indsatserne i planen. Konceptet vil blive skræddersyet til de konkrete indsatsområder, som den endelige plan indeholder.

Økonomi

Udgifter til tilblivelsen af planen afholdes inden for Center for Psykiatri og Socialt Udsatte indeværende budgetter.

Videre proces

Forvaltningen vil efter socialudvalgets godkendelse igangsætte arbejdet med udvikling af den nye fagplan for psykiatri- og udsatteområdet. Med afsæt i inputs fra borgere, pårørende, medarbejdere, råd og samarbejdspartnere vil forvaltningen udarbejde udkast til en ny plan for området. Forvaltningen har følgende overordnede tidsplan for tilblivelsen af den nye fagplan:

Forberedelsesfase

- Socialudvalget behandler forslag til procesplan og giver indledende inputs til planen: Den 25. oktober 2021.
- Sektor MED Social behandler forslag til procesplan og giver indledende inputs til planen: Den 9. december 2021.
- Udsatterådet behandler forslag til procesplan og giver indledende inputs til planen: Den 1. december 2021.
- Handicaprådet behandler forslag til procesplan og giver indledende inputs til planen: Den 1. december 2021.
- Forberedelsesmøde i centerets ledergruppe med henblik på planlægning af inddragende proces: 4. kvartal 2021.

Denne fase forløber fra oktober 2021 til december 2021.

Indsamlingsfase

- Aktiviteter med henblik på at modtage inputs fra borgere, pårørende, medarbejdere, samarbejdspartnere mm. Der er på nuværende tidspunkt udformet et idekatalog med forslag, som der arbejdes videre med i forhold til, hvordan de forskellige aktører kan inddrages. Der planlægges forskellige inddragelsesprocesser for forskellige interessenter, således at der tages højde for forskellige behov og ønsker.
- Samarbejdspartnere fra blandt andet andre forvaltninger eksempelvis Børn og Skole samt Sundhed, Fritid og Omsorg inviteres til temadrøftelser med henblik på at give deres inputs til indhold i planen. Derudover planlægges inddragelse af foreninger såsom Sand, Sind og Bedre Psykiatri.

Denne fase forløber fra december 2021 til marts 2022.

Skrivefase og justeringsfase

- Udarbejdelse af forslag til ny fagplan.
- **Justering af forslag med baggrund i inputs fra bl.a. ledergruppe i centeret, MED-organisation, socialområdets centerledere, øverste ledelse i Social og Arbejdsmarked samt direktionen. Endvidere inddrages de øvrige forvaltninger med henblik på at kvalitetssikre inputs, der berører samarbejdet om tilbuddene til målgruppen.**
- **Justeringer og inputs indarbejdes i forslag til plan, der efterfølgende sendes i høring.**

Denne fase forløber fra marts 2022 til primo juni 2022.

Høringsfase

- **Direktionen behandler forslag til fagplan med henblik på høring.**

- **Socialudvalget behandler forslag til fagplan med henblik på høring. Det samlede byråd inviteres med til socialudvalgets behandling af sagen.**
- Offentlig høring via Randers Kommunes hjemmeside.

Derudover forventes nedenstående høringer i udvalgene

- Høring i MED-systemet på social- og arbejdsmarkedsområdet
- Høring i Handicaprådet og Udsatterådet
- Høring i Beskæftigelsesudvalget
- Høring i Børn- og familieudvalget
- Høring i Skole- og Uddannelsesudvalget
- Høring i Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
- **Høring i Omsorgsudvalget**
- **Høring i Miljø- og teknikudvalget**

Denne fase forløber over perioden juni til september 2022. De konkrete udvalg justeres i henhold til konstitueringerne i det nye byråd, der tiltræder den 1. januar 2022.

Bearbejdnings- og justeringsfase

- Der samles op på de indkomne hørings svar, der indarbejdes som forslag i det endelige udkast til plan. Hermed kan der skelnes mellem høringsudkastet og det endelige udkast, der lægges til godkendelse, således udvalget får mulighed for at tage stilling til de enkelte forslag.
- Dette arbejde forventes at forløbe i september og primo oktober 2022.

Godkendelsesfase

- **Direktionen behandler endeligt udkast til Plan for Psykiatri- og Udsatteområdet efter høring.**
- **Socialudvalget behandler endeligt udkast til Plan for Psykiatri- og Udsatteområdet efter høring.**
- **Byrådet behandler endeligt udkast til Plan for Psykiatri- og Udsatteområdet efter høring.**

Denne fase forløber over perioden oktober til november 2022.

Punkt 123: Kriterier og proces for uddeling af § 18 midler i 2022

Resume

Hvert år fordeler socialudvalget § 18-midler til støtte af frivilligt socialt arbejde. Formålet med dette dagsordenspunkt er at drøfte kriterier og proces for fordelingen af §-18 midlerne i 2022.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at socialudvalget drøfter og beslutter kriterier for fordelingen af § 18 midlerne i 2022.
2. at socialudvalget drøfter og beslutter proces § 18 midlerne i 2022.
Konkret i forhold til:
 1. Hvilke ansøgninger, der skal vedlægges sagen om § 18 midler.
 2. Møde for behandling af § 18 midler i forhold til, om der skal afholdes et særskilt § 18 møde.

Sagsfremstilling

Det følger af servicelovens § 18, at kommunerne skal samarbejde med frivillige sociale foreninger og organisationer. Som en del af samarbejdet er kommunerne forpligtet til årligt at afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde. Det følger endvidere af bestemmelsen, at kommunen selv fastsætter rammerne for samarbejdet. Det er således op til den enkelte kommune at vedtage, til hvilke formål og inden for hvilke rammer man vil yde § 18-støtte. Kommunen kan beslutte at reservere en del af den samlede støtte til bestemte organisationer, foreninger eller projekter som flerårig støtte, hvis det vurderes, at der er behov for at sikre kontinuitet i støtten. Det kan ligeledes politisk besluttes at prioritere støtte til bestemte områder og aktiviteter fra år til år. Dette skal dog meldes klart ud i forbindelse med ansøgningsrunden. Uudnyttede midler kan overføres til det efterfølgende år.

De seneste år er følgende kriterier, benyttet i § 18 processen.

§ 18 kriterier i Randers Kommune

Det er et krav, at målgruppen for de aktiviteter, der søges støtte til, er socialt udsatte borgere. Det betyder, at der skal være tale om borgere, der grundet manglende menneskelige eller økonomiske ressourcer har svært ved at opretholde en god livskvalitet. I ansøgningskemaet bedes ansøgeren derfor beskrive målgruppen for de aktiviteter, der søges støtte til. Det kan f.eks. være borgere, som:

- er ensomme
- har få menneskelige ressourcer og overskud
- har svært ved på egen hånd at deltage i f.eks. motionsaktiviteter, sociale og kulturelle arrangementer
- er langt fra arbejdsmarkedet
- ikke har en stabil indkomst og god økonomi

Herudover er det et kriterium, at indsatsen understøtter måltemaerne i aftalerne på socialområdet. Måltemaerne i aftalerne for 2019-2021 er:

- at borgerne opnår større personlig mestring
- at borgere i højere grad skal i uddannelse, beskæftigelse eller være en del af det rummelige arbejdsmarked
- at borgerne opnår større mestring af sundhedsforhold
- at borgerne opnår større mestring af deres sociale liv

Det er tidligere besluttet, at det bevilgede beløb skal være proportionalt med omfanget af socialt udsatte borgere, som får glæde af indsatsen. Endvidere at den indsats, som foreningen/organisationen udøver, skal foregå lokalt for borgere i Randers Kommune, mens det er mindre afgørende, om foreningen fysisk er placeret i kommunen. Forvaltningen lægger op til, at udvalget drøfter og beslutter, om de fastsatte kriterier fra tidligere år skal være gældende i 2022.

På udvalgsmødet den 19. oktober 2020 (sag 107), hvor socialudvalget vedtog kriterier for fordelingen af § 18-midler i 2021 drøftede udvalget, om støtteforeninger, patientforeninger og pårørende foreninger kunne få støtte af § 18 puljen. Socialudvalget besluttede, at udvalget ikke vil afvise ansøgninger på baggrund af disse forhold. Hvis det er beskrevet i ansøgningen, hvordan målgruppen er socialt udsat, kan denne type foreninger få § 18 midler, såfremt socialudvalget prioriterer den konkrete forening. Endvidere blev drøftet, om socialudvalget ville dække husleje og lønkroner. Udvalget besluttede, at hvis disse forhold var essentielle for foreningens virke, ville udvalget ikke afvise ansøgninger på denne baggrund.

Proces for behandling af § 18

På udvalgsmødet den 19. oktober 2020 (sag 107) besluttede udvalget, at ansøgningsfristen for § 18 skal ligge fast hvert år den 1. februar.

Ved § 18 behandlingen i 2021 (sag 36) blev der drøftet nogle punkter til sagsfremstillingen, som udvalget bedes tage stilling til. Se nærmere nedenfor.

1) Bilag til sagen

Det har i flere år været praksis, at ansøgninger, der indstilles til over 30.000 kr., vedlægges som bilag til sagsfremstillingen. Det blev drøftet, om flere ansøgninger skulle vedlægges eller det nuværende niveau er passende. Dette vil eksempelvis kunne imødekommes ved at nedsætte grænsen for bilag til f.eks. til 20.000 kr. og/eller vedlægge ansøgninger fra foreninger/aktiviteter, der ikke har ansøgt før.

2) Mødet for behandling af § 18 midler

Tidligere har § 18 været et dagsordenspunkt på et socialudvalgsmøde med andre punkter. Da processen for 2021 blev fastlagt, besluttede socialudvalget at holde et særskilt § 18 møde. Socialudvalget bedes tage stilling til, om der også i 2022 ønskes et særskilt § 18 møde.

Økonomi

I forbindelse med budgetforhandlingerne i efteråret fastlægges den økonomiske ramme for fordelingen af § 18-midler i 2022. Som det ser ud på nuværende tidspunkt er der samlet set 2.358.371 kr. til fordelingen af § 18-midler i 2022, hvoraf 99.800 kr. er

uforbrugte midler fra tidligere år, som ikke blev brugt i budgetforhandlingerne for 2022-2025.

Punkt 124: Proces til afklaring af mulighed for forkortelse af konkrete sagsbehandlingsfrister på det sociale område

Resume

Socialudvalget besluttede på sit møde d. 10. maj 2021, sag nr. 53, at forvaltningen skulle lave et udspil til en proces, der gør det muligt at beslutte en eventuel forkortelse af konkrete frister på socialområdet, herunder at fremme hjemviste sager fra Ankestyrelsen til hurtig fornyet behandling.

I sagen gives der en gennemgang af de sagsbehandlingsskridt, som en sag sædvanligvis skal igennem, inden der kan træffes afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Disse sagsbehandlingsskridt har en betydning for sagsbehandlingsfristen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at forslag til proces til afklaring af en eventuel forkortelse af konkrete sagsbehandlingsfrister på det sociale området godkendes, alternativt
2. at den skitserede proces med at undersøge muligheder for at forkorte sagsbehandlingstiderne forkastes.

Sagsfremstilling

Byrådet skal efter retssikkerhedslovens regler fastsætte og offentliggøre frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal svare til den tid, der i praksis går med at behandle 80 - 90 pct. af den pågældende sagstype i kommunen.

Retssikkerhedsloven stiller alene krav om, at der fastsættes og offentliggøres frister for personsager på det sociale område. Indenrigsministeriet har tidligere udtalt, at der bør laves målsætninger for sagsbehandlingsfrister i alle sager, hvor kommunen skal træffe afgørelse i forhold til borgerne. Byrådet besluttede derfor i 2010 at offentliggøre en oversigt over sagsbehandlingsfrister såvel på det sociale område som andre områder, hvor kommunen træffer afgørelser. De enkelte serviceområder har herefter haft til

opgave løbende at opdatere sagsbehandlingsfristerne. Byrådet har senest godkendt sagsbehandlingsfristerne på møde den 18. marts 2021, sag nr. 77.

Kasper Fuhr Christensen, Velfærdslisten, sendte i april 2021 forslag til byrådet og direktionen om, at sagsbehandlingsfristerne på det sociale område, herunder handicapområdet, forkortedes væsentligt. Forslaget var bilagt en række cases, der omhandlede børnehandicapområdet samt hjælpemiddelområdet. Socialudvalget besluttede herefter på sit møde d. 10. maj sag nr. 53, at anmode forvaltningen om at komme med et udspil til en proces, der gør det muligt at beslutte en eventuel forkortelse af de konkrete frister, herunder at fremme hjemviste sager fra Ankestyrelsen til hurtig fornyet behandling.

På handicapområdet er der sagsbehandlingsfrister på en række områder. I denne sag tages der afsæt i fristerne på børnehandicapområdet, der knytter sig til socialudvalgets beslutning fra maj måned.

På børnehandicapområdet handler det om følgende bestemmelser og nuværende sagsbehandlingsfrister:

- Servicelovens § 41 (Merudgiftsydelse) - sagsbehandlingsfrist 8 uger.
- Servicelovens § 42 (Tabt arbejdsfortjeneste) - sagsbehandlingsfrist 8 uger.
- Dagtilbudslovens § 62 og § 43 (Behandlingsmæssig fripladstilskud) - sagsbehandlingsfrist 6 uger.

Sagsbehandlingsfristerne for de ovenfor nævnte lovbestemmelser er vedtaget af byrådet. Generelt behandler forvaltningen de indkomne sager så hurtigt som muligt, jf. hurtighedsprincippet i retssikkerhedslovens § 3, stk. 1.

Til vurdering af længden af de ovenfor nævnte sagsbehandlingsfrister gennemgås herunder de sagsbehandlingsprocedurer, som sagerne går igennem, før forvaltningen kan træffe afgørelse.

Sagsbehandling vedrørende servicelovens § 41 og § 42

Det er Myndighedsafdeling Børnehandicap, der behandler alle kommunens ansøgninger om merudgifter efter servicelovens § 41 og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42. Den ovenfor nævnte politisk fastsatte sagsbehandlingsfrist er på 8 uger. Hvis ansøgningen resulterer i en bevilling, vil merudgiften eller den tabte arbejdsfortjeneste blive ydet med virkning fra ansøgningstidspunktet.

For begge sagstyper gælder, at forløbet i ansøgningssagen vil indeholde en del sagsbehandlingsskridt for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse. Forvaltningen indretter sig i forhold til sagsbehandlingsskridt efter de lovgivningsmæssige betingelser. Af retssikkerhedslovens § 10 følger det forvaltningsretlige princip om, at det er myndigheden, der har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en afgørelse. Dette indebærer, at der indhentes tilstrækkelig dokumentation til at belyse sagen, og at denne dokumentation inddrages i belysningen af sagen.

I Servicelovens § 41 og § 42 samt tilhørende bekendtgørelse og vejledning fremgår, hvad betingelserne er for at være berettiget til hhv. merudgift og tabt arbejdsfortjeneste. I forhold til de to sagstyper foreligger der desuden en del praksis fra Ankestyrelsen, der viser hvad Ankestyrelsen lægger vægt på, at kommunerne får afklaret i sagsoplysningsfasen.

Fællesprocedure for ansøgninger om merudgifter (§ 41) og tabt arbejdsfortjeneste (§ 42)

- Ansøgning modtages.
 - Henvendelse til forældre og indhentelse af evt. yderligere oplysninger til belysning af om barnet er i målgruppen for servicelovens § 41/§ 42.
- Behov eller ønske fra forældre om afholdelse af møde med sagsbehandler
- Behov for indhentelse af oplysninger fra barnets dagtilbud, skole, læge, sygehus, visitationen, PPR osv. I sundhedssystemet er der op til 4 ugers svartid i forhold til fremsendelse af lægelige oplysninger. Der må ofte rykkes flere gange inden oplysningerne kommer.
- Oplysninger modtages
- Der kan være behov for supplerende oplysninger, hvis der ikke er modtaget fyldestgørende svar.
- Vurdering af om sagen er tilstrækkeligt oplyst samt vurdering af, om der er oplysninger, der skal partshøres om. Det følger af reglerne om partshøring, at borgeren skal modtage en rimelig frist til at komme med sine bemærkninger. Forvaltningen vil ofte fastsætte en frist på 10 dage under hensyntagen til oplysningernes karakter.
 - Partshøringskommentarer modtages og vurderes.
- Det vurderes, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, herunder om kommentarerne fra partshøringen giver anledning til at indhente yderligere.
- Målgruppeplacering
- Endelig vurdering af om barnet er i målgruppen foretages af sagsbehandler, hvis der ikke er tvivl. Er der behov for sparring på sagen drøftes denne på de ugentlige

gruppemøder i afdelingen, hvor barnets funktionsniveau og følgerne heraf i hverdagen vurderes.

- Vurderes barnet ikke at være i målgruppen, meddeles afslag herpå indeholdende begrundelse og klagevejledning.
- Vurderes barnet at være i målgruppen, behandles ansøgningen om merudgift eller tabt arbejdsfortjeneste. I den forbindelse foretages en vurdering af, om lovens øvrige betingelser for disse er opfyldt. Se herunder.

Øvrige betingelser vedrørende Servicelovens § 41

- Det er et krav, at de ansøgte udgifter er nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet under 18 år i hjemmet.
- Minimumsbeløbet for nødvendige merudgifter skal være opfyldt, dvs. 5.145 kr. pr. år.
- Beregning skal foretages, og der kan være behov fra yderligere oplysninger fra forældrene, fx udskrift fra apotek.

Øvrige betingelser vedrørende Servicelovens § 42

- Det skal vurderes, om den forældre, som bevilges tabt arbejdsfortjeneste, er den, der mest hensigtsmæssigt passer barnet i hjemmet.
- Det skal vurderes, om der skal ske henvendelse til fx en skole eller et andet dagtilbud til afklaring af, om der kan være andre muligheder end pasning i hjemmet, jf. principperne om sektoransvarlighed.
- Når en bevilling er udfærdiget, skal der ske udregning af timeløn, indbetaling af pension mv. Sagsbehandler indhenter oplysninger fra forældrene og Økonomiafdelingen inddrages.

Konklusion vedrørende Servicelovens § 41 og § 42

Myndighed Handicap arbejder naturligvis altid på at sagsbehandle så hurtigt som muligt med de mange sagsskridt. Som det ses ovenfor, kan det imidlertid være relativt tidskrævende at få fastlagt, om barnet tilhører målgruppen for støtte efter § 41 og § 42. Tidsforbruget til samtale med forældre (varsel på ca. 1 uge), indhentelse af lægelige oplysninger og/eller oplysninger fra skole/institution (ofte mindst 4 uger), partshøring af forældre (ca. 1,5 uge) og derudover nødvendige vurderinger undervejs i sagen samt den endelige målgruppeplacering kan derfor ofte indebære et tidsforbrug på minimum 7 uger. Dernæst skal der foretages en vurdering af om de øvrige betingelser for merudgiftydelse eller tabt arbejdsfortjeneste er til stede. Dette kræver som beskrevet yderligere sagsbehandling og evt. indhentelse af oplysninger, der skal inddrages i vurderingen. På baggrund af de oplyste sagsbehandlingsskridt ovenfor, ses flere forhold som kommunen ikke har indflydelse på, eksempelvis længden af svartiden i sundhedssystemet, ligesom borgeren skal have en rimelig partshøringsfrist.

Sagsbehandling af behandlingsmæssige fripladser - dagtilbudslovens § 43 og § 63

Det er Myndighed Handicap, der behandler ansøgninger om behandlingsmæssige fripladser efter Dagtilbudsloven. De øvrige økonomiske tilskud til betaling af dagtilbud varetages af Børn og Skole.

Hvis et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne er optaget i et dagtilbud af behandlingsmæssige årsager, kan der være mulighed for et ekstra tilskud til nedsættelse af forældrenes egenbetaling herfor. Den politisk fastsatte sagsbehandlingsfrist til behandling af en ansøgning herom er på 6 uger.

Procedure for ansøgning om behandlingsmæssige fripladser

- Ansøgning modtages
- Indhentelse af oplysninger fra barnets dagtilbud/SFO i forhold til om barnet er optaget i tilbuddet af behandlingsmæssige årsager med en beskrivelse af, hvori behandlingen består. Der er op til 4 ugers svartid, og der må ofte rykkes for svar.
- Forældrene skal samtidig søge om økonomisk friplads i Børn og Skole forvaltningen. Dette gøres online og tager kort tid. Dét beløb, der kan bevilges som en halv behandlingsmæssig friplads, udregnes ud fra forældrenes egenbetaling fratrukket en evt. økonomisk friplads.
- Der kan evt. efterfølgende være grundlag for en bevilling af den resterende egenbetaling som en merudgift efter servicelovens § 41. Se sagsproceduren ovenfor.

Konklusion vedrørende behandlingsmæssige fripladser

Myndighed Handicap arbejder naturligvis altid på at sagsbehandle sagerne så hurtigt som muligt. Som det ses ovenfor kan det være relativt tidskrævende at få indhentet oplysninger til behandling af en ansøgning om en behandlingsmæssig friplads. Tidsforbruget til indhentelse af oplysninger fra barnets skole/institution tager ofte mindst 4 uger og er påvirket af, om oplysningerne kommer til tiden og er brugbare for behandlingen af ansøgningen. Hertil kommer nødvendige vurderinger og sagsbehandling undervejs, der betyder, at det ofte tager 6 uger, før der kan træffes en afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Dernæst kan der som nævnt ovenfor være grundlag for, at nogle forældre kan søge den resterende egenbetaling dækket som en merudgift efter servicelovens § 41, se nærmere om proceduren for denne sagsbehandling ovenfor.

På baggrund af de opregnede sagsbehandlingsskridt ovenfor, ses forhold som svartiden ved indhentelse af oplysninger fra barnets skole/institution, som forvaltningen ikke har meget indflydelse på længden af. Dette fordi skolen/institutionen har brug for en svarfrist,

der modsvarer den tid, de skal bruge til at skrive en brugbar udtalelse, der indeholder de nødvendige oplysninger.

Hjemviste sager fra Ankestyrelsen

Hvis Ankestyrelsen hjemviser en sag, sendes den tilbage til kommunen, der skal behandle sagen i sin helhed igen. I afgørelsen gives kommunen retningslinjer for, hvordan sagen skal behandles.

Efter retssikkerhedslovens regler fremgår det, at de af kommunen offentliggjorte sagsbehandlingsfrister ligeledes gælder for afgørelser efter serviceloven, som er hjemvist af Ankestyrelsen til fornyet behandling i kommunen. Fristen regnes fra modtagelsen af Ankestyrelsens afgørelse. Kommunen har efter bemærkningerne til loven ikke pligt til at behandle hjemviste sager hurtigere end andre sager. Kommunen må dog gerne behandle de hjemviste sager hurtigere end fristen, hvis dette er muligt. Der er således ikke fra lovgivers side en forventning om, at hjemviste sager behandles først og hurtigst. Dette kan skyldes, at der i en hjemvist sag ofte skal indhentes yderligere lægelige oplysninger eller oplysninger fra en skole/dagtilbud, hvorfor sagsprocedurene er tilsvarende nye ansøgninger. Forvaltningen vil altid behandle hjemviste sager og nye sager så hurtigt, som det er muligt af hensyn til de nødvendige sagsskridt, som den skal igennem og med de ressourcer, der er til rådighed i afdelingen. Forvaltningen udfører en screening af ansøgningerne og de hjemviste sager således, at sagerne prioriteres efter borgere med størst behov. En prioritering hvor forvaltningen altid behandler hjemviste sager først, vil derfor kunne føre til, at der kan være nye ansøgningssager fra borgere med stort behov for en afgørelse, der ikke bliver afgjort hurtigst muligt.

Andre kommuners sagsbehandlingsfrister

Til sammenligning ses herunder en oversigt over 4 andre kommuners sagsbehandlingsfrister sammenholdt med Randers Kommunes frister:

Serviceovens § 41 (Merudgifter børn)

Herning Kommune	12 uger
Aalborg Kommune	8 uger
Favrskov Kommune	16 uger
Skanderborg Kommune	12 uger
Randers Kommune	8 uger

Serviceovens § 42 (Tabt arbejdsfortjeneste)

Herning Kommune	12 uger
Aalborg Kommune	8 uger
Favrskov Kommune	16 uger
Skanderborg Kommune	12 uger
Randers Kommune	8 uger

Dagtilbudslovens § 43 / § 63 (Behandlingsmæssig fripladstilskud til dagtilbud/fritidshjem)

Herning Kommune	3 uger efter indhentet dokumentation for helbredsforhold
Aalborg Kommune	8 uger
Favrskov Kommune	12 uger
Skanderborg Kommune	6 uger
Randers Kommune	6 uger

Hjemviste afgørelser fra Ankestyrelsen

Herning Kommune	Ikke oplyst på hjemmeside
Aalborg Kommune	De samme frister gælder også for hjemviste afgørelser på servicelovens område
Favrskov Kommune	Ikke oplyst på hjemmeside
Skanderborg Kommune	Ikke oplyst på hjemmeside
Randers Kommune	De samme frister gælder også for hjemviste afgørelser på servicelovens område

Konklusion

Samlet set kan det oplyses, at der er tale om en tidskrævende sagsbehandling med flere sagsbehandlingsskridt, som forvaltningen ikke har indflydelse på længden af, og som derfor ikke kan forkortes.

Det er forvaltningens vurdering, at de af byrådet vedtagne sagsbehandlingsfrister fortsat er aktuelle og realistiske for de ovenstående sagstyper, idet myndighedsområdet sædvanligvis vil behandle sagerne inden for de fastsatte frister, eller give besked til borgeren, hvis det ikke er muligt. Det er på den baggrund forvaltningens vurdering, at der alene er et meget lille rum til at forkorte sagsbehandlingsfristerne.

Det er forvaltningens vurdering, at det er betænkeligt, at forkorte sagsbehandlingsfristen selv med få dage, henset til de sagsbehandlingsskridt, som sagerne skal igennem forinden, der kan træffes en afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Forvaltningen henleder i den forbindelse opmærksomheden på, sagerne skal være tilstrækkeligt oplyst inden der træffes afgørelse, ligesom forvaltningen skal sikre, at den modtagne dokumentation vurderes og inddrages i afgørelsen.

Ved sammenligning med øvrige kommuner, er der endvidere ikke indikation på, at der er tale om urimeligt lange sagsbehandlingsfrister på børnehandicapområdet i Randers Kommune. Ved sammenligning med 4 sammenlignelige kommuner, ses Randers Kommunes sagsbehandlingsfrister at være blandt de korteste.

Proces

Forvaltningens forslag til den af socialudvalget ønskede proces er derfor:

- Forvaltningen vil lave en opgørelse for 1. halvår 2021 af antallet af hjemviste sager fra Ankestyrelsen på det sociale område og sagernes sagsbehandlingstider i forbindelse med genvurderingen. Denne opgørelse lægger sig tæt op af materialet til sagen om Ankestyrelsens Klagestatistik på det sociale område for 1. halvår 2021, som fremlægges på socialudvalgets næste møde den 29. november 2021. Derfor vil opgørelsen af sagsbehandlingstiderne for de hjemviste sager blive fremlagt i denne sag.
- Forvaltningen vil tilsvarende opgøre sagsbehandlingsfristerne for de hjemviste sager i 2. halvår 2021 og fremlægge dem for socialudvalget i sagen om Ankestyrelsens Klagestatistik for 2. halvår 2021 i foråret 2022.
- Med afsæt i ovenstående vil socialudvalget, på mødet hvor tallene for 2. halvår 2021 fremlægges, få mulighed for at foretage en samlet vurdering

af forvaltningens sagsbehandlingstider for hjemviste sager, herunder om dette giver anledning til yderligere initiativer eller beslutninger.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 125: Evaluering af boligplanen på socialområdet set i et bredt perspektiv

Resume

Boligplanen på socialområdet har været gang siden januar 2015, hvorfor der nu skal gøres status over planen. Ideen er at udarbejde en ny boligplan oven på den gamle. For at få så bredt et perspektiv som muligt, går statusbeskrivelsen tilbage til kommunalreformen i 2007 og aktivitetstilbud, som er renoveret, er ligeledes beskrevet. I gennemgangen ses det imidlertid tydeligt, hvad der udspringer af den samlede planlægning med boligplanen, og hvad der har været mere enkeltstående tiltag.

Med afslutningen af nuværende boligplan kan der overføres 2.310.000 kr. fra nuværende plan til en ny boligplan.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at evalueringen af boligplanen tages til efterretning
2. at afslutningen af den nuværende boligplan godkendes. og
3. at det forventede restbeløb på 2.310.000 kr. overflyttes til en ny boligplan.

Sagsfremstilling

Boligplanen på socialområdet har været i gang siden januar 2015, hvorfor der nu skal gøres status over planen, der samtidig foreslås afslutte. Ideen er at udarbejde en ny boligplan oven på den gamle. For at få så bredt et perspektiv som muligt, går statusbeskrivelsen tilbage til kommunalreformen i 2007 og aktivitetstilbud som er renoveret, er ligeledes beskrevet. I gennemgangen ses det imidlertid tydeligt, hvad der

udspringer af den samlede planlægning med boligplanen og hvad der har været mere enkeltstående tiltag.

I bilaget "Evaluering af boligplanen på socialområdet, samt relaterede bygninger" er alle renoveringer, om- og tilbygninger gennemgået, både hvad angår indhold og økonomi.

I bilaget "Samlet oversigt over socialområdets bygningsmasse" er der en samlet oversigt over alle bygninger, deres opførelsetidspunkt samt pris, hvis det er muligt, sidste ombygning og pris, hvis det er muligt, samt indholdet af bygningen.

Hvis man vil se den oprindelige boligplan og bilaget til denne, er de vedlagt som bilag "Boligplan 2015" og "De enkelte byggerier 2015"

Selve boligplanen har hovedsagelig været en renoveringsplan på det generelle plan og en udviklingsplan for autismeområdet.

Hvis man ser på hele tidsperioden og både tager investeringer til ombygninger med, som er en del af boligplanen og ombygninger, hvor der har været en specifik bevilling til det enkelte projekt, så vil disse samlede investeringer i socialområdets bygninger være følgende.

Sted	Samlet udgifter til om- og tilbygninger på socialområdet og som ikke er en del af boligplanen	Kommunal andel af udgifterne til om- og tilbygninger på socialområdet og som ikke er en del af boligplanen	Samlet udgifter til om- og tilbygninger på socialområdet og som er en del af boligplanen	Kommunal andel af udgifterne til om- og tilbygninger på socialområdet og som er en del af boligplanen
1.000 kr.				
Bosted Rebslagervej 18	18.030	1.833		
Bosted Neptunvej	72.252	5.402		
Marienburgvej - "Huset"	7.678	538		
Bosted Høvejen - 13 almene boliger				

	18.082	1.266		
Marienburgvej - Kernen			13.721	-1.886
Harridslev - Kernen			15.351	-723
Høvejen - ungetilbuddet			364	364
Aktivitetscenter Randers	10.490	10.490	150	150
Marienburgvej - heldagstilbud			178	178
Fjordhuset og Enghuset			6.673	5.900
Mellerup fase 2			6.287	4.014
Holbergstien			24.870	-2.651
Autismetilbud Langå	3.000	3.000	5.475	1.037
CSV	6.500	6.500		
Specialgruppe Marienburgvej			647	647
Autismekraftcenter	147	147		
Lucernevejens børnehave	367	367		

Vester Tværvej			23.915	2.457
Støttecenter infanterivej			175	175
Paderuphus			715	715
Psykatriens hus	700	700		
Skæve boliger	9.774	4.374		
Ladegården			16.229	-3.244
Ladegården § 107			137	137
Administrative omkostninger			500	500
Oprindeligt Budget				-8.106
Total	147.020	34.617	115.387	-336

Med de muligheder, der er for etablering af boliger, samt genbrug af lokaler er det lykkedes de sidste 14 år, at forbedre socialområdets bygninger med 262.407.000 kr. Hvad angår forbedringerne og nybyggeriet af boliger er dette foregået ved, at omdanne bygningsmassen til almene boliger. Det betyder for det første, at forbedringerne og nybyggeriet kan belånes som alt andet bolig byggeri. Den kommunale andel af udgifterne er fastsat af staten, men har udgjort mellem 7 og 12 % af byggesummen. Et andet element der har nedbragt den kommunale andel af udgifterne er, at ved omdannelsen af boliger efter lov om social service til almene boliger skal værdien af de oprindelige boliger indgå i omkostningerne vedrørende de almene boliger. Det betyder, at værdien vil indgå som en indtægt til kommunen. At ovenstående model er anvendt, har dels betydet at de reelle kommunale udgifter har kunnet holde sig på 34.281.000 kr., dels at man inden for dette beløb også har kunnet ombygge eksempelvis lokaler i Mellerup som ikke kan belånes, fordi der er tale om en institution for børn- og unge.

Genbruget af lokaler nedsætter ikke den kommunale udgift som ved boligerne, idet renoveringer udenfor boligområdet er en ren kommunal udgift. Derimod skal man være

opmærksom på, at eksempelvis psykiatriens hus er etableret for 700.000 kr., hvilket kun er en meget lille del af den reelle bygningværdi.

Det betyder ikke, at arbejdet er tilendebragt, men at det er tid til at afslutte den nuværende boligplan og herefter starte en ny med et andet fokus. Det kunne eksempelvis være særlig dyre enkeltsager.

Salget af Markedsgade 2c har betydet en nettoindtægt på 1.974.000 kr. og der er 336.000 kr. i overskud fra nuværende plan. Det betyder, at den nye boligplan kan påbegyndes med 2.310.000 kr. fra nuværende plan.

Økonomi

Boligplanen afsluttes med et forventet overskud på 2.310.000 kr. Der er allene tale om et forventet overskud, idet byggeriet i Langå ikke er tilendebragt.

Overskuddet overføres til ny boligplan.

Randers Kommune

Notat - Evaluering af boligplanen på socialområdet, samt relaterede ombygninger

Sagsnavn: Boligplan for voksenbotilbud på socialområdet (11/003049)

Sagsnummer: 27.45.00-P22-1-11

Skrevet af: Torben Rugholm Henriksen

E-mail: torben.rugholm@randers.dk

Forvaltning: Social- og arbejdsmarkeds Sekretariat

Dato: 20-09-2021

Sendes til: Socialudvalget

Udvikling i socialt byggeri

Byggerier er store investeringer og boligsektoren har ofte haft en meget stor politisk bevågenhed både hvad angår boligstandard og boligmangel. Boligers høje pris og lange levetid har gjort at boligsektoren også har været brugt som konjunktur værktøj.

Boligudformning har mange gange været bestemt af andre elementer end boligerne selv. De store tætbyggede arbejderkvarterer i industrialiserings start, var ikke kun udtryk for spekulationsbyggeri, men et udtryk for at boliger og industri skulle placeres tæt sammen, af transportmæssige årsager.

De store betonbyggerier i 1960erne og 70erne skyldes ikke at man fandt det byggeri særligt smukt, men at det var et krav for statsstøtte, idet der var mangel på murere osv.

Det er i denne overordnede boligudvikling at botilbud til handicappede, socialt udsatte og psykisk syge skriver sig ind.

Med særforborgens udlægning fra 1970 til 1980 begynder, der en langsom udflytning fra de store centralinstitutioner. Det koster penge, så små boliger med fælles bad og toilet blev ofte løsningen, en løsning som rigtig mange danskere generet levede med til et stykke op i 1970erne.

Når vi derfor ser på mange af vore tidligere bygninger fra amtstiden er der intet at sige til, at det ofte er en standard der ikke er acceptabel i dag og vores opgave er at finde en vej til opgradering af disse boliger.

En anden ændring over årene er, at diagnoser som eksempelvis autisme var ikke særlig udbredt tidligere og der blev ikke tænkt i at bygge efter de særlige behov disse borgere har.

Gennembruddet for de boliger vi kender på handicapområdet i dag, om end i lidt ringere udformning, blev skabt af hensigten med at integrere de socialpolitiske tilbud i den offentlige service generelt. Herved blev adskillige handicappede voksne og børn fysisk flyttet fra store centrale institutioner til mindre bofællesskaber, pensionater, familiepleje, på mindre døgninstitutioner eller hjem til deres forældre med henblik på at integrere de pågældende i det øvrige samfund. Her fik de en hverdag, som mere lignede andre menneskers, hvor undervisning og beskæftigelse blev flyttet ud af boligen til specialundervisning, integration i det almindelige uddannelsessystem eller beskæftigelse i beskyttede værksteder eller væresteder

Det er på skuldre af den bevægelse, som forbedringer på bygningsmassen har pågået lige siden.

For at få et mere oversigtligt billede af udviklingen er der i nedenstående gennemgang er der både set på de første 7 år mellem kommunalreformen og boligplanen, som de syv år efter. Ligeledes er alle typer af sociale bygninger undersøgt.

Lovgivningen om boliger

Etablering af boliger til vore brugere er på mange områder et styret byggeri, med et meget stort regelsæt, både hvad angår det bygningsmæssige, det økonomiske samt bygningernes status. Her skal blot nævnes nogle af de helt overordnede økonomiske reguleringer og den bygningsmæssige status på socialområdet.

En kommune kan til hver en tid opføre bygninger til forskellige formål, hvis det er kommunen selv der afholder hele udgiften. Det gælder eksempelvis døgninstitutioner for børn, specialbørnehaver, skoler og aktivitetslokaler for voksne. På disse områder er det altid kommunen, der har den fulde udgift.

Når vi taler om boliger, gælder reglen om at kommunen betaler for opførelse, hvis der er tale om vedvarende- og midlertidige boliger efter lov om social service § 108 og § 107. Det samme gælder for forsorghjem.

Imidlertid blev der efter kommunalreformen 2007 ikke bygget mange § 107 og § 108 boliger, idet kommunerne i stedet opføre boliger som almene ældre/handicapboliger efter lov om social service § 105. stk. 2. Fordelen ved dette er at kommunen kun betaler den kommunale grundkapital som staten fastsætter (har svinget mellem 7 – 12 % af byggesummen). Beboerne finansierer 2 % af byggesummen som indskud og resten er realkredit.

Der er imidlertid forskel på hvilke boliger, som en kommune kan opføre. Det gælder nemlig kun ældre/handicapboliger. Disse kan også opføres af Regionen, selvejende foreninger, pensionskasser og almene boligselskaber.

Almene Ungdomsboliger og familieboliger, herunder bofællesskaber til handicappede, kan kun opføres af almene boligselskaber. Muligheden for at kommunen selv kunne etablere ældre/handicapboliger med den skitserede finansiering bliver etableret i 1995.

Et par specielle etableringsformer for især midlertidige § 107 boliger, er at frikøbe tidligere almene ældre/handicapboliger eller ved at leje sig ind hos private udbydere. Ved leje hos private skal man dog huske at overholde deponeringsreglerne.

Formålet med boligplanen på socialområdet

Boligplanen for socialområdet blev udarbejdet i 2014 og vedtaget januar 2015. Ideen med boligplanen var at få et samlet overblik over de behov, der var på socialområdet for botilbudspadser, herunder hvilken behov for specialisering der var indenfor området.

Arbejdet med boligplanen tog udgangspunkt i 4 elementer:

- Alle udgifter, også afledte udgifter, som f.eks. genhusning skal indgå i planen
- Motoren i planen er, at Randers kommune med kommunalreformen overtog en del botilbud der var 100 % betalt af amtet. Det betød at boligerne kan laves om til almene boliger og at værdien af de oprindelige boliger skal indgå i projekterne. Det sidste er et lovkrav.
- Alle over og underskud fra de enkelte byggerier overføres til boligplanen

- At der for planen, før vedtagelsen, er lavet skitseforslag, der er prisfastsat, således at man kan se om planen er økonomisk realistisk. Man kan godt skifte elementer ud efterfølgende, men det skal passe ind i modellen.

I 2007 hvor det hovedsageligt var kommunerne der overtog det specialiserede socialområde, var der en meget skæv fordeling af pladser indenfor de forskellige dele af de oprindelige amter og dermed i kommunerne. Således købte Randers kommune ca. 65 % af deres bostedpladser eksternt og solgte mellem 25 – 30 % af de pladser, der lå i kommunen til andre kommuner.

Det var tydeligt at både fordelingen af hvor de enkelte kommuner ville købe pladser og behovet for specifikke pladser ville ændre sig. Fordelingen i dag er under 50 % eksternt køb, og 15 – 20 % salg.

Borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser

Med 256 pladser til borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser i Randers, og meget få borgere i meget specialiserede tilbud eksternt, var det åbenbart, at det ikke var her der skulle udvides med pladser. Imidlertid var det vigtigt at pladserne havde en kvalitet, som var nutidig. Området er generelt heller ikke i vækst. Boligplanen indeholder renoveringer af Bosted Marienborgvej, Bosted Harridslev og Høvejen. Dele af aktivitetsområdet trængte imidlertid også til renovering, hvilket også er sket, dog hovedsageligt for penge uden for boligplanen.

Borgere med autismspektrumsforstyrrelser

På området for borgere med autismspektrumsforstyrrelser var situationen en hel anden. Bortset fra børneområdet, var der stort set ikke tilbud til målgruppen, hverken i Randers eller eksternt.

Der var lavet nogle små tiltag ved at der i 2010 blev bygget et mindre tilbud på 6 pladser på Marienborgvej, på botilbuddet Garnisonsvej blev de 4 pladser omdannet til borgere med autismspektrumsforstyrrelser i 2009 og endelig blev bostedet på Nørresundbyvej med 4 pladser lavet om til denne målgruppe i 2012. Det var kun på Marienborgvej, at der blev bygget til målgruppen. De små tilbud var mere hvad der var muligt end en samlet plan for området.

Et væsentlig indsatsområde var derfor bosteder til børn og voksne med autismspektrumsforstyrrelser. Indsatsen skulle selvfølgelig laves ved selve indretninger af tilbuddene, men det var også vigtigt, at der blev tale om en faglig udvikling og specialisering på området

Boligplanen indeholdt ombygninger af det daværende Mellerup skolehjem, omformning af Holbergstien fra døgntilbud til børn til bosted for voksne og endelig delvis finansiering af bosted for voksne i Langå.

Samtidig er bostedet på Garnisonsvej blevet nedlagt og med boligplanen er det muligt at nedgradere bostedet på Nørresundbyvej til at være almindelige boliger med mestringsvejledning.

Ligeledes er aktivitetstilbuddene på området etableret, hovedsagelig for midler udenfor boligplanen.

Psykisk sårbare borgere

På psykiatriområdet var der forholdsvis mange pladser og en tendens til at bruge mestringsstøtte i eget hjem i stedet for at bygge nyt. Imidlertid ville botilbuddet Solstrålen, som lå på Gudenåcenteret blive nedlagt og det var derfor nødvendigt at bygge et nyt erstatningsbyggeri.

Tilbuddet for unge på Paderuphus var der meget stor søgning til, hvorfor en udvidelse har ville være interessant.

Ligeledes er aktivitetstilbuddene på området blevet etableret, hovedsagelig for midler udenfor boligplanen.

Udsatte borgere

På udsatte området var der allerede i 2011 bygget 6 skæve boliger ved Ladegården og ligeledes 10 boliger i 2013 på Blommevej.

Det var meningen med boligplanen at man ville nedlægge de 10 meget nedslidte skæve boliger på Åbo og bygge et lignende antal på en anden location. Man byggede imidlertid ikke nyt med satsede på støtte i eget hjem.

Der var set fra boligplanen kun et presserende område nemlig bostedet Ladegården. Her var boligerne så små at borgerne ikke kunne blive boende ved længerevarende sygdom eller hvis de fik større fysiske handicaps.

Finansiering af planen

Et væsentlig element i boligplanen var, som ovenfor beskrevet, at omdannelsen af § 108 botilbud til almene boliger betød, at værdien af de oprindelige boliger skulle indgå i ombygningen. Det betød, at der blev et overskud på de boliger der blev omdannet, hvilket kunne bruges på børneområdet, hvor bygningerne er en ren kommunal udgift. Endvidere kunne overskuddet også bruges til afledte udgifter, som genhusning, særlige hjælpemidler og servicearealer.

En væsentlig element i omdannelsen til almene boliger er, at disse boliger i huslejen opsparer til fremtidigt vedligehold, således boligerne altid er velholdte. I princippet skal der ske det samme med en § 108 boligerne, men idet der ikke er opsparingskonti i et kommunalt budget, vil vedligeholdet af boligerne altid ske i konkurrence med børnehaver, skoler osv.

At princippet gælder for de oprindelige boliger betød imidlertid, at boligerne før en omdannelse blev gennemgået og fejl og mangler og disse blev udbedret af Ejendomservice, således udgifterne ikke bare blev væltet over på lejerne.

Bygningsudviklingen indenfor voksen handicapområdet for borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

Med kommunalreformen i 2007 blev en del af Århus Amts bygninger på området for borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser overført til Randers Kommune.

Der var på botilbudsområdet tale om botilbuddene Høvejen, Marienborg, Harridslev og Nordstjernen og på aktivitetsområdet aktivitetsstederne Dronningborg, Marienborgvej, CBR og Nyholm (i dag nedlagt)

Randers kommune havde i forvejen botilbuddene Tronholmen, Vedøvej, Skelvangsvej, Grenåvej, Spentrup, Niels Brocks gade og Reblagervej 12 til borgere med mindre funktionsnedsættelser. En stor del var opført som bofællesskaber med boligforeninger som ejere.

I 2007 og tidligere var det tydeligt, at det var til borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelser amter og kommuner især byggede og indrettede bostederne til, og det var også den borgergruppe, der var den altovervejende handicapgruppe.

Det er også tydeligt, at det frem til vedtagelsen af boligplanen i 2015 er kapacitetsspørgsmålet, samt boligernes størrelse, der er det væsentligste på dette område. Det forekommer derfor også at botilbuddene bliver en mere blandet gruppe hvor borgere med store funktionsnedsættelser indenfor udviklingshæmning og autismespektrumsforstyrrelser blandes. Det var ikke i så høj grad borgerens art af funktionsnedsættelse men tyngden, der bestemte bo placeringen. Det ændre sig med boligplanen, således at det i dag er meget lidt udbredt at borgere med forskellige typer af funktionsnedsættelser blandes.

Der forekommer en del byggeaktiviteter på området inden 2015 hvor boligplanen på socialområdet blev godkendt. Principperne var i realiteten de samme, som for boligplanen, hvor overskud fra et byggeri kunne overføres til det næste byggeri. Forskellen var at der ikke var en overordnet plan og derfor heller ikke en stillingtagen til om boligerne i deres form skulle specialiseres indenfor forskellige målgrupper.

For at få et overblik over udviklingen på området siden kommunerne hovedsagelig overtog ansvaret for handicapområdet, socialpsykiatrien og indsatsen for udsatte skal de tidlige byggerier også kort gennemgås.

Boligbyggerier til borgere med fysiske- og psykiske funktionsnedsættelser før boligplanen.

Reblagervej 18 – nybyggeri der udvider antallet af boliger med 12.

Randers Kommune havde i forvejen et bofællesskab på det nye udstykkede område på Randers gamle reberbane. Man var allerede før kommunesammenlægningen interesseret i, at opføre endnu et bofællesskab i området, især på grund af den bynære placering. Bofællesskabet var allerede blevet lovet til en gruppe forældre, dog uden en specifik placering.

Bofællesskabet blev klar til indflytning 2010 og bestod af 12 almene ældre/handicap boliger med servicearealer. Boligerne var mellem 75 – 78 m², alle med køkken og bad. Målgruppen var borgere med mindre til moderate funktionsnedsættelser.

Omkostninger ved opførelse af Bosted Reblagervej 18

	Opførelsespris kr.	Kommunal udgift kr.
Boliger	16.900.000	1.183.000

Serviceareal	1.130.000	650.000
Samlet udgift	18.030.000	1.833.000

48 almene boliger på Neptunvej – erstatningsbyggeri for at opnå en bedre boligstandard, samt udvidelse med 12 bosteds pladser.

Randers Kommune havde længe før kommunalreformen ønsket at renovere Bosted Tronholmen, idet stedet var nedslidt og meget dårligt indrettet. Man ønske også at udbygge bostedet med 12 pladser, som skulle ligge på naboejendommen til Bosted Tronholmen.

Realiseringen trak imidlertid i langdrag først på grund af, at man ikke kunne blive enig med boligministeriet om finansieringen og for det andet fordi bostedet var så uhensigtsmæssigt opbygget, at det ikke kunne renoveres inden for rammebeløbet. Man besluttede derfor at opføre de 48 boliger med servicearealer på Neptunvej i Paderup, samt at sælge det tidligere bofællesskab.

Med nybyggeriet fik man 48 stk. 1 værelses almene ældre/handicapboliger på mellem 71 – 74 m², med køkken og bad. Værelset kunne deles op i to ved ønske, enten ved rumdelere eller ved mere permanent opdeling. Stedet er også indrettet med store serviceområder, som kan understøtte lokale aktiviteter som spisning, film, fjernsyn, oplæsning m.v.

Målgruppen var borgere med moderate til mellemstore funktionsnedsættelser.

Erstatnings- og nybyggeriet stod færdig i 2012.

Omkostninger ved opførelse og renovering af Bosted Neptunvej

	Opførelsespris kr.	Kommunal udgift kr.
Boliger	67.752.000	7.322.000
Serviceareal	4.500.000	2.580.000
Salg af tidligere bosted		-4.500.000
Samlet udgift	72.252.000	5.402.000

Bosted Marienborgvej s afdeling Huset – renovering med udvidelse med 6 bosteds pladser.

Med overtagelsen af Bosted Marienborgvej overtog Randers Kommune også "Huset" på bostedet. Huset havde oprindeligt været børnehjem og senere ombygget af Århus Amt til boliger for voksne med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Det var dog Amtets plan at "Huset" skulle nedrives og meget af det indvendige i bygningen var fjernet.

Imidlertid manglede Randers Kommune botilbudspadser til borgere fra især Holberghus, som var blevet voksne, hvilket især vil sige voksne med forskellige grader af autismespektrumsforstyrrelser. Der blev taget hensyn til målgruppen, dels ved at stedet var mindre og fællesarealerne blev udformet således at beboerne kunne opdeles i mindre grupper. Selve byggeriet blev udformet således, at gardiner var placeret inden i ruderne og at udseendet af overflader var enkle. Placeringen på et bosted for fysiske og psykiske funktionsnedsættelser med borgere med store funktionsnedsættelser var som beskrevet meget udbredt.

Der blev etableret 6 almene ældre/handicapboliger på mellem 65 – 70 m² med køkken og badeværelse. Selve salget af den oprindelige bygning til projektet indgik senere i startkapitalen til boligplanen.

Ombygningen stor klar til indflytning i 2010

Omkostninger ved renovering af "Huset" på Bosted Marienborgvej

	Opførelsespris kr.	Kommunal udgift kr.
Boliger	7.678.000	538.000
Serviceareal	0	0
Samlet udgift	7.678.000	538.000

13 almene boliger ved Høvejen – renovering for at opnå en bedre boligstandard

De 24 boliger som Randers Kommune overtog af Århus Amt på Bosted Høvejen var alle med meget små værelser på 25 m² med bad, men ingen køkken. For at forbedre forholdene blev 14 af boligerne omdannet til 7 almene ældre/handicapboliger, samtidig med at der blev bygget 6 nye almene ældre/handicap boliger. Boligerne blev på mellem 69-73 m² med både bad og køkken.

Målgruppen var borgere med moderate til mellemstore funktionsnedsættelser.

Selve salget af den oprindelige bygning til projektet indgik senere i startkapitalen til boligplanen.

De resterende 10 boliger blev bibeholdt som små boliger og blev starten på ungetilbuddet på stedet.

Målgruppen er unge med mindre til mellemstore funktionsnedsættelser.

Ombygningen stor klar til indflytning i 2012

Omkostninger ved ombygning af Bosted Høvejen

	Opførelsespris kr.	Kommunal udgift kr.
Boliger	18.082.000	1.266.000
Serviceareal	0	0
Samlet udgift	18.082.000	1.266.000

Kastanjebo - overtagelse og dermed udvidelse med 14 ældre/handicapboliger

Fra 2010 pågår der en landsdækkende debat, om ældre udviklingshæmmede bør overgå til plejehjemsområdet, når de enten er blevet gamle med et stort fysisk plejebæhov eller er blevet demente. Ideen kom oprindeligt fra psykiatriområdet, hvor mange ældre psykisk sårbare udviste mindre sårbarhed med alderen.

Man måtte imidlertid sande, at udviklingshæmningen ikke forsvandt med alderen og Randers Kommune besluttede derfor at specialisere indsatsen for denne målgruppe på anden vis. I 2012 overtog socialområdet fra ældreområdet 14 ældre/handicapboliger, som var bygget i 2006 på Kastanievej i Harridslev. Stedet blev specialiseret som bosted for ovenstående målgruppe.

Bo- og aktivitetssted Lene Bredahls gade

Med kommunalreformen blev en del af tilbuddene på det specialiserede socialområde tilknyttet kommunerne og andre tilknyttet Regionen. Randers Kommune hjemtog i 2013 en del af de Regionale tilbud, herunder på området for fysiske og psykiske funktionsnedsættelser bo- og aktivitetssted Lene Bredahls gade. Randers kommune manglede selv at have et botilbud til gruppen af senhjerneskadede. Med hjemtagelsen råder Randers Kommune over 24 boliger på området.

Boligbyggerier til borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, som en del af boligplanen

Med boligplanen blev som beskrevet lavet en samlet plan for hvad der skulle renoveres og nybygges. På området for borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, var det renovering af Kernerne på Bosted Marienborgvej og Bosted Harridslev, samt på Høvejen. Den væsentligste årsag til ombygningen af de to første bosteder var de manglende badeværelser til boligerne, hvilket gav en uværdig behandling af beboerne, der skulle køres fra boligen ud på fælles gangarealer og ind på et fælles hygiejnerum.

Med boligplanen bliver de samlede omkostninger ved planen medregnet, herunder afledte udgifter som eksempelvis genhusning i byggeperioden.

Bosted Marienborgvej - Kernen

Målgruppen til boligerne er multihandicappede borgerere, som alle har forskellige grader af udviklingshæmning, sammen med andre fysiske funktionsnedsættelser.

Den væsentligste årsag til ombygningen har været, at selvom bygningen var fra 1993, var de hidtidige 9 boliger meget små, idet de inkl. fællesarealer var på 49 m². Det betød, at der i de hidtidige boliger kun var eget toilet og bad i halvdelen af boligerne, mens resten af borgerne var henvist til fælles toilet- og badefaciliteter.

Efter ombygningen er boligerne inkl. fællesarealer på 65 m² alle med køkken og bad. Det betyder også, at der blev tilbygget 142 kvm.

Det var væsentligt, at alle badeværelser kunne rumme en badebåre. For at undgå meget store badeværelser blev disse indrettet med elektrisk justerbart toilet og håndvask. Dette betyder noget for arealforbruget, men er også væsentlig for brugernes anvendelse af faciliteterne. Borgerne har gennemgående større fysiske funktionsnedsættelser, byggeriet blev derfor lavet til eller forberedt til alle former for fysiske problemstillinger.

Selve lejlighederne blev som udgangspunkt lavet som ét rums boliger, men med mulighed for rumopdeling. Der blev lavet et mindre depot til borgerne, hvor de kunne opmagasinere forskellige effekter. Ombygningen betød også, at servicearealerne blev ændret, idet en del af arealet nu anvendes til sanserum og spabad, aktiviteter, som beboerne har stor glæde af. Udearealerne blev samlet omkring en fælles terrasse.

En anden årsag til ombygningen var, at bygningen generelt trængte stærkt til en renovering.

Det ombyggede bosted var indflytningsklar i 2017

Omkostninger ved renovering af bosted Marienborgvej

	Totale omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Byggeomkostninger boliger	12.357.000	1.236.000
Salg af eksisterende boliger til projekt		-3.403.000
Byggeomkostninger servicearealer	1.364.000	1.364.000
Salg af eksisterende serviceareal til projekt		-1.138.000
Statslig serviceareal		-360.000
Afledte udgifter – genhusning i byggeperiode, hejs i lifte		415.000
Samlede udgifter	13.721.000	-1.886.000

Bosted Harridslev - Kernen

Målgruppen til boligerne er multihandicappede borgerere, som alle har forskellige grader af udviklingshæmning, sammen med andre fysiske funktionsnedsættelser.

Den væsentligste årsag til ombygningen har været, at selvom bygningen var fra 1999, var de hidtidige 9 boliger meget små, idet de inkl. fællesarealer var på 42,5 kvm. Det betød, at der i de hidtidige boliger ikke var eget toilet og bad, men at borgerne var henvist til fælles toilet- og bedefaciliteter.

Efter ombygningen er boligerne, inkl. fællesarealer på 66 kvm, alle med eget toilet. Beboerne valgte ikke at have eget køkken, men det kan etableres hvis nogle efterfølgende ønsker det. Der blev endvidere bygget en ekstra bolig. Det betød, at der blev tilbygges 215 kvm.

Det var væsentligt, at alle badeværelser kunne rumme en badebåre. For at undgå meget store badeværelser blev disse indrettet med elektrisk justerbart toilet og håndvask. Dette betyder noget for arealforbruget, men er også væsentlig for brugernes anvendelse af faciliteterne. Borgerne har gennemgående større fysiske funktionsnedsættelser, byggeriet blev derfor lavet til eller forberedt til alle former for fysiske problemstillinger.

Selve lejlighederne blev som udgangspunkt lavet som ét rums boliger, men med mulighed for rumopdeling. Der blev lavet et depot til borgerne, hvor de kunne opmagasinere forskellige effekter. Ombygningen betød også, at fællesarealerne blev udvidet med et større fællesareal, og servicearealerne blev etableret med sanserum og spabad, aktiviteter, som beboerne har stor glæde af. Udearealerne blev samlet omkring en fælles terrasse og store dele af haven blev ny anlagt.

En anden årsag til ombygningen var, at bygningen generelt trængte stærkt til en renovering.

Det ombyggede bosted var indflytningsklar i 2018

Omkostninger ved renovering af bosted Harridslev

	Totale omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Byggeomkostninger boliger	14.170.000	1.417.000
Salg af eksisterende boliger til projekt		-2.665.000
Byggeomkostninger servicearealer	1.181.000	1.181.000
Salg af eksisterende serviceareal til projekt		-906.000
Statslig serviceareal		-400.000
Afledte udgifter – genhusning i byggeperiode, ekstra nattevagt		650.000
Samlede udgifter	15.351.000	-723.000

Bosted Høvejen - Ungetilbuddet

På ungetilbuddet var en del af badeværelserne meget nedslidte og indrettet med synlige rør, der gør rengøring besværligt. Dette var ikke hensigtsmæssigt, når de unge selv skulle lære at tage vare på eksempelvis rengøringsopgaver. Der var derfor lagt vægt på, at de nye badeværelser var nemme at rengøre af beboerne selv, og de dermed kunne bruges i arbejdet med at lære de unge, at tage vare på egne opgaver. Af samme årsag bliver det gamle og slidte klinkegulv og klinker ved brusesiden erstattet med nye og store klinker/fliser og med en meget smal fuge, idet det er fugerne, der er svære at rengøre.

Resten af væggene blev påført filt med vådrumsmaling, hvilket er meget nemt at holde. Ligeledes blev loftet af gips, som har lignende egenskaber. Alle rør blev skjulte, der blev væghængt toilet og vasken blev med vaskeskab, så rør og afløb ikke er synlige. Brusearmaturet blev også nyt.

Idet der er tale om boliger efter lov om social service § 107 boliger er udgiften til ombygningen udelukkende en kommunal udgift.

Omkostninger ved tilpasninger på Bosted Marienborgvej

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Bevilling fra Boligplanen på socialområdet	364.000	364.000
Samlet udgift	364.000	364.000

Renovering af aktivitetstilbud til borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser

Sideløbende med udviklingen på boligområdet har der også været en indsats for at forbedre forholdene for de aktivitetssteder som borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser bruger

Aktivitetscenter Randers

Randers Kommune overtog Aktivitetscenter Randers, dengang Dronningborg Aktivitetscenter, ved kommunalreformen. Stedet var meget nedslidt og havde en indretning, der gav meget lille rådighedsrum for udvikle aktivitetsstedet.

I årene 2017 – 19 blev der imidlertid bevilget i alt 10,5 mio. til at forbedre de brandmæssige- og trafikale forhold ved centeret, men især til en faglig- og bygningsmæssig opdatering af de indvendige dele af især hovedbygningen.

Oprindeligt skulle stedet både være aktivitetssted for både borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser og borgere med autismespektrumsforstyrrelser, men endte med at borgerne med autismespektrumsforstyrrelser fik egne lokaler på Gudenåcenteret.

Hovedbygningen står i dag gennemrenoveret og med store lyse lokaler. Formålet med ombygningen var dobbelt. For det første at skabe gode lokaler til de brugere, der tidligere var på stedet og som er borgere med større funktionsnedsættelser. Ud over at de kan bruge hele huset er især den nederste etage ombygget til disse brugere og hvor man kan have lidt mindre fællesskaber og mulighed for at trække sig hvis man har brug for dette. Det er også her der især er satset på hjælpemidler til borgerne.

Det andet formål var at skabe et Kraftcenter for alle borger med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser og hermed været et tværgående samværs og aktivitetscenter. Kraftcenteret er også udgangspunkt for mestringsvejlederne på området, således borgerne kan få her og nu hjælp på centeret.

Klub85 er også placeret på centeret, idet det giver en naturlig tilgang til centeret for de mange brugere af klubben.

Endelig kan interesseorganisationer på området låne lokaler.

Omkostninger ved renovering af Aktivitetscenter Randers

	Opførelsespris kr.	Kommunal udgift kr.
Særskilt bevilling	10.490.000	10.490.000
Bevilling fra Boligplanen på socialområdet	150.000	150.000

Samlet udgift	10.640.000	10.640.000
----------------------	-------------------	-------------------

Heldagstilbud på Bosted- Marienborgvej og Harridslev

Der er på de to bosteder, hvor mange af borgerne har store funktionsnedsættelser og reagere negativt på at de bliver flyttet rundt mellem botilbuddet og aktivitetstilbud udviklet et koncept, hvor der er mere sammenhæng mellem de to tilbudsformer.

Dette har umiddelbart bygningsmæssigt kunne lade sig gøre på Bosted Harridslev, hvorimod det har været nødvendigt med mindre bygningsmæssige tilpasninger på Marienborgvej.

Omkostninger ved tilpasninger på Bosted Marienborgvej

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Bevilling fra Boligplanen på socialområdet	178.000	178.000
Samlet udgift	178.000	178.000

Opsummeret om udviklingen i bygningerne på bolig- og aktivitetsområdet for borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser

I de fjorten år, som der er gået siden kommunernes overtagelse af det specialiserede socialområde, har der været følgende bygningsmæssige tiltag på området for borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser

Antallet af boliger til målgruppen i Randers Kommune

Oprindelig antal boliger	189
Bygningsmæssige udvidelse af antal boliger før 2015	29
Overtagelse af boliger	38
Bygningsmæssige udvidelse af antal boliger efter 2015	1
Samlet antal boliger	257

Renovering og ombygning af boliger i perioden

Før 2015	18
Efter 2015	18
Samlet antal ombyggede boliger	36

Bygningsudviklingen indenfor Børnehandicapområdet og for borgere med autismespektrumsforstyrrelser.

Som tidligere nævnt var der bortset fra børneområdet stort set ikke tilbud på autismeområdet før opstarten af boligplanen, hverken i Randers eller nationalt. De få steder der havde tilbud, eksempelvis Region Midtjylland var kvaliteten i starten ikke speciel videns baseret vedrørende autismespektrumsforstyrrelser. Der er på dette tidlige tidspunkt en stor viden om funktionsnedsættelsen i eksempelvis USA og efterhånden som flere bliver udredt for diagnosen i Danmark og diagnosesystemet på området blev bedre, udvikler der sig en viden og en praksis, som man stadig er ved at udvikle.

Det betød også, at man ikke bare byggede til målgruppen. Der skulle tænkes grundigt og inspiration fra de byggerier, der var lavet rundt om i landet, var vigtige.

Randers Kommune havde ud over børneområdet, før boligplanen, kun 3 små tilbud, nemlig for det første bosted Marienborgvej med 6 pladser og Bosted Garnisonsvej med 4 pladser, for borgere med større funktionsnedsættelser og for det andet 4 pladser på Bosted Nørresundbyvej for borgere med mindre indgribende forstyrrelser.

I dag er Bosted Garnisonsvej lukket og med boligplanen er det muligt at nedgradere bostedet på Nørresundbyvej til at være almindelige boliger med mestringsvejledning.

Et væsentligt indsatsområde for boligplanen på socialområdet var derfor dels bosteder for voksne med autismespektrumsforstyrrelser samt at fastholde og udvide indsatsen vedrørende børn.

Indsatsen skulle selvfølgelig laves ved selve indretningen af tilbuddene, men det var også vigtigt, at der blev tale om en faglig udvikling og specialisering på området

Boligplanen indeholdt som vi skal se ombygninger af det daværende Mellerup skolehjem, omformning af Holbergstien fra døgntilbud for børn til bosted for voksne og endelig delvis finansiering af bosted for voksne i Langå.

På skole og aktivitetsområdet etableres CSV i Hald, specialgruppen på Marienborgvej, kraftcenteret på Gudenåcenteret og endelig renoveringen af Lucernevejens børnehave

Boligbyggerier til børn og voksne med autismespektrumsforstyrrelser, som en del af boligplanen

Autismetilbuddet Markedsgade

Samtidig som der blev arbejdet med ombygning af boliger på området hjemtog Rander Kommune Autismetilbuddet i Markedsgade fra Region Midtjylland. Der var tale om et botilbud til 7 borgere, samt aktivitets tilbud for beboerne, samt borgere der fik mestringsvejledning i egne boliger.

Området overgik til Randers Kommune i 2013/14.

Tilbuddet blev slået sammen med Botilbuddet Nørresundbyvej til 'en organisation og blev det første målrettede tilbud til voksne borgere med autismespektrumsforstyrrelser.

Målgruppen var for borgere med moderate funktionsnedsættelser.

Specialindsats for Børn & Unge – Mellerup.

Randers Kommune overtog Mellerup Skolehjem fra Region Midtjylland i 2013. Årsagen var at Randers Kommune havde svært ved at fylde alle pladser på Holberghus og Region Midtjylland var på samme måde presset på Skolehjemmet. Randers Kommune prøvede at løse problemet ved, at børnene kunne blive på Holberghus til og med de var 25 år. Der var brug for flere aflastningspladser, idet der blev købt mange eksterne pladser, men Holberghus placering midt i et villakvarter var ikke optimal til opgaven. Region Midtjylland udvidede deres målgrupper, så det var svært at se linjen i pædagogikken.

Der var derfor tale om en sammenlægning af de to tilbud, en sammenlægning der betød at etableringen af det tidligere Holberghus i Mellerup krævede nogle ombygninger. Samtidig var det allerede ved sammenlægningen blevet konstateret, at dele af bygningerne på stedet der skulle renoveres.

Fjordhuset og Enghuset – Flytning af Holberghus (Mellerup skolehjem fase 1)

Formålet med at ombygge Mellerup Skolehjem var at samle det specialiserede børneområdes bo institutioner på en matrikel, for derved at skabe muligheden et driftssikkert børneområde og fastholdelse af den viden, der var på autismeområdet.

Med ombygningen kunne gruppen af børn med fysiske handicap og gennemgribende udviklingsforstyrrelser fra Holberghus flyttes til Mellerup Skolehjem, der ikke var indrettet til børn med fysiske handicaps. Ombygningen omfattede oprindeligt 2 huse, der begge skulle have 9 pladser, hvilket i dag er lavet om til et boenhed med 9 pladser og et aflastningshus med 11 pladser.

Bygningerne blev udvidet med 71 m² for at få plads til handicapbørn samt opholds nicher.

På grund af det kuperede terræn blev der etableret udendørs lift i terrænet, samt tilkørselsveje fore kørestole.

Husene fik endvidere en renovering af slidte overflader.

Indretningen tog hensyn til at børnenes hoveddiagnose var autismspektrumsforstyrrelse og derfor var det vigtigt, at byggeriet tog hensyn til at børnene både kunne være sammen, men at der altid var bygningsmæssig mulighed for at trække sig. Det betød også at bygningerne blev opdelt i flere interne enheder, der enten kunne være for sig selv med få børn eller åbnes op for en større børnegruppe.

I forbindelse med ombygningen, blev der etableret en del branddøre i begge huse, samt i Skovhuset, som ellers ikke blev ombygget.

Stedet var klar til indflytning i 2016

Anlægsomkostninger ved renovering af Fjordhuset og Enghuset

	Totale omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Byggeomkostninger flytning af Holberghus	6.673.000	6.673.000
Afholdelse af udgifter fra driftsområdet – udsat vedligehold		-773.000
Samlede udgifter til boligplanen	6.673.000	5.900.000

Ombygning af Lodshuset, hovedbygningen og etablering af hestely. (Mellerup skolehjem fase 2)

Ombygningen består af 3 byggerier, nemlig forbedringer af et boligafsnit, og etablering af et hestely og endelig tilgængelighed i hovedbygningen

Lodshuset

Et element i beboelsen var, at børnene og de unge blev nødt til at være under opsyn, og der var derfor nattevagt i de forskellige huse. Af hensyn til børnene og de unge ville det være mere hensigtsmæssigt, at der var færre nattevagter, men at vagten kunne dække et større område. Beboerne kunne således selv få lidt mere frihed til at tage vare på sig selv og dermed øve sig på at blive selvstændig, og klare sig i voksen tilværelsen, hvilket var hele formålet med skolehjemdelen. Det blev derfor foreslået, som den bedste faglige og økonomiske løsning, at der blev lavet en sammenbygning af Fiskerhuset og Lodshuset.

Husene var endvidere meget nedslidte og der blev foretaget en gennemgående renovering af de to eksisterende bygninger.

Med sammenbygningen blev der yderligere 4 værelser og et tidligere meget lille værelse blev udvidet. De 2 køkkener blev bibeholdt. Der var tidligere 2 badeværelser og 2 toiletter hvilket blev konverteret til 4 badeværelser. Kontorfaciliteter og nattevagt blev samlet i et rum.

Renoveringen kostede 1.331.000 kr. som kom fra boligplanen og sammenbygningen kostede 1.667.000 kr. som stedet selv betalte, idet det gav en årlig driftsbesparelse på 1 mio. kr.

Hestely

Nyopført i 2019, idet gamle staldanlæg i andre bygninger ikke længere var lovlige.

Pris 1.493.000 kr. fra boligplanen.

Tilgængelighed i hovedbygning

Store dele af bygningen var ikke tilgængelig for handicappede, hvorfor der blev installeret elevator. Endvidere blev flugtveje forbedret og logistikken for køkkenet blev bedre.

Pris 1.178.000 kr. fra boligplanen.

Alle 3 byggerier stod endelig færdige i 2019

Anlægsomkostninger ved renovering af Lodshuset, etablering af hestely og tilgængelighed i hovedbygningen

	Totalt omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Byggeomkostninger for de 3 bygningselementer	6.287.000	6.287.000
Ejendomservice vedligehold		-606.000
Afholdelse af udgifter fra driftsområdet – årlig driftsbesparelse		-1.667.000
Samlede udgifter boligplanen	6.287.000	4.014.000

Holbergstien

Udgangspunktet for ombygningen var en døgninstitution for børn med 24 pladser i meget små værelser og med fælles badeværelser, køkken og opholdsareal.

Der blev bygget to afdelinger - Holbergstien med 11 boliger og Holbergkollegiet med 8 boliger

Byggeriet til målgruppen tog, for at få så gennearbejdet et materiale som muligt, udgangspunkt i et samarbejde mellem pårørende, autismeforeningen, personalet og arkitekten. Denne gruppe har blandt andet været på inspirationsbesøg ved relativt nyopførte boliger til borgere med autismespektrumsforstyrrelser ved henholdsvis Hinnerupkollegiet i Hinnerup og Sødisebakke i Mariager. Det betød input til rigtig mange delelementer, men især to indgangsvinkler var væsentlige

Holbergstien

For det første havde de borgere, der havde en forholdsvis stor funktionsnedsættelse, behov for en blivende bolig uanset alder og eventuel ændring af fysisk funktionsniveau. Byggeriet skulle derfor laves med eller forberedes til alle former for fysiske problemstillinger. Endvidere havde beboerne behov for, i et struktureret fællesskab, at have fælles boligarealer, hvor de kunne lave aktiviteter, træne dagligdags gøremål mv. Byggeriet skulle dog give mulighed for hurtigt, at opdele fælleslokalerne i mindre enheder, idet mange i målgruppen ikke kunne holde ud at være sammen med mange mennesker i længere tid af gangen.

Boligstørrelsen blev i gennemsnit på 71 m². De 11 boliger blev alle med 2 værelser og eget badeværelse, men ingen ønskede eget køkken. Der blev små køkkenenheder for hver 2 til 3 beboere.

Holbergkollegiet

Består af 7 boliger på mellem 45 - 47 m² samt en aflastningsplads på 35 m². Boligerne er til unge med moderate funktionsnedsættelser indenfor autismespektrumsforstyrrelser. Også her er der arbejdet med fællesskab med mulighed for at trække sig.

Boligerne var klar til indflytning 2018.

Omkostninger ved ombygning af Holbergstien og Holbergkollegiet

	Totale omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Byggeomkostninger boliger	23.460.000	2.346.000
Salg af eksisterende boliger til projekt		-6.000.000
Byggeomkostninger servicearealer	1.410.000	1.410.000
Salg af eksisterende serviceareal til projekt		-524.000
Statslig serviceareal tilskud		-760.000
Afledte udgifter – genhusning, arbejdsmiljøtiltag, hjælpemidler og ekstern dagtilbud		877.000
Samlede udgifter	24.870.000	-2.651.000

Autismetilbud i Langå

Etableringen af autismetilbuddet i Langå indeholder to enheder. For det første en enhed for borgere med større funktionsnedsættelser indenfor autismespektrumsforstyrrelser. Enheden består af 8 almene ældre/handicapboliger, 1 aflastning og 1 § 108 bolig.

Den anden afdeling består af et kollegie på 6 boliger, som har egen indgang og egne fællesområder for borgere med moderate funktionsnedsættelser indenfor målgruppen

Bygningerne bliver indrettet til, at det er borgere med autismespektrumsforstyrrelser, der skal benytte stedet. Ud over dette er bygningerne gjort handicaptilgængelige, der er lavet bedre brandsikring, nye uden-

dørs arealer og en kraftig renovering af store dele af bygningsmassen. Stedet skal også være et aktivitetssted for borgerne med de større funktionsnedsættelser.

Byggeriet pågår, men de økonomiske elementer i ombygning forventes at blive:

		Netto Kr.
Tilgængelighed og aktivitets center	Særskilt bevilling - Byrådet	3.000.000
Forbedringer på bygningsmassen, uden-dørs arealer, fraflytningssyn m.v.	Boligplanen	1.037.000
Udsat vedligehold	Ejendomservice	920.000
Forskellige former for vedligeholdskonti	Socialområdet, Lejerbo	3.518.000
Samlet omkostning		8.475.000

Forventet indflytning januar 2022.

Renovering af skole- og aktivitetstilbud til borgere med autismspektrumsforstyrrelser

CSV Randers

Undervisningen af STU eleverne foregik fra 2009/10 til 2013 i midlertidige lokaler. I 2012 anmoder skolebestyrelsen på folkeskolen i Hald byrådet om, at skolen nedlægges som folkeskole på grund af meget få elever og en bygningsmasse der trænger til renovering. Byrådet følger indstillingen.

Socialområdet får overdraget skolen til STU undervisningen og en anlægsbevilling på 6,5 mio. til ombygning af skolen, samt at der overføres driftsmidler fra folkeskoleområdet.

Med etablering af en samlet skole for STU eleverne bliver det med det forholdsvis store areal muligt dels at lave det ønskede antal faglokaler, men også at indrette skolen således at de forskellige funktionsnedsættelser behov kunne imødekommes. Der etableredes særskilte områder, der understøttede skolegangen for de enkelte funktionsnedsættelser. Den faglige opdatering af skolen til at være målrettet STU eleverne kostede 3,5 mio. kr. og den bygningsmæssige opdatering 3. mio. kr.

Indflytning 2013

Renoveringsomkostninger vedr. CSV Randers – skole i Hald

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Særskilt bevilling	6.500.000	6.500.000
Samlet udgift	6.500.000	6.500.000

Specialgruppen Marienborgvej

Er bygget til borgere, som havde store funktionsnedsættelser både på det kognitive niveau og rent bevægelsesmæssigt. De fleste borgere kom fra Kernerne på Bosted Marienborgvej og Bosted Harridslev. Bygningerne var velholdte, men det var nødvendigt at lave en indvendig ombygning, idet bygningen fremover skulle anvendes af borgere med store funktionsnedsættelser på autismeområdet.

Ombygningen indebar ombygning til specialindretning til nogle borgere, generelt opdeling af stedet i mindre rum samt støjdæmpning. Afmontering af tidligere udstyr til fysisk handicappede var også nødvendigt. Justering af brandsikkerhed.

Renoveringsomkostninger vedr. specialgruppen Marienborgvej

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Bevilling fra Boligplanen på socialområdet	647.000	647.000
Samlet udgift	647.000	647.000

Autismekraftcenter på Gudenåcenteret

Kraftcenteret er et samværs og aktivitetscenter for borgere med lettere og moderate funktionsnedsættelser. Kraftcenteret er også udgangspunkt for mestringsvejlederne på området, således borgerne kan få her og nu hjælp på centeret. Centeret var bygningsmæssigt meget velegnet til målgruppen.

Dele af centeret huser også familiekonsulenterne på handicapområdet.

Årlig leje inkl. forbrug og vedligehold 460.000 kr. og indvendig bygningsmæssig opdatering ved indflytning 147.000 kr. Opdateringen blev finansieret af bevillingen til kraftcenteret.

Indflytning 2020

Renoveringsomkostninger vedr. autismekraftcenteret på Gudenåcenteret

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Særskilt bevilling	147.000	147.000
Samlet udgift	147.000	147.000

Lucernevejens børnehave

For at få plads til 33 børn anvendes familiekonsulenternes tidligere areal til terapeuterne og deres areal anvendes til børnene. Herudover skaber ny og mere fleksibel garderobe reelt mere plads og der er etableret nyt toiletområde til børnene. Endelig er en del af det indre af bygningerne frisket op med maling og nyt gulv.

Renoveringsomkostninger vedr. Lucernevejens børnehave

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Særskilt bevilling fra driftsområdet generelt	367.000	367.000
Samlet udgift	367.000	367.000

Opsummeret om udviklingen i bygningerne på bolig- og aktivitetsområdet for børn og borgere med autismspektrumsforstyrrelser

I de fjorten år som der er gået siden kommunernes overtagelse af det specialiserede socialområde har der været følgende bygningsmæssige tiltag på området for børn og borgere med autismspektrumsforstyrrelser.

Antallet af boliger til målgruppen i Randers Kommune - voksne

Oprindelig antal boliger	0
Bygningsmæssige udvidelse af antal boliger før 2014	10
Overtagelse af boliger	7
Bygningsmæssige udvidelse af antal boliger efter 2014	35
Samlet antal boliger	52

Renovering og ombygning af boliger i perioden- børn og unge

Før 2014	0
Efter 2014	37
Samlet antal ombyggede boliger	37

Bygningsudviklingen indenfor psykiatriområdet

Allerede før kommunalreformen havde Randers Kommune 48 bosteds pladser – i støttecentre. Herudover var der 15 pladser på Gudenåcenteret, som ellers var et ældrecenter. Det var generelt at psykiatri var en del af ældresektoren.

Støttecenter Infanterivej

Iden med at sammenkoble ældreområde og psykiatri fortsætter i 2010, hvor psykiatrien stadig var en del af omsorgs afdelingen

De 14 nye 2 værelses boliger på 67 m², med køkken og bad, samt fælleshus på Infanterivej, er bygget sammen med endnu flere ens boliger til ældre. Af samme grund kan man ikke umiddelbart se hvad boligerne har kostet.

Paderuphus

Paderuphus er bygget af Region Midtjylland i 2007, men allerede et par år efter tager Randers Kommune tilbuddet hjem og får derved 12 § 108 boliger til unge psykisk sårbare. Boligerne var på 65 m², var på to værelser og med køkken og bad.

I 2011 flytter psykiatriområdet over til socialområdet og med 89 boliger til målgruppen og stedse større interesse fra borgerne i at få støtte i eget hjem, havde psykiatriområdet ikke en stor plads i boligplanen på socialområdet.

Dog var der 2 undtagelser nemlig erstatningsbyggeri for boligerne på Gudenåcenteret, således at man ikke længere, i en ung alder, skulle opholde sig på et ældrecenter. Det andet var en mindre tilretning, idet der var behov for lidt flere pladser til unge, som midlertidig bolig.

Endelig blev der arbejdet meget med at finde lokaler til psykiatriens hus.

Boligbyggerier til borgere med psykisk sårbarhed som en del af boligplanen

Erstatningsbyggeriet kom imidlertid af sig selv, idet lejekontrakten med Gudenåcenteret udløb og omsorgs afdelingen fornyede den ikke.

Vester Tværevej 13

På Vester Tværevej 13 lå tidligere et aktivitetstilbud til psykisk sårbare – Løvetand, som blev nedlagt da Psykiatriens hus blev etableret. Der var interesse for at bygge på grunden, men først skulle bevaringsudvalget være indstillet på at nedrive den gamle bygning og endvidere skulle bebyggelsen placeres således, at den ikke kom i konflikt med fortidsminder samt afstanden fra Gudenåen. Der var med andre ord mange myndigheder ind over, men tingene faldt på plads.

De 15 stk. 2 rummende boliger på 62 m², der alle var med eget bad og køkken, blev opført som almene ældre/handicapboliger.

Grunden på Vester Tværevej fordelte sig på to niveauer, der var forbundet af en stejl skrånning på ca. 4 meters højde. Bebyggelsen indeholdt 15 boliger samt et fælles boligareal i kælderens. Husrækken lå vinkelret på skrånningen og fik dermed mindst mulig berøring med skrånningen. Herved minimeres fordyrende jordarbejde og støttemure mest muligt. Oven for skrånningen var der placeret en fællesbygning, som indeholdt fælles opholds- og køkkenfaciliteter for beboerne. Fra opholdsrummet var der adgang til en stor sydvendt terrasse. Herudover rummede bygningen også en servicedel med bl.a. kontor- og mødelokale til personalet.

Centralt i bebyggelsen var der en elevator således, at alle niveauspring på grunden kan forceres også af borgere med fysisk handicap. Selve boligerne havde en åben struktur, så der kunne skabes gode lysindfald i hele boligen. Mod øst var der adgang til boligerne af en svalegang, som også kunne benyttes til ophold, og boligerne havde mod vest egen terrasse i stueplan og ellers altan.

Et væsentlig element i bebyggelsen var at den skulle understøtte en selvstændiggørelse af borgerne, som skulle til at se sig selv som borgere med ressourcer.

Indflytning 2018

Omkostninger ved nybygning af Boligerne Vester Tværvej 13

	Totale omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Byggeomkostninger boliger	22.870.000	2.287.000
Salg af eksisterende boliger til projekt		-638.000
Byggeomkostninger servicearealer	1.045.000	1.045.000
Salg af eksisterende serviceareal til projekt		-42.000
Statslig serviceareal tilskud		-600.000
Afledte udgifter – genhusning, køb af betonrettinger		405.000
Samlede udgifter	23.915.000	2.457.000

Støttecenter Infanterivej

Omdannelse af administrationsområde til en 67 m² § 107 bolig på 2 værelser med køkken og bad.

Ombygning udnyttede at boligerne var opført med 2 administrationsområder og det ene administrationsområde, som var udformet som lejlighed, blev derfor omdannet til en bolig.

Ombygningsomkostninger vedr. administrationsområde på Støttecenter Infanterivej

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Bevilling fra Boligplanen på socialområdet	175.000	175.000
Samlet udgift	175.000	175.000

Paderuphus

Paderuplund vej 2, som oprindeligt var et selvstændigt administrationsbygning, blev ombygget til 2 stk. 2 værelses boliger med eget bad og fælles køkken på mellem 46 - 49 m², samt 1stk. 1 værelses akutplads på 35 m². med køkken og bad.

Paderuphus blev ombygget dels for at få flere pladser, dels for ikke at adskille borgerne og personalet i hver deres bygning.

Ombygningen var til § 107 boliger, som på resten af Paderuphus, hvorfor det var en ren kommunal udgift.

Indflytningsklar 2018

Ombygningsomkostninger vedr. administrationsområde på Paderuphus

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Bevilling fra Boligplanen på socialområdet	715.000	715.000
Samlet udgift	715.000	715.000

Renovering af aktivitetstilbud til psykisk sårbare borgere

Kraftcenter psykiatriens hus

Hadsundvejens skole, som er fredet, blev gennemrenoveret 2013, men lukket som skole i 2015. Skolen var perfekt til psykiatriens hus, idet lokalestørrelser og opbygning af huset var velegnet. Da bygningen var fredet kunne man ikke ombygge den og bygningen var derfor ikke så anvendelig til andre formål som f.eks. kontorer.

Klubben Den Grønne Gren og aktivitetsstedet Løvetand fik plads i bygningen, ligesom der var et meget stort antal aktiviteter i bygningen, aktiviteter der ændre sig efter brugerne. Kraftcenteret er også udgangspunkt for mestringsvejlederne på området, således borgerne kan få her og nu hjælp på centeret.

Der er også en del tværgående aktiviteter mellem hospitalspsykiatrien og socialpsykiatrien på stedet. Stedet har også recovery skole og motionsgrupper.

Der er cafe på stedet og det er muligt at få et måltid mad.

Der måtte ved overtagelsen ikke bygges væsentlig om på den oprindelige skole, idet bygningen er fredet. Der blev installeret elevator i bygningen. Køkkenet blev ombygget til produktionskøkken, der blev indrettet café, og der blev etableret mødelokaler med digitalt udstyr.

Indflytning 2016

Ombygningsomkostninger vedr. kraftcenteret psykiatriens hus

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Særskilt bevilling fra områdets drift	7.000.000	7.000.000
Samlet udgift	7.000.000	7.000.000

Opsummeret om udviklingen i bygningerne på bolig- og aktivitetsområdet psykisk sårbare borgere

I de fjorten år som der er gået siden kommunernes overtagelse af det specialiserede socialområde har der været følgende bygningsmæssige tiltag på området for borgere med psykisk sårbarhed.

Antallet af boliger til målgruppen i Randers Kommune

Oprindelig antal boliger	63
Bygningsmæssige udvidelse af antal boliger før 2015	14

Overtagelse af boliger	12
Bygningsmæssige udvidelse af antal boliger efter 2015	4
Samlet antal boliger	93

Renovering og ombygning af boliger i perioden

Før 2015	0
Efter 2015	15
Samlet antal ombyggede boliger	15

Bygningsudviklingen indenfor udsatte området

Med overtagelsen af det specialiserede socialområde overtog Randers Kommune Ladegården, Åbo (som er nedlagt i dag), Hjørnestenen og Slotsgården.

Randers kommune havde allerede etableret Perron 4

Frem til opstarten af boligplanen etablere Randers Kommune nedenstående bebyggelser.

Skæve boliger

Ladebo i 2011

Der blev opført 6 stk. fritliggende 2 rumsboliger på 55 m² med bad og køkken, samt et fælleshus.

Blommevej i 2013

10 stk. fritliggende 2 rumsboliger på 52 m² med bad og køkken, samt et fælleshus på 129 m².

Etablering af Skæve boliger

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Ladebo – særskilt bevilling	3.700.000	1.600.000
Blommevej	6.074.000	2.774.000
Samlet udgift	9.774.000	4.374.000

I forbindelse med boligplanen ombygges Ladegården og Cafe Rusfri etableres. Cafeen er et biprodukt af overtagelsen af Hadsundvejens skole og der er ingen ombygnings udgifter.

Ladegården

De 14 § 108 boliger blev ombygget til almene ældre/handicapboliger og udvidet med 6 m² hver, således de blev mellem 53 – 58 m².

Dette for at øge tilgængeligheden for fysisk handicappede. Ligeledes blev køkken og bad indrettet til fysisk handicappede. At der lægges megen vægt på tilgængeligheden, skyldes at borgerne ikke før ombygningen kunne blive boende ved længerevarende sygdom eller hvis de fik større fysiske handicaps.

Stedet virkede reelt også som plejehjem for misbrugere, hvor det at kunne blive boede resten af livet var meget vigtig.

Stedet fik en gennemgribende renovering, idet det var en meget nedslidt boform.

De to § 107 boliger blev etableret i tidligere kontorlokaler og var etableret før ombygningen, men blev opdateret, som resten af bygningen.

Omkostninger ved ombygning af på Ladegården

	Totale omkostninger kr.	Kommunal andel kr.
Bygeomkostninger boliger	14.972.000	1.497.000
Salg af eksisterende boliger til projekt		-5.605.000
Bygeomkostninger servicearealer	1.257.000	1.257.000
Salg af eksisterende serviceareal til projekt		-791.000
Statslig serviceareal tilskud		-560.000

Afledte udgifter – genhusning, køb af betonrettigheder		958.000
Samlede udgifter	16.229.000	-3.244.000

Ombygningsomkostninger vedr. § 107 boligerne på Ladegården

	Ombygningspris kr.	Kommunal udgift kr.
Bevilling fra boligplanen på socialområdet	137.000	137.000
Samlet udgift	137.000	137.000

SAMLET OVERSIGT OVER SOCIALOMRÅDETS BYGNINGSMASSE

Voksen handicapområdet - fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

Sted	Opført år	Ejerforhold	Status	Obygget år/brandfor-bedret år	Andet
Høvejen					
Høvejen 23	1975	Århus Amt	24 § 108 boliger		24 stk. 1 værelses boliger på 25 m ² med badeværelse. Ingen køkken
Høvejen 23 (1 -10)		Randers Kommune	10 § 107 boliger (Midlertidige boliger til unge)	2020	10 stk. 1 værelses boliger på 25 m ² med badeværelse. Ingen køkken. 5 badeværelser renoveret i 2020. Pris 364.000 kr. fra boligplanen Gennemgang for brandrenovering 2021: 0 kr.
Høvejen 23 (11 -23)		Randers kommune	13 almene ældre/handicapboliger	2012	13 stk. 2 værelses boliger på mellem 69 - 73 m ² med badeværelse og køkken. 14 § 108 boliger ombygget til 7 almene ældre/handicapboliger, samt 6 nyopførte boliger. Pris 18.082.000 kr. Særskilt bevilling

							Gennemgang for brandforbedringer 2021: 0 kr.
Høvejen 21	2000	Selvejende	8 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget Brandforbedret 2021	8 stk. 2 værelses boliger på 65 - 71 m ² med badeværelse og køkken Brandforbedringer: 93.960 kr.		
Høvejen 25-35	1985	Selvejende	7 boliger efter lov om handicapboliger før 1995	Ikke ombygget	7 Rækkehuse på mellem 62 - 64 m ² med badeværelse og køkken. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.		
Marienburgvej							
Huset	1970	Århus Amt	Børnehjem og fra 1993 8 § 108 boliger		Boligerne blev nedlagt 2006 og indvendig materiale fra bygningen blev brugt andre steder		
		Randers Kommune	6 almene ældre/handicapboliger	Ombygget 2010 Brandforbedret 2020	6 stk. 1 værelses boliger på 65 -70 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Pris 7.678.000 kr. til boligerne og 0 kr. til servicearealer. Særskilt bevilling. Brandforbedringer: 10.600 kr.		
Kernen	1993	Århus Amt	9 § 108 boliger		9 stk. 1 værelses boliger på 49 m ² inkl. fællesarealer. De 4 af boligerne havde toilet og bad, hvorimod de 5 andre havde fælles bad og toilet. Køkken i boligen		
		Randers Kommune	9 almene ældre/handicapboliger	Ombygget 2017 Ombygget 2020 Brandforbedret 2020	Ombygning 2017: 9 stk. 1 værelses boliger på 63 -71 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Pris 12.357.000 kr. til boligerne og 1.364.000 kr. til servicearealer. Boligplanen Ombygning 2020: justeringer ved brug af stedet som heldagstilbud. Pris 178.000 kr. fra boligplanen Brandforbedringer: 18.700 kr.		

Møllen	2005	Århus Amt Randers Kommune	8 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget Brandforbedret 2020	8 stk. 2 værelses boliger på mellem 75 – 77 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Brandforbedringer: 13.400 kr.
Bocenter Nøtunvej	2012	Randers Kommune	48 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget Brandforbedret 2021	48 stk. 1 værelses boliger på 71 -74 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse. Erstattede 36 små boliger på Tronholmen Pris 67.752 kr. til boligerne og 4.500 kr. til servicearealer. Særskilt bevilling Brandforbedringer: 121.400 kr.
Bosted Harridslev					
Bofællesskab 1	1998	Selvejende	8 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget Brandforbedret 2019 og 2021	8 stk. 2 værelses boliger på mellem 63– 66 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Brandforbedringer i alt: 160.000 kr.
Bofællesskab 2	1999	Selvejende	8 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget Brandforbedret 2019 og 2021	8 stk. 2 værelses boliger på mellem 61– 69 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Brandforbedringer i alt: 160.000 kr.
Kernen	1999	Århus Amt	9 § 108 boliger		9 stk. 1 værelses boliger på gennemsnitlig 50 m ² . Boligerne var med køkken, men kun med 2 fælles bad og toiletter.
		Randers Kommune	10 almene ældre/handicapboliger	Ombygget 2018 Brandforbedret 2019 og 2021	10 stk. 1 værelses boliger på 63 -72 m ² . Alle boliger har eget badeværelse. Beboerne har valgt ikke at have eget køkken, men det kan etableres hvis beboere ønsker det. Pris 14.170.000 kr. til boligerne og 781.000 kr. til servicearealer. Boligplanen Brandforbedringer: 180.000 kr.
Bofællesskabet Kastanievej	2006	Randers Kommune	14 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	14 stk. 2 værelses boliger på mellem 76– 81 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Brandforbedringer er ikke undersøgt endnu

Små bofællesskaber							
Bofællesskab Nordstjernen	1989	Århus Amt Randers Kommune	4 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	4 stk. 1 værelses boliger på mellem 58 - 62 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen		
Bofællesskaberne Vedøvej 1 - 3	1993	Lejerbo	8 almene familieboliger som bofællesskab	Ikke ombygget	8 stk. 2 værelses boliger på mellem 63 – 87 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen		
Bofællesskabet Skelvangsvej	1993	Erhvervslejemål mellem Randers Kommune og privat udlejer	4 boliger i erhvervslejemål med privat udlejer	Ikke ombygget	4 stk. 2 værelses boliger på mellem 39 - 42 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen		
Bofællesskabet Grenåvej	1995	RandersBolig	16 almene familieboliger som bofællesskab	Ikke ombygget	16 stk. 2 værelses boliger på mellem 69 - 89 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen		
Bofællesskabet Spentrup	1999	Randers Kommune	8 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	8 stk. 2 værelses boliger på mellem 69 - 71 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen		
Bofællesskabet Niels Brocks gade	2002	Erhvervslejemål mellem Randers Kommune og LEV	19 boliger i erhvervslejemål med LEV som udlejer	Ikke ombygget	19 stk. 2 værelses boliger på mellem 55 - 57 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen		
Rebslagervej 12	2005	Randers Kommune	13 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	13 stk. 2 værelses boliger på mellem 75 – 80 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse		

Rebslagervej 18	2010	Randers Kommune	12 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen 12 stk. 2 værelses boliger på mellem 75 - 78 m ² . Alle boliger med køkken og badeværelse. Pris 16.900.000 kr. til boligerne og 650.000 kr. til servicearealer. Særskilt bevilling Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen
Aktivitetscenter Rander	1890-1965	Århus Amt	Oprindelig skole fra 1890 Overtages af Århus Amt til aktivitetssted for borgere med udviklingshæmning	Oprindelige ombygninger i 1963 og 1978	Oprindelig skole fra 1890. Udbygges med halvdelen af hovedbygning i 1908 samt værkstedsbygning. Disse bygninger renoveres i 1963 og anden halvdel af hovedbygning tilbygges i 1965. Gymnastiksal samt udvidelse af skolen i anden bygning etableres i 1942 og denne bygning renoveres i 1978.
		Randers Kommune	Aktivitets- og mødested for handicappede. Mødested for handicapforeninger. Kraftcenter for handicapområdet	Ombygget 2019	Hele bygningskomplekset var meget nedslidt især hovedbygningen. Ombygningen rettede sig især mod hovedbygningen, som både fik en faglig opdatering og en indvendig bygningsmæssig opdatering. I mindre omfang blev den ældste skolebygning også opdateret. Pris. 10.490.000 kr. som særskilt bevilling Pris 150.000 kr. som bevilling fra boligplanen Gennemgået for brandforbedringer 0 kr.
CBR	1972	Århus Amt Randers Kommune	§ 103 tilbud.	Ombygget af Århus Amt 1992 ellers ikke ombygget	Beskæftigelses- og udredningstilbud for borgere med forskellige former for funktionsnedsættelser.

Gaia	1915	Privat udlejer	Aktivitets- og arbejdsplads for borgere med funktionsnedsættelser, hvor hovedparten er udviklingshæmmede Kernen i tilbuddet er stedets museumsvirksomhed indenfor Outsider Art	Total ombygget i 1990 fra pakhus til kontor, butik og service aktiviteter	Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen Gaia er en selvejende organisation med driftsoverenskomst med Randers Kommune. Det er Gaia der løbende står for at lokalerne de lejer kan anvendes til aktiviteterne. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen
Bifrost	1913	Privat udlejer	Malerskole for borgere med funktionsnedsættelser, hvor hovedparten er udviklingshæmmede	Total ombygget i 2002 fra Remisse til lokaler til undervisning og forskning	Bifrost er en del af FOF. Det er FOF der løbende står for at lokalerne de lejer kan anvendes til aktiviteterne. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen

Voksen handicapområdet - Senhjerneskade

Sted	Opført år	Ejerforhold	Status	Ombygget år/brandforbedret år	Andet
Bo- og aktivitetstedssted Lene Bredahlsgade	2006	Århus Amt Region Midtjylland Randers Kommune	24 almene ældre/handicap boliger for voksne med erhvervet hjerneskade. Aktivitetstilbud på stedet	Ikke ombygget Brandforbedret 2021	4 stk. 3 værelses boliger på 100 m ² og 20 stk. 75 m ² boliger. Alle med eget badeværelse og køkken. Bygningerne indeholder også aktivitetstilbud både for beboerne og udefra kommende borgere. Brandforbedringer i alt: 140.000 kr.

Hjernecenter Randers	1935	Århus Amt Randers Kommune	Kraftcenter for senhjerneskade. Aktivitets- undervisnings og træningstilbud for senhjerneskadede. Center for frivillige organisationer på området	Ingen ombygning efter overtagelse fra Århus Amt	Bygningen fra 1935 udvides med ny bygning i 1958. Begge bygninger renoveres mellem 1980 – 84, hvor der også bygges endnu en bygning på stedet. Den nyeste bygning renoveres i 2000, samtidig med at den sidste bygning etableres. Der har været kraftig vedligehold af ejendommen, men ingen ny renovering. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen
---------------------------------	------	------------------------------	---	---	--

Børnehandicap og Autisme

Sted	Opført år	Ejerforhold	Status	Ombygget år/brandforbedret år	Andet
Specialindsats for Børn & Unge - Mellerup					
Ombygning på Mellerup skolehjem Fase 1					
Fjordhuset og Enghuset	2004	Århus Amt Region Midtjylland Randers Kommune	Skolehjem for børn med udviklingsforstyrrelser		Hver bygning havde 9 værelser til børn, med 3 fælles badeværelser og et fælles køkken.

		Randers Kommune	Bosted og aflastning for børn med multiple handicap	Ombygget 2016 Brandforbedret 2021	<p>Ombygningen tager udgangspunkt i flytning af Holberghus, som var en døgninstitution for handicappede børn, til Møllerup Skolehjem.</p> <p>Der blev 9 bostedspladser og 11 aflastningspladser. Bygningerne blev udvidet med 71 m² for at få plads til handicapbørn og hjælpemidler samt opholds niches.</p> <p>Begge bygninger blev gjort egnede til også at kunne rumme fysisk handicappede, hvilket også gjaldt udearealerne. På grund af det kuperede terræn er der indlagt udendørs lift, samt tilkørselsveje fore kørestole.</p> <p>Husene fik endvidere en renovering af slidte overflader.</p> <p>Indretningen tager hensyn til at børnene både kan være sammen, men at der altid er bygningsmæssig mulighed for at trække sig. I forbindelse med ombygningen, blev der etableret en del branddøre i begge huse, samt i Skovhuset, som ellers ikke blev ombygget.</p> <p>Pris 5.900.000 kr. fra boligplanen og 773.000 kr. fra udsat vedligehold på tilbuddets budget.</p> <p>Gennemgået for brandforbedringer – er pt i udbud.</p>
Ombygning på Møllerup skolehjem Fase 2					Består af 3 bygninger, nemlig forbedringer af et boligafsnit, tilgængelighed i hovedbygningen og endelig etablering af et hestely
Lodshuset	1966	Århus Amt Region Midtjylland	Skolehjem for børn med udviklingsforstyrrelser		Bestod af to bygninger (Støvringgårdsvej 37 og 41) som oprindeligt var bygget som perso-

		Randers Kommune				<p>nalebøliger, men senere ombygget til udviklingsforstyrrede børn og unge.</p> <p>Der var 13 værelser til børn og unge i de to bygninger, samt fællesarealer. Herudover køkken i begge bygninger, samt 2 badeværelser og 2 toiletter.</p> <p>Kontorfaciliteter i begge bygninger</p>
	2019	Randers Kommune	Tilbud til børn og unge med udviklingsforstyrrelser			<p>De to huse sammenbygges hvorved der bliver yderligere 4 værelser og et tidligere meget lille værelse udvides. Der er stadig 2 køkkener, samt fællesarealer. Der er nu 4 badeværelser.</p> <p>Kontorfaciliteter og nattevagt samles i et rum.</p> <p>Bygningen – især indvendig og inventar var meget slidt og medtaget, hvilket blev udbedret ved ombygningen.</p> <p>Pris: 2.998.000 kr. hvor 1.331.000 gik til renovering af bygningen som kom fra boligplanen og 1.667.000 kr. til nybyggeriet som kom fra driftsområdet, idet nybygningen betød en driftsbesparelse på 1. mio. kr. pr. år.</p> <p>Hertil kom vedligeholdelsesarbejder fra Ejendomservice 306.000 kr.</p> <p>Gennemgang for brandforbedringer 2021: 0 kr.</p>
Hestely	2019	Randers Kommune	Hestely for stedets heste til handicapridning			<p>Nyopført i 2019, idet gamle staldanlæg i andre bygninger ikke længere var lovlige.</p> <p>Pris 1.493.000 kr. fra boligplanen</p>
Tilgængelighed i hovedbygningen	1890 og 2004	Århus Amt Region Midtjylland	Administration, skole, gymnastik- og samlings-sal, køkken			<p>En stor del af hovedbygningen brændte i 2003 og er derfor nyopført i 2004. Den resterende bygning er opført i 1890 og renoveret et ukendt antal gange</p>

				2019	Store dele af bygningen var ikke tilgængelig for handicappede, hvorfor der blev installeret elevator. Endvidere blev flugtveje forbedret og logistikken for køkkenet blev bedre. Pris 1.178.000 kr. fra boligplanen. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.
Holbergstien	1989	Århus Amt	Døgninstitution for børn med multiple handicap og autismespektrumforstyrrelser		Døgninstitution for børn med 16 faste pladser og 8 aflastningspladser. Meget små værelser og fælles badeværelser, køkken og opholdsareal.
		Randers Kommune	19 almene ældre/handicapboliger	2018	Tilbuddet består af to afdelinger. Afdeling Holbergstien med 11 boliger på mellem 66 - 74 m ² til voksne med store funktionssættelser hovedsagelig inden for autismespektrumforstyrrelser. De 11 boliger er alle med 2 værelser og eget badeværelse, men ingen har ønsket eget køkken. Der er små køkkenenheder for hver 2 til 3 beboere. Hele bebyggelsen er opdelt således man både kan have et fællesskab, men også kan trække sig. Der er bygget, så man kan lave hurtig omstilling. Endvidere er der taget hensyn til lysindfald og støj i boligerne. Afdeling Holbergkollegiet: 7 boliger på mellem 45 - 47 m ² samt en aflastning på 35 m ² . Boligerne er til unge med moderate funktionssættelser indenfor autismespektrumforstyrrelser. Også her er der arbejdet med fællesskab med mulighed for at trække sig. Gennemgået for brandforbedringer 0 kr.

Botilbuddet Nørresundbyvej	1991	RandersBolig	4 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	4 stk. 2 værelses boliger med bad og køkken på 63 m ² til voksne med mindre autisme spektrumsforstyrrelser. Har oprindelig været til personer med udviklingshæmning. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen
Autismetilbud Markedsgade	1990	Erhvervslejemål mellem Randers Kommune og privat udlejer	7 boliger i erhvervslejemål med privat udlejer. Værested også som erhvervslejemål	Renoveret i 2000 og 2007 af udlejer	7 stk. 2 værelses boliger på mellem 48 - 59 m ² . Alle boliger med bad og køkken. Aktivitetsstedet anvendes af beboerne og der kan også komme udeboende i værestedet. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen
Autismetilbud Langå	1961	Randers Kommune	17 almene ældre/handicapboliger med servicearealer	Renoveret 2008	19. stk. 2 værelses boliger på mellem 63 – 72 m ² . med bad og køkken.
		Randers Kommune	10 almene ældre/handicapboliger. 2 § 108 boliger 6 §107 boliger	Ombygget 2021	10. stk. 2 værelses almene boliger på mellem 63 – 72 m ² . med bad og køkken. 2 stk. 2 værelses § 108 boliger på mellem 63 – 66 m ² . med bad og køkken. 6 stk. 2 værelses § 107 boliger på mellem 60 – 62 m ² . med bad og køkken. Samlet pris: 7.682.000 kr. Heraf er der selvstændig bevilling på 3.000.000 kr. Boligplanen med 1.037.000, de almene boliger inkl. udamortiserede lån på 1.229.000 kr. Opsparat beløb i nedlagte almene boliger og mindre tomgangsleje i 2 år. Endelig renovere Ejendomservice for 794.000 kr., ud over de 7.682.000kr. til ombygningen. Der er tale om renoveringer der

					er udskudt fordi Ejendomsservice viste at der skulle være anden benyttelse. En væsentlig del af ombygningen er også, at der bliver etableret aktivitetscenter for borgerne på tilbuddet. Brandforbedringer indgår som en integreret del af ombygningen.
CSV Randers	1960	Randers Kommune	Folkeskole og daginstitution		Skolebestyrelsen på folkeskolen anmoder i 2012 om, at skolen nedlægges som folkeskole på grund af meget få elever og en bygningsmasse der trænger til renovering. Byrådet følger indstillingen.
		Randers Kommune	Skole for STU elever	2013	Med etablering af en samlet skole for STU eleverne bliver det med det forholdsvis store areal muligt dels at lave det ønskede antal faglokaler, men også at indrette skolen således at de forskellige funktionsnedsættelser behov kunne imødekommes. Den faglige opdatering af skolen til at være målrettet STU eleverne kostede 3,5 mio. kr. og den bygningsmæssige opdatering 3. mio. kr. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.
Specialgruppen Marienborgvej	2005	Århus Amt	Aktivitetssted for multiple handicappede		Bygget til borgere som havde store funktionsnedsættelser både på det kognitive niveau og rent bevægelsesmæssigt. De fleste borgere kom fra Kernerne på Bosted Marienborgvej og Bosted Harriidslev.
		Randers Kommune	Aktivitetssted for borgere med autismespektrumsforstyrrelser	2020	Ombygget til borgere med store funktionsnedsættelser indenfor autismespektrumsforstyrrelse.

					<p>Obygningen indebar ombygning til specialindretning til nogle borgere, generelt opdeling af stedet i mindre rum samt støjdæmpning. Afmontering af tidligere udstyr til fysisk handicappede var også nødvendigt.</p> <p>Pris 647.000 kr. fra boligplanen.</p> <p>Gennemgået for brandforbedringer som blev lavet som en del af ombygningen</p>
Autisme kraftcenter Gudenå center	1990	Pensionskasse	Aktivitetssted for borgere med autismespektrumforstyrrelser	2020	<p>Kraftcenteret er et samværs og aktivitetscenter for borgere med lettere og moderate funktionsnedsættelser. Kraftcenteret er også udgangspunkt for mestningsvejlederne på området, således borgerne kan få her og nu hjælp på centeret.</p> <p>Dele af centeret huser også familiekonsulenterne på handicapområdet.</p> <p>Årlig leje inkl. forbrug og vedligehold 460.000 kr. og indvendig bygningsmæssig opdatering ved indflytning på 147.000 kr.</p> <p>Særskilt bevilling.</p> <p>Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.</p>
Lucernevejens børnehave	1973	Århus Amt Randers Kommune	Specialbørnehave		<p>Der har været renovering i 1996, ligesom børnehaven er blevet udvidet i 1988. I 2018 blev der lavet lokaler til familiekonsulenterne. Særskilt bevilling fra driftsområdet.</p>
		Randers Kommune	Specialbørnehave	2021 Brandforbedret 2021	<p>For at få plads til 33 børn anvendes familiekonsulenternes tidligere areal til terapeuterne og deres areal anvendes til børnene. Herudover skaber ny og mere fleksibel garderober reelt mere plads og der er etableret nyt toiletområde til børnene. Endelig er en del af</p>

						det indre af bygningerne frisket op med maling og nyt gulv. Pris 367.00 kr. betalt af driftsområdet generelt. Gennemgået for brandforbedringer: 169.000 kr. betalt af driftsområdet generelt
--	--	--	--	--	--	--

Center for psykiatri og udsatte - psykiatri

Sted	Opført år	Ejerforhold	Status	Ombygget år/brandforbedret år	Andet
Støttecenter Vester Tværvej					
Boligerne Vester Tværvej 13	2018	Randers Kommune	15 almene ældre/handicap boliger	Ikke ombygget	15 stk. 2 værelses boliger på 62 m ² . Alle med køkken og bad. Beboerne kom oprindeligt fra ældrecenteret på Gudenå centeret som blev nedlagt. Der er lagt vægt på, at boligerne har et selvstændigt udtryk med indgang fra svallegange, for at modvirke det institutionspræg de kom fra. Pris: 22.870.000 kr. for boligdelen og 1.045.000 kr. for servicearealerne fra Boligplanen.

						Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.
Vestervang 1	1992	Randers Kommune	6 boliger efter lov om handicapboliger før 1995	Ikke ombygget	6 stk. 2 værelses boliger på mellem 65 – 67 m ² . Alle med badeværelse og køkken. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.	
Vestervang 2	2005	Randers Kommune	8 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	8 stk. 1 værelses boliger på mellem 79 – 80 m ² . Alle med badeværelse og køkken. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.	
Støttecenter Nørrebrogade	2003	Randers Bolig	14 almene ældre/handicapboliger	Ikke ombygget	14 stk. 2 værelses boliger på mellem 65 – 67 m ² . Alle med badeværelse og køkken. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.	
Støttecenter In-fanterivej	2010	Randers Kommune	14 almene ældre/handicapboliger. Fælleshus indeholder og så servicearealer. Endvidere et administrationsafsnit ved boligerne		14 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på 67 m ² . Boligerne er bygget af omsorgsafdelingen, sammen med en række boliger til ældre. Prisen for støttecenterets afsnit kendes derfor ikke.	
		Randers Kommune	14 almene ældre/handicapboliger. 1 \$107 bolig	Ombygget 2017	14 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på 67 m ² , samt 1 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på 67 m ² bygget efter § 107. Ombygning udført af boligerne var opført med 2 administrationsområder og den ene, som var udformet som lejlighed blev derfor omdannet til en bolig. Pris: 175.000 kr. fra boligplanen. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.	

Støttecenter Sjællandsgade	2001	Selvejende – OK Fonden	12 almene ældre/handicapboliger.	Ikke ombygget	12 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på 67 m ² . Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.
Støttecenter Solsorten	1943	Erhvervslejemål mellem Randers Kommune og privat udlejer	8 boliger i erhvervslejemål med privat udlejer.	Ombygget af ejer i 1986. Ellers ikke ombygget	8 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på mellem 66 – 84 m ² . Boligerne er ikke handicapvenlige. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.
Paderuphus	2007	Region Midtjylland	12 § 108 boliger		12 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på 65 m ² . Selvstændig administrationsbygning
		Randers Kommune	15 § 107 boliger	2018 Brandforbedringer 2021	Paderuplund vej 4: 12 stk. 2 værelses boliger med køkken og bad på 65 m ² . Paderuplund vej 2: 2 stk. 2 værelses boliger med eget bad og fælles køkken på mellem 46 - 49 m ² . 1stk. 1 værelses akutplads på 35 m ² . med køkken og bad. Blev ombygget dels for at få flere pladser, dels for ikke at adskille borgerne og personale i hver deres bygning. Pris: 715.000 kr. fra boligplanen Brandforbedringer: 44.500 kr.
Psykiatriens hus	1912	Randers Kommune	Folkeskole	2013	Skolen fra 1912 er fredet og blev i 2013 totalrenoveret i samarbejde med Kulturarvsstyrelsen.
		Randers Kommune	Aktivitets- og værested for psykisk sårbare	2016	Kraftcenteret er et samværs og aktivitetscenter for psykisk sårbare borgere. Kraftcenteret er også udgangspunkt for mestringsvejlederne på området, således borgerne kan få her og nu hjælp på centeret.

					Der måtte ved overtagelsen ikke bygges væsentlig om på den oprindelige skole, idet bygningen er fredet. Der blev installeret elevator i bygningen. Køkkenet blev ombygget til produktionskøkken, der blev indrettet café, og der blev etableret mødelokaler med digitalt udstyr. Pris: 7.000.000 kr. Særskilt bevilling fra områdets drift. Gennemgået for brandforbedringer: 0 kr.
--	--	--	--	--	--

Center for psykiatri og udsatte - udsatte

Ladegården	1996	Århus Amt	14 § 108 boliger og 6 almene ældre/handicapboliger.		20 stk. 1 værelses boliger med køkken og bad på mellem 47 – 52 m ² .
		Randers Kommune	20 ældre/handicapboliger 2 § 107 boliger	2018 Brandforbedring 2020/21	De 14 § 108 boliger blev ombygget til almene ældre/handicapboliger og udvidet med 6 m ² hver. Dette for at øge tilgængeligheden for fysisk handicappede. Ligeledes blev køkken og bad indrettet til fysisk handicappede. Generelt en gennemgribende renovering af en meget nedslidt boform. De to § 107 boliger blev etableret i tidligere kontorlokaler. Pris: Almene boliger: 14.972.000 kr. Servicearealer: 697.000 kr. § 107 boliger 137.000 kr. Bolligplanen

Ladebo	2011	Randers Kommune	6 Skæve boliger	Ikke ombygget Brandforbedring 2020/21	Gennemgået for brandforbedringer: 354.500 kr.
Skæve boliger Blommevej	2013	Randers Kommune	10 skæve boliger	Ikke ombygget	6 stk. fritliggende 2 rumsboliger på 55 m ² med bad og køkken, samt et fælleshus. Gennemgået for brandforbedringer: indgår i prisen på Ladegården. Pris: boliger 3.700.000 kr. 10 stk. fritliggende 2 rumsboliger på 52 m ² med bad og køkken, samt et fælleshus på 129 m ² . Gennemgået for brandforbedringer: 0 kr. Pris: boliger 5.184.000 kr. Fælleshus 890.000 kr.
Skæve boliger Perron 4	2006	Randers Kommune	15 skæve boliger	Ikke ombygget Brandforbedring 2021	15 stk. 1 værelses boliger med køkken og bad på mellem 37 – 38 m ² . Gennemgået for brandforbedringer: 25.100 kr.
Hjørnестenen	1909 og 1927	Århus Amt Randers Kommune	Forsorghjem	Større ombygning i 1977, samt mange mindre tilpasninger. Ellers ikke ombygget. Brandforbedret 2021	22 pladser på forsoreshjemmet, samt 12 pladser i boliger ude i byen (boligerne lejes af RandersBolig) Gennemgået for brandforbedringer: 332.500 kr.
Peron 4	2006	Randers Kommune	Cafe og værested for udsatte borgere	Ikke ombygget	Cafeen servere varmt måltid. Der er også sygeplejerskeklínik i værestedet, samt administration og mødelokaler. Gennemgået for brandforbedringer: 0 kr.

Café Rusfri	2012	Randers Kommune	Møde sted og cafe funktion	Ikke ombygget	Oprindelig kreativ område i selvstændig bygning for Hadsundvejens skole. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen
Slotsgården	1956	Randers Kommune	Cafe og værested for udsatte borgere	Ikke ombygget	Cafeen servere varmt måltid, hvilket er den primære aktivitet. Ikke gennemgået for brandforbedringer: ikke målgruppen.

BOLIGPLAN FOR SOCIALOMRÅDET

15.10.2014

Socialchef Torben Rugholm

Notat

Vedrørende: Boligplan for socialområdet 2014
Sagsnavn: Boligplan for voksenbotilbud på handicapområdet (11/003049)
Sagsnummer: 27.45.00-P22-1-11
Skrevet af: Torben Rugholm
E-mail: torben.rugholm@randers.dk
Forvaltning: Social og Arbejdsmarked sekretariat
Dato: 26- 10-14
Sendes til: Socialudvalget

Boligplan for socialområdet 2014-2018

Indledning

Boliger til særligt udsatte målgrupper er et af hovedomdrejningspunkterne for et godt hverdagsliv for udsatte, psykisk sårbare og handicappede borgere. Fra forskellige undersøgelser - f.eks. det Sociale Indikator Program (SIP) - ved vi, at for handicappede er boligen den enkeltfaktor, der har størst betydning for borgernes velbefindende.

Derfor har Randers Kommune også ændret boligudbuddet fra 2007 og frem til i dag på dette område. Der er således bygget 48 nye boliger på Neptunvej, som erstatning for 36 utidssvarende boliger på Tronholmen. Endvidere er der bygget 12 nye boliger på Rebslagerområdet og en af Høvejens afdelinger med 12 boliger er blevet totalrenoveret. Endelig har socialområdet overtaget boligerne på Kastanjevej i Harridslev (14 boliger) og indrettet dem til ældre og demente udviklingshæmmede.

Nærværende boligplan for Randers Kommunes socialområde er en rammeplan, for at kunne leve op til de udfordringer, der er nu og indenfor en kort årrække på boligområdet for handicappede, psykisk sårbare og meget udsatte borgere.

Planen er netop en rammeplan, idet det er et bud på hvorledes, der kan bygges 55 nye bomuligheder for målgruppen, ombygges 68 boliger samt få renoveret dele af skolen og udenoms arealer på Mellerup skolehjem. Det kan foregå i en samlet økonomi, der for Randers Kommune betyder, at der ikke er udgifter ved projektet. Rammeplanen betyder også, at der i Randers over de næste 3,5 år på socialområdet skal bygges for ca. 88,7 mio. kr. i direkte byggeomkostninger, hvilket kan have en positiv beskæftigelsesmæssig effekt i Randers.

Planen er beregnet på grundlag af skitseplaner for alle om- og tilbygninger. Prissætningen er foretaget af Miljø og teknik og er prissat efter standardbyggeomkostninger alt efter bygningernes stand. Der er derfor tale om en overordnet, gennemarbejdet plan. Det har med planen været forudsat, at Miljø og teknik står for arkitektopgaven vedr. planen.

Endvidere er der givet et bud på, hvad huslejudgifterne bliver før og efter, at boligplanen er gennemført. Det er lavet for de grupper, som hovedsagelig bruger de enkelte boligtyper. Boligyldelsen for de enkelte grupper og dermed den faktiske husleje er udarbejdet med hjælp fra Udbetaling Danmark.

Der vil for en del af ombygningerne være tale om midlertidig genhusning, hvilket er indregnet i overslaget, ligesom kommunale udgifter vedrørende beboernes indflytning i det renoverede også er indregnet.

Indretningen af de enkelte byggerier er foretaget ud fra hvilke boligtyper, der forventes at være brug for fremadrettet og udføreområdet har været inde over og være behjælpelig med vejledning om hensigtsmæssig indretning til de enkelte brugergrupper.

En del af bygningerne, der skal ombygges eller bruges til nye formål, er bygninger, der ejes af Randers Kommune. Salget af disse bygninger til eksempelvis handicapboliger skal som hovedregel følge ejendomsværdien, og man kan ikke som kommune hverken sælge bygningerne til en kunstig høj eller kunstig lav pris. Udarbejdelse af disse beregninger er foretaget med hjælp fra og med udgangspunkt i retningslinjer fra revisionsfirmaet BDO.

Det vigtigste ved denne overordnede boligplan er at få en politisk tilkendegivelse af, om renovering og nybyggeri på socialområdet har den retning og den overordnede finansieringsmodel, som Byrådet ønsker. Ved politisk godkendelse af planen kræves det efterfølgende, at hvert enkelt byggeri skal gennemløbe følgende faser:

- Dialog med de berørte brugere og medarbejdergrupper om indretningen af byggeriet
- Byrådets godkendelse af skema A for det enkelte byggeri
- Byggeriet skal udbydes i licitation
- Byrådets godkendelse af skema B for byggeriet, før igangsættelse
- Godkendelse af regnskab – skema C
- Beregning af husleje ud fra regnskabet

Endvidere er det vigtigt, når der er tale om de konkrete byggerier, at ikke bare konsekvenserne for den kommende hovedmålgruppe bliver beskrevet, men også for de borgere og personale der pt. anvender bygningerne.

Boligplanen er opdelt i følgende elementer: Nærværende notat om hvorfor det er nødvendigt med boligplanen; reglerne vedr. om- og nybyggeri; samt hvilke sociale problemstillinger, der også skal løses gennem planen. Endvidere et bilag A hvor samtlige dele af byggerierne er gennemgået vedr., hvad der skal ombygges, årsagen til ombygningen, økonomien i projekterne samt de huslejeniveauer, der er før og efter en ombygning. Endelig et bilag B, som er skitseforslag til de enkelte ombygninger.

1. Overordnede problemstillinger vedrørende boliger på det sociale område

1.1 Behov for boliger

Det aktuelle behov for boliger på området afhænger af de enkelte borgeres ønsker og behov, af Randers Kommunes eksisterende boligudbud, samt hvad der kan købes uden for kommunen.

1.1.1 Tilbud til voksne borgere med udviklingshæmning

Dette deler sig i dag ligeligt mellem tilbud i Randers Kommune og tilbud i andre kommuner eller i Regionerne.

En meget stor del af efterspørgslen fra borgernes side er rettet mod specifikke tilbud, som eksempelvis ungetilbuddet på Høvejen eller et bestemt bosted. Borgerne ønsker i stor udstrækning at stå på venteliste til et specifikt tilbud og ønsker sjældent alternativer uden for Randers Kommune og også sjældent uden for Randers by.

Det store antal pladser der købes i andre kommuner vil ændre sig over tid, idet det i stor udstrækning afspejler Århus Amts tidligere tilbud om pladser og deres geografiske placering. Nye boligsøgende med udviklingshæmning ønsker et tilbud i nærmiljøet, hvis der ikke er specielle forhold, der skal tilgodeses.

Idet Randers Kommune køber 50 % uden for egen kommune og kun sælger 25 %, vil der på sigt være behov for nye boliger i Randers Kommune. I løbet af en 10 års horisont, vil der beregningsteknisk være behov for yderligere 30 boliger til denne målgruppe.

Der er dog en svag tendens til, at de bedre fungerende udviklingshæmmede ønsker almene boliger og individuel bostøtte. Der er endvidere en meget skæv aldersfordeling i målgruppen samtidig med, at der udvikles mange nye hjælpemidler til understøttelse af kognitive funktionsnedsættelser.

Det betyder, at det for denne målgruppe er meget svært at forudsige, om det langsigtede beregningstekniske behov reelt er den fremtidige efterspørgsel. Af samme årsag er der i nærværende boligplan kun regnet med 2 nye boliger. Disse boliger er for udviklingshæmmede med store funktionsnedsættelser.

1.1.2 Tilbud til voksne borgere med autisme

Der er en tale om en meget sammensat gruppe, hvorfor der er meget forskellige behov, der skal tages hensyn til.

For det første er der i dag en stor gruppe af unge voksne infantile autister, som på meget kort sigt har brug for andre rammer. Der er 8 borgere over 18 år på Holberghus, hvor de p.t. kan blive, indtil de er 25 år, samt 2 borgere i samme målgruppe på Infanterivej. Endelig er der en række voksne i målgruppen, som i dag er hjemmeboende ved pårørende. Placeringen på Holberghus er midlertidig, idet stedet for det første er bygget til børn, for det andet vil hovedparten af borgerne være over 25 år indenfor de næste 2 år, og endelig kan man forvente, at det sociale tilsyn kun vil godkende Holberghus til over 18 årige som en midlertidig foranstaltning. Endelig er Garnisonsvej etableret som en midlertidig foranstaltning.

Det betyder i realiteten, at der ikke er boliger til målgruppen om 2 år.

Hvis man tager hensyn til, at nogle få af disse borgere vil have brug for et specialtilbud uden for Randers Kommune, er der behov for på meget kort sigt, at etablere 14 boliger til målgruppen.

Alternativet vil være væsentlig dyrere løsninger i andre kommuner og Regioner. Dette dels fordi omkostningsniveauet generelt på området er lavere i Randers Kommune, dels fordi vi skal betale overhead (administrationsomkostninger) ved eksterne køb. Overslagsmæssigt betyder det en prisforskel på ca. 20 %. Endelig er der ikke i nærområdet mulighed for at købe relevante pladser i dette omfang, hvorfor borgerne vil blive spredt ud over et meget stort geografisk område.

En anden større målgruppe er borgere med asperger syndrom eller lignende diagnoser. Her har Randers Kommune i dag et bofællesskab på Nørresundbyvej, og der vil på sigt kunne etableres et på Infanterivej, når dette bofællesskab ikke længere skal anvendes til infantile autister. De resterende tilbud vil enten, som i dag, være egen lejlighed eller lejligheder, der lejes af Randers Kommune til vide-

reudlejning.

Området har tidligere været delt mellem Randers Kommune og Hinnerupkollegiet, men der er i samarbejde med Hinnerupkollegiet blevet etableret særlige tilbud for Randersborgere, som herved får en mere glidende overgang fra institutionslignende tilbud til bostøtte.

Der er derfor ikke behov for yderligere tiltag ud over indretning af Garnisonsvej med 4 pladser.

1.1.3 Tilbud til voksne borgere med hjerneskade

Tilbuddene består dels af bostøtte i eget hjem, forskellige genoptræningspladser, botilbuddet i Lene Bredahlsvej, samt tilbuddene fra Hjernecenter Randers. Hjernecenter Randers, der understøtter hjerneskadede borgere vedrørende taletræning og kognitiv genoptræning samt aktivitetstilbud, er grundlaget for at en del borgere kan bo i egen bolig med bostøtte.

Kapacitetstilpasninger kan pt. foregå indenfor den nuværende boligmasse, men der er i boligplanen indregnet, at der på sigt bliver behov for en forøgelse/ombygning af boligtilbuddet til denne målgruppe. Der er afsat midler til 10 nybyggede boliger. Ved eventuel mulighed for ombygning af eksisterende boliger vil prisen selvfølgelig være mindre.

1.1.4 Tilbud til ældre psykisk sårbare borgere

Tilbuddene gives i dag på Gudenåcentret og Bakkegården. Det tidligere tilbud på Kollektivhuset er nedlagt. Solstrålen og Solsorten, som tilbuddene hedder, er af historiske grunde tilknyttet ældreområdet områdecentret. Som angivet i Randers Kommunes psykiatriplan vil ét samlet byggeri og samling af beboerne fra de to botilbud betyde, at den socialpsykiatriske indsats på boområdet samles i én organisation.

En flytning af tilbuddene til socialområdet vil styrke den faglige indsats på tværs af botilbuddene, – og man vil blive en integreret del af det øvrige psykiatriområdes kompetenceudvikling og faglige udvikling. Det vil endvidere skabe bedre betingelser for styring af området i forhold til tilpasning af tilbuddene til udviklingen af efterspørgsel på området, idet volumen på området samles under samme ledelse.

Lejekontrakten vedr. Gudenåcentret udløber ved årsskiftet 2017/18, hvorfor det er naturligt, at overveje nye løsninger i forbindelse med dette.

Rent boligmæssig er den nuværende struktur uhensigtsmæssig af hovedsageligt to årsager. For det første er de nuværende boliger og deres struktur ikke velegnet til psykisk sårbare borgere. Boligerne er beliggende på en traditionel "plejehjemsgang" på første sal i byggeriet, og der er ikke mulighed for væsentlige fællesaktiviteter i denne del af byggeriet. Benyttelse af fælles udeområde for gruppen er hæmmet af boligernes placering på første sal, og at der kun er én udgang til området. De mange udmærkede fællesarealer og aktiviteter, som foregår for hele centeret, er den gruppe borgere desværre for socialt tilbageholdende til at kunne profitere af.

For det andet giver beliggenheden i et ældrecenter naturlige begrænsninger og hensyntagen til andre svage grupper, som det samlede center rummer.

Det betyder, at der ofte er problemer med psykisk sårbare borgere, som også har fået midlertidige eller vedvarende somatiske problemer. Selvom Sundhed og ældre er meget hjælpsomme med at finde andre konkrete løsninger, er det vigtigt, at der med udløbet af lejekontrakten på Gudenåcenteret findes en permanent løsning.

Socialområdet ønsker derfor, at der findes en bynær lokalitet, hvor de nuværende to tilbud kan samles i ét hus. Med ét fælles hus vil der fortsat kunne drages de stordriftsfordele, som de to tilbud hidtil har haft ved tilknytning til et ældrecenter - det gælder bl.a. en fælles nattevagtsfunktion. Der er behov for et nybyggeri bestående af 15 boliger. Valg af lokalitet bør diskuteres med personalet på området, brugerorganisationerne og handicaprådet.

Gudenåcenterets kontrakt udløber ved årsskiftet 2017/18 og Dragonparkens kontrakt udløber ved udgangen af 2018, og det har derfor været undersøgt, om de 15 boliger kunne ligge i et af disse byggerier. De to plejecentre er imidlertid meget store, og pensionskasserne, som ejer dem, ser gerne, at større dele udlejes samlet - især ejeren af Gudenåcenteret. Centrene er, som de ligger i dag, ikke tidssvarende og en ombygning vil betyde, at det er pensionskasserne, der ombygger, og det bliver ikke boliger bygget efter reglerne vedrørende boliger til handicappede/ældre. Det vil betyde noget for borgernes mulighed for boligydelse, og dermed forværres den for mange i målgruppen i forvejen stramme økonomi.

Endelig er der for Dragonparken væsentlige begrænsninger i ombygningsmulighederne på grund af fredningsbestemmelser på byggeriet. Det betyder eksempelvis, at udlejer ikke mener, at der kan etableres egentlig moderne ventilation i boligerne, hvilket må anses for uhensigtsmæssigt.

Hvis man ser på målgruppen og dens behov vil et nybyggeri være at foretrække.

Flytningen og fusioneringen af tilbuddene vil ske i et tæt samarbejde med Sundhed og Ældre.

1.1.5 Tilbud til borgere med misbrugsproblemer og dobbeltdiagnoser

Området dækker over meget forskelligartede boliger. For det første er der permanente boliger, som dækkes af Ladegården, Perron 4 samt Åbo og Blommevej. Randers kommune har et tilsagn om, at kunne få andel i puljen vedrørende skæve boliger, hvor boligerne enten kan bruges som udslusningsboliger fra forsorghjemmet eller kan være boliger for specielle målgrupper, eksempelvis borgere der ikke længere er misbrugende eller borgere med massive udviklingsforstyrrelser. Randers Kommune har på kort sigt brug for 2x 5 skæve boliger, som også fremgår af tilsagnet.

Midlertidige boliger dækkes dels af Kirkens Korshærs institutionstilbud Hjørnестenen, samt ungetilbuddet. Tilpasninger på området vil kunne imødekommes ud fra borgernes egen bolig eller boliger, der lejes af Randers Kommune til videreudleje.

1.1.6 Botilbud til handicappede børn

Det har været et område, hvor der har været faldende efterspørgsel, dels fordi der i langt højere grad satses på forebyggelse samt aflastning til forældrene, dels fordi der i Randers Kommune har været mange pladser, der før solgtes til andre kommuner, men hvor især de større kommuner har lavet egne tilbud. Der er derfor ikke brug for nye pladser, men behov for tilpasning af de nuværende boliger. Dog er der behov for 4 udslusningsboliger til unge, men her er det muligt at overtage eksisterende lejligheder/værelser.

Ud fra ovenstående behov for boliger til målgruppen giver den samlede plan over byggerierne følgende ændring i antallet af boliger:

Sted	Nuværende boliger	Midlertidige boliger	Fremtidig antal boliger	Vækst i antal reelle boliger	Vækst i boliger fratrukket midlertidige boliger
Bosted Marienborgvej- udviklingshæmmede	8	0	9	1	1
Bosted Harridslev- udviklingshæmmede	9	0	10	1	1
Holberghus voksne infantile autister	0	8	14	14	6
Garnisonsvej infantile autister	0	2	0	0	-2
Garnisonsvej - asberger	0	0	4	4	4
Skæve boliger	0	0	10	10	10
Nybyggeri - hjerneskadeområdet	0	0	10	10	10
Solstrålen ¹ - psykiatri	0	17	0	0	-17
Nybyggeri - psykiatri	0	0	15	15	15
SUM	17	27	72	55	28

1: Stopper i 2017

For området som helhed er der reelt behov for 55 nye bomuligheder for voksne. For børn er tilvæksten 0, idet pladserne blot flyttes fra Holberghus til Mellerup skolehjem for at få et samlet fagligt område vedrørende børn med handicap.

1.2 Behovet for ombygning af eksisterende boliger

1.2.1 Boliger der er uhensigtsmæssigt indrettet

Man kan konstatere, at der er en række boliger som i dag er uhensigtsmæssige til løsning af de opgaver, som socialområdet skal varetage. Efterspørgsel efter botilbud samt ændrede behov ved målgruppen har her en stor betydning.

Som konsekvens heraf er det nødvendigt at ændre indretningen af botilbuddene for at fremtidssikre socialrådets indholdsmæssige behov for botilbud. Ved at ændre på tilbuddenes indretning sikres således, at kommunen også fremadrettet er i stand til at have fagligt stærke miljøer, og derved mindskes behovet for at tilkøbe ofte dyrere botilbud eller tilbud, der er beliggende i andre kommuner eller i Regionerne. Det drejer sig konkret om Ladegården, dele af psykiatripladserne samt de to børneinstitutioner Holberghus og Mellerup Skolehjem.

Ladegården som er en selvejende institution, er beliggende med 14 boliger, der er kommunalt ejede, 5 almennyttige boliger samt 6 skæve boliger.

De 14 boliger, der er kommunalt ejede, ønskes ombygget, idet de pt. er for små til, at Ladegården kan give det total tilbud - også i tilfælde af alvorlig sygdom - som Randers Kommune ønsker at købe.

Ligeledes er der behov for boliger, hvor udsatte borgere med større funktionsnedsættelser og bevægelseshandicap kan rummes, end det Ladegården på nuværende tidspunkt har mulighed for. Konsekvensen af den nuværende struktur er, at Socialafdelingen i stigende grad køber andre tilbud for at matche borgernes behov. Det betyder, at der er en væsentlig udgiftsglidning på området.

Mellerup skolehjem

Randers Kommune overtog Mellerup skolehjem i 2014 fra Region Midtjylland. Overtagelsen var dels grundet budgetmæssige årsager, dels for forsat at kunne have et tilbud til handicappede børn i Randersområdet. Et væsentligt element i overtagelsen bliver at opbygge et samlet fagligt velfunderet tilbudsområde. For at skabe et driftssikkert børneområde med en fortsat høj faglig ekspertise foreslås det, at Holberghus og Mellerup Skolehjem slås sammen på Mellerup Skolehjems matrikel. Mellerup Skolehjem råder over en stor bygningsmasse, hvoraf store dele pt. står tomme og afventer boligplanen.

Imidlertid fordrer dette, at der gøres noget ved tilgængeligheden således alle, uanset handicap, kan komme omkring på matriklen, og to af botilbuddene opgraderes vedr. tilgængelighed. Det giver mere plads til personalets arbejde og opgaver samt borgernes mulighed for at komme rundt.

Mellerup skolehjem er generelt i god bygningsmæssig stand, men med boligplanen bliver det muligt at opgradere de ældre dele af skoledelen, der endnu ikke er blevet det samt en mindre bygning (Folde). Begge trænger til en reovering.

Bofælleskab Marienborgvej og Bosted Harridslev

Begge bofællesskaber har i deres keredel boliger, der ikke har et toilet, men fælles hygiejnerum. Dette ønskes ombygget, således at alle har egne faciliteter. Selve boligen er ikke på forhånd rumopdelt, idet en del af borgerne ikke kan overskue dette. Imidlertid er boligerne af en størrelse, så rumopdeling kan etableres for de borgere, der gerne vil have opdelt boligen.

Bosted Høvejen – ungeafdelingen

Bosted Høvejen har et ungeafsnit, hvor de unge kan bo midlertidigt, mens de øver sig på at stå mere på egne ben eller at erhverve sig færdigheder, således de ikke altid er afhængig af andres støtte. Boligerne er mindre 1 værelseslejligheder - og som sådan meget velegnet til formålet - men de er dog i dag meget nedslidte og med tilbagevendende bygningskader. For at de kan anvendes fremover, er det derfor nødvendigt, at de reoveres.

De ovenstående problemer med boliger, der er uhensigtsmæssig indrettet, giver et behov for en samlet ombygning af 56 boliger på følgende steder:

Sted	Antal boliger
Ladegården - udsatte området	14
Bosted Marienborgvej	8
Bosted Harridslev	9
Mellerup skolehjem ¹	27
Bostedet Høvejen	10
SUM	68

1: + reovering af dele af skolen samt udearealer

Der er i bilaget gjort rede for de konkrete behov ved de enkelte tilbud og institutioner.

1.3 Vedligeholdelse af boligmassen

Randers Kommune råder over en række § 108 tilbud, dvs. længerevarende botilbud. Her har Randers Kommune vedligeholdelsesforpligtigelsen, idet der ikke er tale om en boligforening. Der er i taksten afsat et beløb til vedligehold, men det beløb indgår i kommunens generelle overhead og tilfalder således ikke umiddelbart det enkelte tilbud. Vedligehold af disse bygninger afholdes over det generelle vedligeholdelsesbudget. Det betyder for det første, at borgere, der bor på de længerevarende tilbud og betaler husleje, på grund af ændrede finansieringsvilkår med kommunalreformen, reelt har sparet meget lidt op til vedligehold. For det andet betyder det, at der ikke er beboerindflydelse, som i boligforeningerne.

For det tredje betyder det, at boligerne ved manglende vedligeholdelse på sigt bliver en økonomisk byrde for Randers Kommune, idet vedligeholdelsesudgifterne med tiden vil være voksende, og at der ikke - som i boligforeningerne - er hensat de rette midler til opgaven. Væsentligt er også, at vedligeholdelsesudgifterne bygger på erfaringstal, som indgår i huslejen.

Løsningen på problemet, kan for den ældre del af boligerne, nemlig kernerne på Bosted Harridslev, Bosted Marienborgvej, Ladegården, ud over de tidligere nævnte problemer, samt den del af kernen på Bosted Høvejen - der endnu ikke er ombygget - være, at de overgår til at være almennyttige boliger for handicappede og udsatte.

Det betyder for det første, at bygningerne kan renoveres snarest muligt, således de fremstår tidssvarende og i god stand. For det andet, at der fremover automatisk vil blive lagt midler til side til fremtidig vedligeholdelse.

2. Væsentlige forudsætninger for boligplanen

2.1 Rådgivning vedrørende boligplanens konkrete udførelse

Den praktiske udførelse af boligplanen betyder, som ovenfor beskrevet, at hvert enkelt byggeri skal behandles enkeltstående efter de gældende regler. For at gennemføre de enkelte byggerier er det vigtigt, at socialområdet køber faglig ekspertise vedrørende byggeøkonomi og regler om dette ved et revisionselskab, og at der købes arkitektydelser enten eksternt eller ved Randers Kommunens bygningskontor. Endvidere skal reglerne om almennyttigt byggeri selvfølgelig følges og Miljø og teknik er her tilsynsmyndighed.

2.2 Overgang fra kommunalt ejede boliger til almene boliger til handicappede

2.1.1 Kapitalisering af værdien af boliger

Konsekvensen af at lade bygningerne overgå fra Randers Kommune til en boligforening er også, at den værdi, som Randers Kommune har i bygningen, vil blive kapitaliseret. Der er som beskrevet ovenfor regler for denne kapitalisering, nemlig at det er den offentlige ejendomsvurdering, der skal tages udgangspunkt i. En kommune kan ikke unnlade at kapitalisere værdien, når bygningen overgår til almennyttigt byggeri til handicappede, idet det ikke er lovligt at støtte, støttet byggeri.

Dette er også hovedårsagen til, at planen er udgiftsneutral for Randers Kommune.

Der skal gøres opmærksom på, at boliger til børn er et institutionstilbud, og det er derfor Randers Kommune, der har hele udgiften til etablering og vedligehold. Disse udgifter vil indgå i taksten for tilbuddet.

2.1.2 Omdannelse af boliger efter § 108 i lov om social service til almennyttige handicapboliger med § 85 støtte

Ved omdannelsen af boligerne kan beboerne, som de også kan i det daglige, ønske et andet tilsvarende § 108 tilbud, eksempelvis i en anden kommune. Forudsætningen for at kunne omdanne boligerne er også, at man lukker § 108 tilbuddet og genskaber et nyt tilbud med § 85 støtte.

2.3 Anlægsøkonomi – finansiering

Opførelse af boligdelen i et botilbud efter almenboliglovens bestemmelser finansieres på følgende måde:

Realkreditlån med ydelsesstøtte fra staten:	88 pct.
Kommunal grundkapital:	10 pct.
Beboerindskud:	2 pct.
I alt:	100 pct.

Randers Kommunens udgift i forbindelse med etablering af botilbudsboliger efter almenboligloven vil således udgøre 10 % af den støtteberettigede anskaffelsessum. Den kommunale grundkapital har svinget mellem 7 – 14 % i de sidste 20 år og frem til udgangen af 2016 er den sat til 10 %. Der er regnet med 10 % i hele boligplanen

Den støtteberettigede anskaffelsessum er omfattet af bestemmelsen om ”maksimumbeløb”, hvilket betyder, at der er lagt et ”loft” over den anlægsudgift, der kan opnås støtte til. I 2014 er der et maksimalt loft på 21.550 kr. pr. m².

Såfremt der ved etablering af et botilbud opføres servicearealer, skal anskaffelsessummen til etableringen finansieres af kommunekassen. Der kan efter lov om almene boliger m.v. ydes et tilskud til servicearealer, der er etableret i umiddelbar tilknytning til ældre-/plejeboliger. Tilskuddet udgør 40.000 kr. pr. tilknyttet bolig, dog maksimalt 60 pct. af servicearealernes anskaffelsessum. Udgifterne til servicearealer er indregnet i planen

I henhold til Støttebekendtgørelsen fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter må købesummen for en eksisterende bebygget ejendom, der erhverves med henblik på etablering af støttede almene boliger ikke overstige den seneste almindelige vurdering eller omvurdering.

3. Væsentlige konsekvenser af boligplanen

Konsekvenserne vedrørende de enkelte byggerier er gennemgået i bilaget, hvorfor det er de mere overordnede udviklingstræk, der vil blive gennemgået.

3.1 Anlægsbudget

Forudsætningen for boligplanen er at overskud og underskud for de enkelte byggerier udligner hinanden. Socialområdet har ved de tidligere byggerier i hver enkelt sag fået vedtaget, at evt. overskud kan bruges i kommende byggerier. Derfor står der også 2.690.000 kr. på anlægsbudgettet hensat til formålet jf. anlægsoversigten* (*Projekt nr. 040015 og 040017)

Den samlede økonomi for boligplanen er beskrevet i nedenstående model. Man skal være opmærksom på, at der ikke kan laves almenyttigt byggeri til børn, og at reglerne for skæve boliger ikke følger lov om almenyttigt byggeri (se også bilag om de enkelte byggerier).

	Byggeomkostninger				Randers Kommunes udgifter					
	Ombygning pris	Køb af ejendom	Driftherre * bevilling	Samlet pris incl moms	Grundkapital 10%	Serviceareal omkst i bygge periode **	Tilskud servicearealerejendom	Salg af	Samlet økonomi	
Ladegården bolig	8.213.000	5.341.000	500.000	17.567.500	1.757.000		608.000	-5.341.000	-2.976.000	
Ladegården Servicearealer ***	222.000			222.000		222.000		-360.000	-138.000	
Bosted Marienborgvej boliger	5.908.000	4.042.000	500.000	13.062.500	1.306.000		563.000	-4.042.000	-2.173.000	
Bosted Marienborgvej servicearealer	198.000			198.000		198.000		-360.000	-162.000	
Bosted Harridslev - boliger	9.060.000	2.459.000	0	14.398.750	1.440.000		376.000	-2.459.000	-643.000	
Bosted Harridslev - servicearealer	278.000			278.000		278.000		-400.000	-122.000	
Bosted Høvejen	3.086.000	1.515.000	500.000	6.376.250	638.000		296.000	-1.515.000	-581.000	
						0		0	0	
Holberghus	12.164.800	8.514.700	0	25.849.375	2.585.000		490.000	-8.515.000	-5.440.000	
						208.000		-640.000	-432.000	
Mellerup skolehjem samlet	7.900.000			7.900.000	7.900.000				7.900.000	
Nyt psykiatrisk bosted	17.244.000	0	0	21.555.000	2.155.000		0		2.155.000	
	1.000.000			1.000.000		1.000.000		-600.000	400.000	
Nye hjerneskedeboliger	11.208.600	0	0	14.010.750	1.401.075		0		1.401.075	
	666.000			666.000		666.000		-400.000	266.000	
Skæve boliger	10.000.000			10.000.000	0				0	
SUM	87.148.400	21.871.700	1.500.000	133.084.125	19.182.075	2.572.000	2.333.000	-2.760.000	-21.872.000	

* Driftherre bevilling betyder, at der i byggeplanen vil være plads til at bruge penge til byggeriet, som ikke er en del af selve opførelsesprisen. Forskellen kan også bruges til at sænke huslejen
 ** udgifter til genhusning, flytning, delvis indskud osv
 *** den del af huset som stadig ejes som servicearealer indgår i tilskuddet, men da vi sælger til os selv er der ikke en yderlig salgsindtægt

Byggeprocessen er tilrettelagt således, at nettoudgifter og indtægter ikke belaster kassebeholdningen i perioder.

Byggeprocessen vil også blive tilrettelagt således, at der i de enkelte år ikke bliver kassetræk vedrørende byggeprocessen. Det betyder også, at byggerier med overskud først indregnes når byggeriet er afsluttet og overskuddet realiseret, hvorimod underskud er indregnet løbende.

Der er i planen ca. 3.2 mio. kr. i overskud når den afsatte opsparring indregnes, hvilket også er nødvendigt for, at have den fornødne finansielle robusthed. Uden brug af opsparring balancerer planen med et skønnet mindre forbrug på 0,5 mio. kr.

Nedenstående tabel viser planen for den samlede byggeproces, i netto kroner.

Byggeri	2014	2015	2016	2017
Overført fra forrige år		190.000	4.494.000	5.556.000
Beløb på anlægsbudget	2.690.000			
Mellerup skolehjem - boliger og udearealer	-2.500.000	-3.400.000		
Holberghus		5872.000		
Ladegården		3.110.000		
Skæve boliger		0		
Bosted Marienborgvej			2.340.000	
Psykiatriboliger		-1.278.000	-1.278.000	
Bosted Høvejen				580.000
Bosted Harridslev				765.000
Nye hjerneskedeboliger				-1.666.000
Mellerup Skolehjem - Skole og boliger				-2.000.000
Års total	190.000	4.494.000	5.556.000	3.235.000

3.2 Håndværkerbudget i udbud

En væsentlig effekt af boligplanen er, at der i Randers over de næste 3,5 år på socialområdet skal bygges for ca. 88,7 mio. kr. i direkte byggeomkostninger eksklusiv moms, hvilket kan have en positiv beskæftigelsesmæssig effekt i kommunen.

3.3 Ændret huslejeniveau – økonomi for borgeren

3.3.1 Huslejeniveau

En omdannelse til almene boliger vil ændre huslejedannelsen. Huslejen i de enkelte byggerier afhænger for det første af betalingen for selve boligen, hvilket vil sige prisen for etablering/ombygning af boligen og køb af grund/oprindelige bygninger. For det andet af lejlighedens størrelse. For det tredje af omkostninger til drift og vedligehold og endelig for det fjerde af boligstøttens størrelse.

I de enkelte byggerier er gennemgået, hvorledes huslejeniveauet ændrer sig for udvalgte borgergrupper som typisk beboer de enkelte boligtyper. I bilaget over de enkelte byggerier kan man se årsagen til huslestigningen

Sted	Fremtidig husleje – kr. mdr.	Stigning kr. pr. mdr.
Ladegården	2.953	677
Holberghus – 68 m ²	3.614	1.141
Holberghus – 51 m ²	2.714	-36
Bosted Marienborgvej - 75 m ²	1.925	165
Bosted Marienborgvej - 66 m ²	1.842	82
Bosted Harridslev - 70 m ²	1.817	-44
Bosted Harridslev - 65 m ²	1.761	-100
Bosted Høvejen – 29 m ²	2.025	359
Nyt psykiatrisk bosted - 70 m ²	1.855	279
Nyt psykiatrisk bosted - 65 m ²	1.860	284
Nyt bosted for erhvervet hjerne-skade	2.500	Nye boliger
Skæve boliger – FP efter 2003	2.271	Nye boliger
Skæve boliger – FP før 2003	1.761	Nye boliger
Skæve boliger – Konthj.	2.550	Nye boliger

Når udgifterne på Ladegården stiger med 677 kr., skyldes det, at de nuværende boliger er for små til formålet. Med det større boligareal vil prisen stige. Vedrørende Holberghus kan priserne reelt ikke sammenlignes for de større boliger (de 6 største). Disse er forbeholdt borgere med store fysiske funktionsnedsættelser, og denne gruppe kan ikke rummes som voksne på Holberghus i dag.

Borgere med kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag

Der er en særlig udfordring for de borgere, som har kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag og skal bo i en af de ombyggede lejligheder. Imidlertid er borgere med kontanthjælp ikke ligelig fordelt på tilbuddene, hvorfor dette skal gennemgås.

På bostederne Marienborgvej, Harridslev, Holberghus, ifm. psykiatrisk bosted for ældre borgere, samt bosted for senhjerneskadede, vil alle være pensionister.

De skæve boliger og Høvejen vil løbende have kontanthjælpsmodtagere, men disse boliger er netop kendetegnet ved en meget lav husleje.

For Ladegården vil der kunne være kontanthjælpsmodtagere, - der er pt. 2. Her kan mulighederne for nogle være tilskud efter § 100 på socialområdet eller tilskud efter § 34 på beskæftigelsesområdet i en periode.

Kontanthjælpsproblemet er derfor i øjeblikket minimalt for de boliger, der foreslås ombygget

3.3.2 Tvangsflytning

For de borgere, som har en bolig, der nedlægges og som tilbydes en ny bolig, er omkostninger ved dette en kommunal udgift. Det kan dreje sig om eksempelvis nyt indskud, flytteomkostning, nye gardiner m.v. Endvidere skal nogle af borgerne genhuses i ombygningsperioden, hvilket også er en kommunal udgift.

Disse udgifter er indlagt i boligplanen.

Der er i projektet 49 borgere, der vil blive berørt af ombygningerne, men som efter ombygningen kan blive boende på den hidtidige lokalitet. Herudover er der 8 børn, samt nogle børn der bruger aflastning, som skal flytte fra Holberghus til Mellerup. Endelig lukker Gudenåcenteret i 2017 ved udløb af lejekontrakt, hvorfor der skal findes en ny lokalitet for 15 borgere i nyopførte boliger.

Det vil sige, at i alt 23 borgere bliver tvunget til at flytte pga. planen, men de vil blive tilbudt bedre boliger, end det de har i dag.

4. Konklusion – forvaltningens anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at Boligplanen gennemføres, således borgere, der er afhængig af socialområdet ydelser også fremadrettet sikres en boligmasse, der understøtter behovene ved målgrupperne.

De enkelte ombygningsplaner

Ladegården

Sted	Ladegården – Marienborgvej 8
Funktion	<p>Målgruppen er borgere med et misbrug, hvor muligheden for afvænning anses for udtømt. Der er tale om en boform, som tilbydes personer, der pga. mangeårigt misbrug, har en betydelig og varigt nedsat fysiske eller psykiske funktionsevne, som betinger en omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner.</p> <p>Ladegårdens målgruppe er ofte allerede ved indflytningen medtaget fysisk og psykisk af et længerevarende misbrug af enten stoffer eller alkohol. Indsatsen på botilbuddet medvirker til, at borgeren bevarer et anstændigt liv, men ofte vil borgerens tilstand – pga. det langvarige misbrug – uvægerligt forværres under opholdet på Ladegården, hvilket betyder at plejebehovet stiger.</p>
Byggeplan: Hvad skal ombygges?	<p>14 boliger efter § 108, samt tidligere kontor ombygges til 14 almennyttige boliger. Hver bolig får samlet et areal på 58 m².</p> <p>Gennemgribende renovering – bl.a. af boligernes bad- og køkkenforhold samt tilbygninger/udvidelse af boligerne. Der bliver etableret ventilation i bygningen.</p>
Årsag til ombygning	<ul style="list-style-type: none"> • De 14 boligers vedligehold er en del af Randers Kommune generelle vedligehold, og der er derfor ikke afsat specifikke midler til opgaven. Det mindre beløb, der er opkrævet med taksterne siden 2007, kan ikke dække bygningerne vedligehold. • Boligerne trænger generelt til at blive renoveret, uden dog at være i en kritisk stand • Foruden det generelle vedligeholdelsesproblem er der brug for en ombygning af Ladegården, således den fysiske indretning i højere grad understøtter målgruppens muligheder for at modtage den nødvendige støtte, i form af tilgængelighed for kørestole, loftlifte osv. De oprindelige boliger er indrettet således, at de ikke er egnet til borgere med stort plejebehov, som også er Ladegårdens målgruppe <p>Hvis Randers Kommune skal anvende den selvejende institution Ladegården, skal borgeren have mulighed for, at kunne blive boende på Ladegården til det sidste. Det almene ældreområdes tilbud er ikke en hensigtsmæssig løsning. Idet Ladegården ikke på nuværende tidspunkt kan løse den opgave, som myndigheden ønsker at købe, har det været nødvendigt at købe mere skræddersyede tilbud ved andre udbydere. Dette er dyrere end at indrette pladserne på Ladegården, således at de passer til målgruppen.</p>
Ombygningsøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Ombygningen vurderes af Miljø & Teknik til at koste kr. 10.266.000 (inkl. moms)

	<ul style="list-style-type: none"> • Salgssum for eksisterende bygninger og grund til projektet er på kr. 5.340.000 • Den samlede anskaffelsessum for byggeriet (inkl. moms samt alle omkostninger, gebyrer og grundkøb inklusiv) beløbe sig til i alt: kr. 17.567.000 • Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m² <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1" data-bbox="470 627 1404 1086"> <thead> <tr> <th><i>Udgifter</i></th> <th>Kr.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grundkapital (10 %)</td> <td>1.757.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)</td> <td>222.000</td> </tr> <tr> <td>Genhusning</td> <td>432.000</td> </tr> <tr> <td>Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)</td> <td>176.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Indtægter</i></td> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td>360.000</td> </tr> <tr> <td>Salg af ejendom</td> <td>5.341.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Samlede kommunale indtægt (netto)</i></td> <td>3.114.000</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Udgifter</i>	Kr.	Grundkapital (10 %)	1.757.000	Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	222.000	Genhusning	432.000	Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	176.000			<i>Indtægter</i>		Tilskud servicearealer	360.000	Salg af ejendom	5.341.000			<i>Samlede kommunale indtægt (netto)</i>	3.114.000
<i>Udgifter</i>	Kr.																						
Grundkapital (10 %)	1.757.000																						
Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	222.000																						
Genhusning	432.000																						
Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	176.000																						
<i>Indtægter</i>																							
Tilskud servicearealer	360.000																						
Salg af ejendom	5.341.000																						
<i>Samlede kommunale indtægt (netto)</i>	3.114.000																						
Huslejeniveau	<p>Bolig på 58 m²: Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m²/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension tilkendt efter 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 211.920)</p> <table border="1" data-bbox="470 1299 1404 1590"> <thead> <tr> <th>Driftsbudget (efter ombygning)</th> <th>Pr. måned</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kapitaludgifter (2,88% af 15.419.000/14/12) =</td> <td>2.650 kr.</td> </tr> <tr> <td><u>Øvrige driftsudgifter (58 m² á 425 kr. pr. m²/12) =</u></td> <td><u>2.054 kr.</u></td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (brutto) =</td> <td>4.704 kr.</td> </tr> <tr> <td><u>Boligstøtte ca. =</u></td> <td><u>1.751 kr.</u></td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (netto) =</td> <td>2.953 kr.</td> </tr> <tr> <td><u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u></td> <td><u>2.276 kr.</u></td> </tr> <tr> <td>Forskel i udgift for borger pr. måned =</td> <td>677 kr.</td> </tr> </tbody> </table>	Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned	Kapitaludgifter (2,88% af 15.419.000/14/12) =	2.650 kr.	<u>Øvrige driftsudgifter (58 m² á 425 kr. pr. m²/12) =</u>	<u>2.054 kr.</u>	Fremtidig husleje (brutto) =	4.704 kr.	<u>Boligstøtte ca. =</u>	<u>1.751 kr.</u>	Fremtidig husleje (netto) =	2.953 kr.	<u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u>	<u>2.276 kr.</u>	Forskel i udgift for borger pr. måned =	677 kr.						
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned																						
Kapitaludgifter (2,88% af 15.419.000/14/12) =	2.650 kr.																						
<u>Øvrige driftsudgifter (58 m² á 425 kr. pr. m²/12) =</u>	<u>2.054 kr.</u>																						
Fremtidig husleje (brutto) =	4.704 kr.																						
<u>Boligstøtte ca. =</u>	<u>1.751 kr.</u>																						
Fremtidig husleje (netto) =	2.953 kr.																						
<u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u>	<u>2.276 kr.</u>																						
Forskel i udgift for borger pr. måned =	677 kr.																						

Holberghus

Sted	Holberghus – Holbergstien 6
Funktion	Målgruppen er over 18 årige med gennemgribende udviklingsforstyrrelser (unge voksne infantile autister). Målgruppen er en meget sammensat gruppe, hvorfor der er meget forskellige behov, der skal tages hensyn til i den fysiske indretning.
Byggeplan: Hvad skal ombygges?	Ombygning til 10 to-rumsboliger (hhv. 6 stk. á 80 m ² og 4 stk. á 75 m ²) samt 4 ét rums-boliger (54 m ²).
Årsag til ombygning	<p>Forvaltningen foreslår, at Holberghus med udflytningen af børnegruppen til Mellerup Skolehjem, omdannes til et botilbud for unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Målgruppen indbefatter infantile autister, autister med store funktionsnedsættelser.</p> <p>Der er 8 borgere over 18 år på Holberghus i dag, hvor de kan blive til de er 25 år, samt 2 borgere tilhørende samme målgruppe på Garnisonsvej. Endelig er der en række voksne hjemmeboende ved pårørende.</p> <p>Fagligt set har Randers Kommune en meget stor ekspertise på området hvilket bør anvendes til, at der forsat kan gives tilbud i Randers Kommune ligesom på børneområdet.</p> <p>Forslaget forudsætter, at Holberghus bygges om. Holberghus er bygget som en børneinstitution.</p> <p>Ombygningen foretages således pga. at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De nuværende boligers vedligehold er en del af Randers Kommune generelle vedligehold, og der er derfor ikke afsat specifikke midler til opgaven. Det mindre beløb, der er opkrævet med taksterne siden 2007 kan ikke dække bygningerne vedligehold. • Der er behov for en gennemgribende renovering og ombygning af boligerne, således den fysiske indretning egner sig til voksne borgere. • Endvidere skal ombygningen også åbne op for en fleksibilitet i forhold til beboersammensætningen. Det skal være muligt at sammensætte beboergrupper ud fra de specifikke behov, de enkelte borgere har. Derfor vil der blive arbejdet med flytbare vægge, således afskærmning på flere forskellige måder kan praktiseres. Der vil blive etableret lydisolering, således de lydfølsomme kan tilgodeses.
Ombygningsøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Ombygningen vurderes af Miljø & Teknik til at koste kr. 15.206.000 (inkl. moms) • Salgssum for eksisterende bygninger og grund til projektet er på kr. 8.515.000 • Den samlede anskaffelsestotal for byggeriet (inkl. moms samt alle omkostninger, gebyrer og grundkøb inklusiv) beløbe sig til i alt: kr. 25.850.000

	<ul style="list-style-type: none"> • Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m² <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1" data-bbox="470 448 1407 902"> <thead> <tr> <th>Udgifter</th> <th>Kr.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grundkapital (10 %)</td> <td>2.585.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)</td> <td>208.000</td> </tr> <tr> <td>Genhusning</td> <td>275.000</td> </tr> <tr> <td>Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)</td> <td>215.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <th>Indtægter</th> <td></td> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td>640.000</td> </tr> <tr> <td>Salg af ejendom</td> <td>8.515.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Samlede kommunale indtægt (netto)</td> <td>5.872.000</td> </tr> </tbody> </table>	Udgifter	Kr.	Grundkapital (10 %)	2.585.000	Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	208.000	Genhusning	275.000	Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	215.000			Indtægter		Tilskud servicearealer	640.000	Salg af ejendom	8.515.000			Samlede kommunale indtægt (netto)	5.872.000				
Udgifter	Kr.																										
Grundkapital (10 %)	2.585.000																										
Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	208.000																										
Genhusning	275.000																										
Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	215.000																										
Indtægter																											
Tilskud servicearealer	640.000																										
Salg af ejendom	8.515.000																										
Samlede kommunale indtægt (netto)	5.872.000																										
<p>Huslejeniveau</p>	<p>Nedenfor er beregnet de forventede huslejer for de nye boliger. Der er også set på forskellen af hvad der bliver betalt i dag på Holberghus. Det er imidlertid vanskelig at sammenligne de to produkter, idet det nuværende er værelser til børn og unge.</p> <p>Eksempel: Bolig på 68 m²: Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m²/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension tilkendt efter 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 211.920) og bevægelseshæmmet.</p> <table border="1" data-bbox="470 1299 1407 1624"> <thead> <tr> <th>Driftsbudget (efter ombygning)</th> <th>Pr. måned</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kapitaludgifter (2,88% af 18.893.000/996 (samlet boligareal) x 80/12) =</td> <td>3.096 kr.</td> </tr> <tr> <td>Øvrige driftsudgifter (80 m² á 425 kr. pr. m²/12) =</td> <td>2.833 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (brutto) =</td> <td>5.929 kr.</td> </tr> <tr> <td>Boligstøtte ca. =</td> <td>2.315 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (netto) =</td> <td>3.614 kr.</td> </tr> <tr> <td>Gennemsnitlig nuværende husleje* =</td> <td>2.749 kr.</td> </tr> <tr> <td>Forskel i udgift for borger pr. måned =</td> <td>1.141 kr</td> </tr> </tbody> </table> <p>Eksempel: Bolig på 51 m²: Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m²/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension tilkendt efter 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 211.920).</p> <table border="1" data-bbox="470 1836 1407 2040"> <thead> <tr> <th>Driftsbudget (efter ombygning)</th> <th>Pr. måned</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kapitaludgifter (2,88% af 22.747.000/1.199 (samlet boligareal) x 51/12) =</td> <td>2.322 kr.</td> </tr> <tr> <td>Øvrige driftsudgifter (54 m² á 425 kr. pr. m²/12) =</td> <td>1.913 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (brutto) =</td> <td>4.235 kr.</td> </tr> <tr> <td>Boligstøtte ca. =</td> <td>1.521 kr.</td> </tr> </tbody> </table>	Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned	Kapitaludgifter (2,88% af 18.893.000/996 (samlet boligareal) x 80/12) =	3.096 kr.	Øvrige driftsudgifter (80 m ² á 425 kr. pr. m ² /12) =	2.833 kr.	Fremtidig husleje (brutto) =	5.929 kr.	Boligstøtte ca. =	2.315 kr.	Fremtidig husleje (netto) =	3.614 kr.	Gennemsnitlig nuværende husleje* =	2.749 kr.	Forskel i udgift for borger pr. måned =	1.141 kr	Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned	Kapitaludgifter (2,88% af 22.747.000/1.199 (samlet boligareal) x 51/12) =	2.322 kr.	Øvrige driftsudgifter (54 m ² á 425 kr. pr. m ² /12) =	1.913 kr.	Fremtidig husleje (brutto) =	4.235 kr.	Boligstøtte ca. =	1.521 kr.
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned																										
Kapitaludgifter (2,88% af 18.893.000/996 (samlet boligareal) x 80/12) =	3.096 kr.																										
Øvrige driftsudgifter (80 m ² á 425 kr. pr. m ² /12) =	2.833 kr.																										
Fremtidig husleje (brutto) =	5.929 kr.																										
Boligstøtte ca. =	2.315 kr.																										
Fremtidig husleje (netto) =	3.614 kr.																										
Gennemsnitlig nuværende husleje* =	2.749 kr.																										
Forskel i udgift for borger pr. måned =	1.141 kr																										
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned																										
Kapitaludgifter (2,88% af 22.747.000/1.199 (samlet boligareal) x 51/12) =	2.322 kr.																										
Øvrige driftsudgifter (54 m ² á 425 kr. pr. m ² /12) =	1.913 kr.																										
Fremtidig husleje (brutto) =	4.235 kr.																										
Boligstøtte ca. =	1.521 kr.																										

	Fremtidig husleje (netto) =	2.714 kr.
	<u>Gennemsnitlig nuværende husleje* =</u>	<u>2.750 kr.</u>
	Forskel i udgift for borger pr. måned =	-36 kr.
	 Note*: Den eksisterende ydelsespakke (obligatorisk boligbetaling) på Holberghus består af følgende poster: Husleje (2.748,93 kr.) + El (293,38 kr.) + Varme (150,69 kr.) + Kost (2.241,00 kr.) + Transport (510,00 kr.) + Telefon (133,00 kr.) = 6.077,00 kr./md.	

Mellerup skolehjem

Sted	Mellerup Skolehjem – Støvringgårdvej 43
Funktion	Målgruppen er børn med varig nedsat funktionsevne.
Byggeplan: Hvad skal ombygges?	<p>Ombygningerne indeholder forskellige etaper.</p> <p>Allerførst ombygning af to boenheder – i alt 18 pladser. Ombygning af værelser samt evt. tilbygning af ekstra værelser.</p> <p>For at en sammenlægning af Holberghus og Mellerup Skolehjem er mulig, skal dele af Mellerup Skolehjem bygges om, idet Mellerup Skolehjem ikke pt. er bygget til at kunne rumme fysisk handicappede børn.</p> <p>Forvaltningen stiller forslag til at to af bygningerne ”Knasten” og ”Krogen” ombygges til at kunne rumme fysisk handicappede børn. De to bygninger er valgt, idet de er bedst egnede til formålet. Samtidig er begge bygninger opført efter det nyeste bygningsreglement, og der vil således være færrest omkostninger forbundet med det. Dette beløber sig til kr. 3,9 mio. kr. Endvidere skal nogle af udearealerne gøres handicapvenlige hvilket beløber sig til ca. 2 mio. kr.</p> <p>Næste etape vil være ombygning af dels boligområdet ”Folden”, der har 9 pladser, dels en ombygning af en del af skolen. Folden skal ombygges, på grund af for dårlig stand og uhensigtsmæssig indretning, hvilket koster ca. 1 mio. kr. Der mangler en mindre del af skolen, der ikke allerede er velindrettet som skole, hvilket koster 1 mio. kr.</p>
Årsag til ombygning	<p>Den 1.1.2014 overtog Randers Kommune Mellerup Skolehjem. Som en konsekvens af dette har kommunen muligheden for at skabe et samlet og fagligt velfunderet, samt økonomisk driftssikkert børneområde i Randers Kommune. Både Mellerup Skolehjem og Holberghus har gennem de senere år været udsat for en faldende efterspørgsel. For Mellerup betyder det, at belægningsgraden er faldet til 2/3 af den samlede kapacitet. Holberghus udfordringer med en faldende efterspørgsel medførte i 2011, at socialudvalget vedtog en udvidelse af Holberghus målgruppe til også at kunne rumme unge op til 25 år. Dette skete på baggrund af en analyse, der konkluderede, at det ikke er økonomisk muligt at drive Holberghus videre som en selvstændig børneinstitution med det lave børnetal.</p> <p>Hovedårsagen til den faldende efterspørgsel for begge institutioner skal findes i, at institutionerne i sin tid blev etableret til at dække hele det tidligere Århus Amt. Efter kommunalreformen i 2007 har de større kommuner i højere grad etableret egne tilbud til børnene i målgruppen.</p> <p>Foruden tab af økonomisk rentabilitet er konsekvensen af den faldende efterspørgsel en øget sårbarhed ift. bevarelse og videreudvikling af en stærk faglighed. Begge institutioner har gennem en årrække oparbejdet en høj grad af faglig ekspertise indenfor deres respektive målgrupper. En faglighed der</p>

	<p>tager det samme udgangspunkt og derfor er nem at integrere med hinanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er vigtigt, at Randers Kommune får de to institutioner integreret med hinanden, således der ikke mistes en stor faglig ekspertise på børneområdet, som det ikke umiddelbart vil være muligt at genskabe. En sammenlægning vil derimod sikre, at Randers Kommune fremadrettet vil være vidensførende på området • For at skabe et driftssikkert børneområde med en fortsat høj faglig ekspertise foreslår forvaltningen, at Holberghus og Mellerup Skolehjem slås sammen på Mellerup Skolehjems matrikel. Mellerup Skolehjem råder over en stor bygningsmasse, hvoraf store dele pt. står tomme pga. den manglende kapacitetsudnyttelse. • Holberghus og Mellerup Skolehjem retter sig mod flere forskellige målgrupper. Hensigten er derfor ikke, at disse målgrupper skal blandes på Mellerup Skolehjem. Derimod skal del bygninger på Mellerup Skolehjem indrettes således, at hele spektret skal kunne rummes. Målgrupperne er forskellige, men har et vist overløb og den faglige indsats tager samme udgangspunkt. • Hertil kommer at Mellerup Skolehjem råder over en række faciliteter, som et samlet børneområde vil kunne drage store fordele af eksempelvis: en ridehal, gymnastiksal m.m.. • Der er behov for tilpasning af de nuværende boliger/værelser på Mellerup Skolehjem ift. målgrupperne, således at de også tilgodeser børn med fysisk handicap. Det være sig via store badeværelser med badebriks m.v. samt loftlifter og plads til hjælpemidler. Endvidere skal ombygningen også åbne op for en fleksibilitet i forhold til beboersammensætningen. Det skal være muligt at sammensætte beboergrupper ud fra de specifikke behov de enkelte borgere har. Derfor vil der blive arbejdet med flytbare vægge, således afskærmning på flere forskellige måder kan praktiseres. Der vil blive etableret lydisolering, således de lydfølsomme kan tilgodeses. 										
<p>Ombygningsøkonomi</p>	<p>Ombygningen vurderes af Miljø & Teknik til at koste kr.:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">Boliger (værelser)</td> <td style="text-align: right;">3.900.000</td> </tr> <tr> <td>Udearealer</td> <td style="text-align: right;">2.000.000</td> </tr> <tr> <td>Skole</td> <td style="text-align: right;">1.000.000</td> </tr> <tr> <td>Folden</td> <td style="text-align: right;">1.000.000</td> </tr> <tr> <td>I alt:</td> <td style="text-align: right;"><u>7.900.000</u></td> </tr> </table> <p>Randers Kommune skal fuldt ud finansiere byggeriet.</p>	Boliger (værelser)	3.900.000	Udearealer	2.000.000	Skole	1.000.000	Folden	1.000.000	I alt:	<u>7.900.000</u>
Boliger (værelser)	3.900.000										
Udearealer	2.000.000										
Skole	1.000.000										
Folden	1.000.000										
I alt:	<u>7.900.000</u>										

Bosted Marienborgvej

Sted	Marienborgvej – Marienborgvej 15-17																						
Funktion	Botilbud til personer med varig, betydelig, nedsat fysisk og psykisk funktions- evne efter servicelovens § 108.																						
Byggeplan: Hvad skal ombygges?	Ombygning af 8 ét-rumsboliger til 9 to rums boliger.																						
Årsag til ombygning	<ul style="list-style-type: none"> Bocenter Marienborgvej består dels af to afdelinger, som er bygget efter reglerne om ældre og handicapboliger og som derfor er en boligforening med de regler som gælder her vedrørende husleje, opsparring til vedligehold, beboerdemokrati m.v. Herudover er der en afdeling, som er opført efter servicelovens § 108 i amtstiden. Her gælder ovenstående regler ikke og boligernes vedligehold er en del af Randers Kommune generelle vedligehold, og der er derfor ikke afsat specifikke midler til opgaven. Det mindre beløb, der er opkrævet med taksterne siden 2007 kan ikke dække bygningerne vedligehold. <p>Boligerne er ved at være nedslidte, og der er endvidere behov for ombygning for at opnå tidssvarende boliger med eget bad og toilet, som modsvarer Randers Kommunes beslutninger vedrørende standarden af boliger.</p>																						
Ombygningsøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> Ombygningen vurderes af Miljø & Teknik til at koste kr. 7.385.000 (inkl. moms) Salgssum for eksisterende bygninger og grund til projektet er på kr. 4.042.000 Den samlede anskaffelsestotal for byggeriet (inkl. moms samt alle omkostninger, gebyrer og grundkøb inklusiv) beløbe sig til i alt: kr. 13.062.000 Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m² <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1"> <tr> <td colspan="2"><i>Udgifter</i></td> </tr> <tr> <td>Grundkapital (10 %)</td> <td>1.306.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)</td> <td>198.000</td> </tr> <tr> <td>Genhusning</td> <td>432.000</td> </tr> <tr> <td>Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)</td> <td>131.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Indtægter</i></td> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td>360.000</td> </tr> <tr> <td>Salg af ejendom</td> <td>4.042.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Samlede kommunale indtægt (netto)</td> <td>2.335.000</td> </tr> </table>	<i>Udgifter</i>		Grundkapital (10 %)	1.306.000	Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	198.000	Genhusning	432.000	Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	131.000			<i>Indtægter</i>		Tilskud servicearealer	360.000	Salg af ejendom	4.042.000			Samlede kommunale indtægt (netto)	2.335.000
<i>Udgifter</i>																							
Grundkapital (10 %)	1.306.000																						
Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	198.000																						
Genhusning	432.000																						
Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	131.000																						
<i>Indtægter</i>																							
Tilskud servicearealer	360.000																						
Salg af ejendom	4.042.000																						
Samlede kommunale indtægt (netto)	2.335.000																						
Huslejeniveau	Boligerne på bosted Marienborgvej vil alle have forskellig størrelse og vil svinge fra 61,4 m ² til 77,6 m ² . Der er derfor udregnet en husleje for en mindre og en stor bolig.																						

Bolig på 66 m2:	
Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension (høj) tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 192.120).	
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned
Kapitaludgifter (2,88% af 11.495.000 /605,6 (samlet boligareal) x 65,6/12) =	2.988 kr.
<u>Øvrige driftsudgifter (65,6 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</u>	<u>2.323 kr.</u>
Fremtidig husleje (brutto) =	5.311 kr.
<u>Boligstøtte ca. =</u>	<u>3.469 kr.</u>
Fremtidig husleje (netto) =	1.842 kr.
<u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u>	<u>1.760 kr.</u>
Forskel i udgift for borger pr. måned =	82 kr.
 Eksempel: Bolig på 75 m2 (bevægelseshæmmet):	
Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person, som er stærkt bevægelseshæmmet med førtidspension (høj) tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 192.120).	
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned
Kapitaludgifter (2,88% af 11.495.000/605,6 (samlet boligareal) x 74,9/12) =	3.412 kr.
<u>Øvrige driftsudgifter (74,9 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</u>	<u>2.653 kr.</u>
Fremtidig husleje (brutto) =	6.065 kr.
<u>Boligstøtte ca. =</u>	<u>4.140 kr.</u>
Fremtidig husleje (netto) =	1.925 kr.
<u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u>	<u>1.760 kr.</u>
Forskel i udgift for borger pr. måned =	165 kr.

Bosted Harridslev

Sted	Harridslev – Purager 1-3-5																						
Funktion	Botilbud til personer med varig, betydelig, nedsat fysisk og psykisk funktions- evne efter servicelovens § 108.																						
Byggeplan: Hvad skal ombygges?	Om- og tilbygning af 9 ét-rumsboliger til 10 to rumsboliger.																						
Årsag til ombygning	<ul style="list-style-type: none"> • Bocenter Harridslev består dels af to afdelinger, som er bygget efter reglerne om ældre og handicapboliger og som derfor er en boligfor- ening med de regler som gælder her vedrørende husleje, opsparing til vedligehold, beboerdemokrati m.v. Herudover er der en afdeling, som er opført efter servicelovens § 108 i amtstiden. Her gælder ovenstående regler ikke og boligernes vedligehold er en del af Ran- ders Kommune generelle vedligehold, og der er derfor ikke afsat spe- cifikke midler til opgaven. Det mindre beløb, der er opkrævet med taksterne siden 2007, kan ikke dække bygningerne vedligehold. <p>Med den nuværende konstruktion vil boligerne blive nedslidte, og der er endvidere behov for ombygning for at opnå tidssvarende boliger med eget bad og toilet, som modsvarer Randers Kommunes beslutninger vedrørende standarden af boliger.</p>																						
Ombygningsøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Ombygningen vurderes af Miljø & Teknik til at koste kr. 11.325.000 (inkl. moms) • Salgssum for eksisterende bygninger og grund til projektet er på kr. 2.459.000 • Den samlede anskaffelsessum for byggeriet (inkl. moms samt alle omkost- ninger, gebyrer og grundkøb inklusiv) beløbe sig til i alt: kr. 14.4000.000 • Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m² <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Udgifter</i></th> <th>Kr.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grundkapital (10%)</td> <td>1.440.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)</td> <td>278.000</td> </tr> <tr> <td>Genhusning</td> <td>232.000</td> </tr> <tr> <td>Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)</td> <td>144.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <th><i>Indtægter</i></th> <td></td> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td>400.000</td> </tr> <tr> <td>Salg af ejendom</td> <td>2.459.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Samlede kommunale indtægt (netto)</td> <td>765.000</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Udgifter</i>	Kr.	Grundkapital (10%)	1.440.000	Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	278.000	Genhusning	232.000	Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	144.000			<i>Indtægter</i>		Tilskud servicearealer	400.000	Salg af ejendom	2.459.000			Samlede kommunale indtægt (netto)	765.000
<i>Udgifter</i>	Kr.																						
Grundkapital (10%)	1.440.000																						
Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	278.000																						
Genhusning	232.000																						
Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	144.000																						
<i>Indtægter</i>																							
Tilskud servicearealer	400.000																						
Salg af ejendom	2.459.000																						
Samlede kommunale indtægt (netto)	765.000																						
Huslejeniveau	Boligerne på bosted Harridslev vil alle have forskellig størrelse og vil svinge fra 62 m ² til 72,5 m ² . Der er derfor udregnet en husleje for en mindre og en																						

stor bolig.	
Bolig på 65 m2:	
Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension (høj) tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue.	
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned
Kapitaludgifter (2,88% af 12.671.000 /666,6 (samlet boligareal) x 64,5/12) =	2.942 kr.
<u>Øvrige driftsudgifter (64,5 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</u>	<u>2.284 kr.</u>
Fremtidig husleje (brutto) =	5.226 kr.
<u>Boligstøtte ca. =</u>	<u>3.465 kr.</u>
Fremtidig husleje (netto) =	1.761 kr.
<u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u>	<u>1.861 kr.</u>
Forskel i udgift for borger pr. måned =	-100 kr.
 Eksempel: Bolig på 70 m2 (bevægelseshæmmet):	
Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person, som er stærkt bevægelseshæmmet med førtidspension (høj) tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue.	
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned
Kapitaludgifter (2,88 % af 12.671.000 /666,6 (samlet boligareal) x 69,5/12) =	3.170 kr.
<u>Øvrige driftsudgifter (69,5 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</u>	<u>2.461 kr.</u>
Fremtidig husleje (brutto) =	5.631 kr.
<u>Boligstøtte ca. =</u>	<u>3.814 kr.</u>
Fremtidig husleje (netto) =	1.817 kr.
<u>Gennemsnitlig nuværende husleje =</u>	<u>1.861 kr.</u>
Forskel i udgift for borger pr. måned =	-44 kr.

Bosted Høvejen

Sted	Høvejen – Høvejen 23																
Funktion	Botilbud til personer med varig, betydelig, nedsat fysisk og psykisk funktions- evne efter servicelovens § 108.																
Byggeplan: Hvad skal ombygges?	Ombygning af 10 ét-rumsboliger.																
Årsag til ombygning	<ul style="list-style-type: none"> • Bocenter Høvejens Kerne består af to afdelinger, hvoraf den ene halvdel er ombygget efter reglerne om ældre og handicapboliger og som derfor er en boligforening med de regler som gælder her vedrørende husleje, opsparing til vedligehold, beboerdemokrati m.v. Den anden del af bygningen henstår stadig som afdeling, som er opført efter servicelovens § 108 i amtstiden. Her gælder ovenstående regler ikke og boligernes vedligehold er en del af Randers Kommune generelle vedligehold, og der er derfor ikke afsat specifikke midler til opgaven. Det mindre beløb, der er opkrævet med taksterne siden 2007 kan ikke dække bygningerne vedligehold. <p>Boligerne er ved at være meget nedslidte, og der er endvidere behov for ombygning for at opnå tidssvarende boliger, herunder behov for nye køkkener og badeværelser.</p> <p>Boligerne rummer ungegruppen på Høvejen. Ungegruppen er kendetegnet ved, at man på et tidspunkt skal finde en anden bolig, idet der dels skal være et ungdomsmiljø på stedet dels skal se tilbuddet som et træningsmiljø.</p> <p>Det foreslås derfor, at boligerne på Høvejen bygges om til et-rums boliger, for at holde huslejen nede og dermed sikre, at målgruppen - der ofte er på kon-tanthjælp - har råd til at bo i boligerne.</p>																
Ombygningsøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Ombygningen vurderes af Miljø & Teknik til at koste kr. 3.859.000 (inkl. moms) • Salgssum for eksisterende bygninger og grund til projektet er på kr. 1.515.000 • Den samlede anskaffelsessum for byggeriet (inkl. moms samt alle omkostninger, gebyrer og grundkøb inklusiv) beløbe sig til i alt: kr. 6.377.000 • Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m² <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1"> <tr> <td colspan="2"><i>Udgifter</i></td> </tr> <tr> <td>Grundkapital (10 %)</td> <td>638.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Genhusning</td> <td>232.000</td> </tr> <tr> <td>Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)</td> <td>64.000</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Indtægter</i></td> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Bygnings- + grundværdi</td> <td>1.515.000</td> </tr> </table>	<i>Udgifter</i>		Grundkapital (10 %)	638.000	Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	0	Genhusning	232.000	Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	64.000	<i>Indtægter</i>		Tilskud servicearealer	0	Bygnings- + grundværdi	1.515.000
<i>Udgifter</i>																	
Grundkapital (10 %)	638.000																
Udgifter til servicearealer (ekskl. moms)	0																
Genhusning	232.000																
Nettobeboerindskud (forventet kommunal udgift)	64.000																
<i>Indtægter</i>																	
Tilskud servicearealer	0																
Bygnings- + grundværdi	1.515.000																

	Samlede kommunale indtægt (netto)	581.000																
Huslejeniveau	<p>Bolig på 29 m2: Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person med kontanthjælp (kr.82,000)</p> <table> <thead> <tr> <th>Driftsbudget (efter ombygning)</th> <th>Pr. måned</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kapitaludgifter (2,88% af 5.612.000/10/12) =</td> <td>1.347 kr.</td> </tr> <tr> <td>Øvrige driftsudgifter (29,3 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</td> <td>1.038 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (brutto) =</td> <td>2.385 kr.</td> </tr> <tr> <td>Boligstøtte ca. =</td> <td>360 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (netto) =</td> <td>2.025 kr.</td> </tr> <tr> <td>Gennemsnitlig nuværende husleje =</td> <td>1.666 kr.</td> </tr> <tr> <td>Forskel i udgift for borger pr. måned =</td> <td>359 kr.</td> </tr> </tbody> </table>	Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned	Kapitaludgifter (2,88% af 5.612.000/10/12) =	1.347 kr.	Øvrige driftsudgifter (29,3 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =	1.038 kr.	Fremtidig husleje (brutto) =	2.385 kr.	Boligstøtte ca. =	360 kr.	Fremtidig husleje (netto) =	2.025 kr.	Gennemsnitlig nuværende husleje =	1.666 kr.	Forskel i udgift for borger pr. måned =	359 kr.	
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned																	
Kapitaludgifter (2,88% af 5.612.000/10/12) =	1.347 kr.																	
Øvrige driftsudgifter (29,3 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =	1.038 kr.																	
Fremtidig husleje (brutto) =	2.385 kr.																	
Boligstøtte ca. =	360 kr.																	
Fremtidig husleje (netto) =	2.025 kr.																	
Gennemsnitlig nuværende husleje =	1.666 kr.																	
Forskel i udgift for borger pr. måned =	359 kr.																	

Psykiatrisk bosted

Sted	Samlet nybyggeri til beboere fra Solstrålen og til dels Solsorten																
Funktion	De to tilbud – Solstrålen og Solsorten – er af historiske grunde tilknyttet ældreområdet områdecentre. Som angivet i Psykiatriplanen vil et nybyggeri og samling af beboerne fra Solstrålen og til dels Solsorten hertil betyde, at den socialpsykiatriske indsats på boområdet samles i én organisation. Solstrålen er i dag beliggende på Gudenåcenteret. Solsorten beboere bor i egne lejede boliger, men har et fælles opholds- og aktivitetsrum.																
Byggeplan: Hvad bygges?	Der er behov for at opføres 10 toværelses lejligheder på 65 m ² og 5 stk. 70 m ² toværelses lejligheder med tilhørende 100 m ² serviceareal.																
Årsag til byggeri	<p>Der er en øget interesse fra borgere med psykisk sårbarhed for at bo i egen bolig med støtte og ikke under institutionslignende forhold. Udviklingen kan aflæses af, at der ofte er ledige pladser på støttecentre. Der skal selvfølgelig bygges ud fra denne viden og de nuværende pladser 17 pladser på Solstrålen og 8 på Solsorten skal derfor kun erstattes med 15 boliger.</p> <p>På solsorten har borgerne selv lejet deres bolig, og der er et fælles samlingssted.</p> <p>Der arbejdes tæt sammen med Ældre og sundhed vedrørende den fremtidige samling af psykiatritilbuddene i Randers Kommune.</p> <p>Tilbuddet på Solstrålen ligger meget uhensigtsmæssig i dag, idet det er integreret med somatiske plejehjem, hvilket giver begrænsninger i udfoldelsesmulighederne og mulighederne for borgernes recovery.</p>																
Byggeøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Nybyggeriet vil koste kr. 21.550.000 (inkl. moms) • Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m² • Servicearealer vil koste kr. 1.334.000 <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1" data-bbox="395 1464 1404 1798"> <thead> <tr> <th>Udgifter</th> <th>Kr.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grundkapital (10 %)</td> <td>2.155.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer, ca. 100 m² (ekskl. moms)</td> <td>1.000.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <th>Indtægter</th> <td></td> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td>600.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Samlede kommunale udgift (netto)</td> <td>-2.555.000</td> </tr> </tbody> </table>	Udgifter	Kr.	Grundkapital (10 %)	2.155.000	Udgifter til servicearealer, ca. 100 m ² (ekskl. moms)	1.000.000			Indtægter		Tilskud servicearealer	600.000			Samlede kommunale udgift (netto)	-2.555.000
Udgifter	Kr.																
Grundkapital (10 %)	2.155.000																
Udgifter til servicearealer, ca. 100 m ² (ekskl. moms)	1.000.000																
Indtægter																	
Tilskud servicearealer	600.000																
Samlede kommunale udgift (netto)	-2.555.000																
Huslejeniveau	Beboerne på Solstrålen modtager som indtægt typisk førtidspension (høj) tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue eller folkepension. Beboerne på Solstrålen har 66 m ² til rådighed																

Bolig på 65 m2:	
Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 192.120).	
Driftsbudget (efter ombygning)	Pr. måned
Kapitaludgifter	
<i>(2,88% af 18.964.000/1000*65/12) =</i>	2.958 kr.
Øvrige driftsudgifter	
<i>(65 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</i>	<u>2.302 kr.</u>
Fremt. husleje (brutto) =	5.260 kr.
<u>Boligstøtte ældre førtidspensionist ca.</u>	<u>3.400 kr.</u>
Fremtidig husleje (netto) =	1.860kr.
Bolig på 70 m2:	
Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 192.120).	
Driftsbudget	Pr. måned
Kapitaludgifter	
<i>(2,88% af 23.711.000/1000*70/12) =</i>	3.186 kr.
Øvrige driftsudgifter	
<i>(70 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</i>	<u>2.479 kr.</u>
Fremt. husleje (brutto) =	5.665 kr.
<u>Boligstøtte ældre førtidspensionist ca. =</u>	<u>3.810 kr.</u>
Fremtidig husleje (netto) =	1.855 kr.

Boliger til borgere med erhvervet hjerneskade

Sted	Samlet nybyggeri til borgere med erhvervet hjerneskade																	
Funktion	Boliger til yngre senhjerneskadede (under 65 år), der specifikt retter sig mod målgruppen. Boligerne skal drives sammen med boligerne i Lene Bredahlsgade.																	
Byggeplan: Hvad bygges?	Der er behov for at opføres 10 toværelses lejligheder på 65 m2 med tilhørende 100 m2 serviceareal.																	
Årsag til byggeri	En del borgere med erhvervet hjerneskade har traditionelt været tilknyttet ældreområdet. Imidlertid er det forventeligt at yngre hjerneskadede (under 65 år) gerne vil have tilbud specifikt for målgruppen. Der er derfor behov for yderligere 10 botilbudspladser til yngre hjerneskadede ud over tilbuddet i Lene Bredahlsgade.																	
Byggeøkonomi	<ul style="list-style-type: none"> Nybyggeriet vil koste kr. 14.011.000 (inkl. moms.) Den maksimale belåning i 2014 er på 21.550 kr./m2 Servicearealer vil koste kr. 666.000 <p>Kommunens samlede nettoøkonomi ift. denne ombygning ser således ud:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"><i>Udgifter</i></th> <th style="text-align: right;">Kr.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grundkapital (10 %)</td> <td style="text-align: right;">1.401.000</td> </tr> <tr> <td>Udgifter til servicearealer, ca. 100 m2 (ekskl. moms)</td> <td style="text-align: right;">666.000</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;"><i>Indtægter</i></th> <th style="text-align: right;"> </th> </tr> <tr> <td>Tilskud servicearealer</td> <td style="text-align: right;">400.000</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> </td> </tr> <tr> <td>Samlede kommunale udgift (netto)</td> <td style="text-align: right;">-1.667.000</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Udgifter</i>	Kr.	Grundkapital (10 %)	1.401.000	Udgifter til servicearealer, ca. 100 m2 (ekskl. moms)	666.000			<i>Indtægter</i>		Tilskud servicearealer	400.000			Samlede kommunale udgift (netto)	-1.667.000
<i>Udgifter</i>	Kr.																	
Grundkapital (10 %)	1.401.000																	
Udgifter til servicearealer, ca. 100 m2 (ekskl. moms)	666.000																	
<i>Indtægter</i>																		
Tilskud servicearealer	400.000																	
Samlede kommunale udgift (netto)	-1.667.000																	
Huslejeniveau	<p>Beboerne på hjerneskadeboligerne vil som indtægt typisk have førtidspension tilkendt efter 2003 og uden anden indkomst eller formue.</p> <p>Bolig på 65 m2: Driftsudgifter (ekskl. kapitaludgifter og udg. til el og varme) skønnet til 425 kr./m2/år. Boligstøtte baseret på en person med førtidspension tilkendt før 2003 og uden anden indkomst eller formue (kr. 211.920).</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Driftsbudget</th> <th style="text-align: right;">Pr. måned</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kapitaludgifter (2,88% af 12.329.000/650*65/12) =</td> <td style="text-align: right;">2.958 kr.</td> </tr> <tr> <td>Øvrige driftsudgifter (65 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =</td> <td style="text-align: right;">2.302 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremt. husleje (brutto) =</td> <td style="text-align: right;">5.260 kr.</td> </tr> <tr> <td>Boligstøtte ny førtidspensionist ca.</td> <td style="text-align: right;">2.760 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fremtidig husleje (netto) =</td> <td style="text-align: right;">2.500 kr.</td> </tr> </tbody> </table>		Driftsbudget	Pr. måned	Kapitaludgifter (2,88% af 12.329.000/650*65/12) =	2.958 kr.	Øvrige driftsudgifter (65 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =	2.302 kr.	Fremt. husleje (brutto) =	5.260 kr.	Boligstøtte ny førtidspensionist ca.	2.760 kr.	Fremtidig husleje (netto) =	2.500 kr.				
Driftsbudget	Pr. måned																	
Kapitaludgifter (2,88% af 12.329.000/650*65/12) =	2.958 kr.																	
Øvrige driftsudgifter (65 m2 á 425 kr. pr. m2/12) =	2.302 kr.																	
Fremt. husleje (brutto) =	5.260 kr.																	
Boligstøtte ny førtidspensionist ca.	2.760 kr.																	
Fremtidig husleje (netto) =	2.500 kr.																	

Skæve boliger

Sted	Nybyg af skæve boliger på endnu ukendt adresse
Funktion	Botilbud til borgere med misbrugsproblemer og dobbeltdiagnoser
Byggeplan: Hvad bygges?	Der opføres 2 x 5 stk. 45 m ² toværelseslejligheder – inklusive et mindre fælles-lokale.
Årsag til ombygning	<p>Randers kommune har et tilsagn om, at kunne få andel i puljen vedrørende skæve boliger, hvor boligerne enten kan bruges som udslusningsboliger fra forsorghjemmet eller kan være boliger for specielle målgrupper, eksempelvis borgere der ikke længere er misbrugende eller borgere med massive udviklingsforstyrrelser. Randers Kommune har på kort sigt brug for 2 x 5 skæve boliger.</p> <p>Det er vigtigt, at Randers Kommune snarest meddeler ministeriet, hvornår boligerne ønskes bygget.</p>
Byggeøkonomi	<p>Randers Kommune forventer, at kunne indhente 3 mio. kr. i tilskud fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, der yder tilskud til etablering af permanente boliger til hjemløse og særligt udsatte grupper – de såkaldte Skæve boliger. Der ydes op til 400.000 kr. i støtte pr. bolig bl.a. afhængig af boligens størrelse og indretning. Erfaringerne fra de skæve boliger på Blommevej viser, at der kan forventes ca. 300.000 kr. i tilskud pr. bolig.</p> <p>Der forventes en samlet anlægsramme på ca. 10 mio. kr. Det forventes, at Randers Kommune kan indhente 3 mio. kr. i tilskud fra staten, men de øvrige 7 mio. kr. kan finansieres ved lån via Kommunekredit. Udgiften til afdrag, renter af de 7 mio. kr. vil blive betalt via beboernes husleje.</p>

Forudsætninger for beregninger:

Boligstøtten i ovennævnte beregninger er baseret på følgende forudsætninger:

- Enlig med førtidspension tilkendt efter 2003 og uden anden indkomst eller formue, hvilket er ensbetydende med en årlig indkomst på 211.920 kr. (brutto 2014).
- Enlig med førtidspension tilkendt før 2003 (højeste takst) og uden anden indkomst eller formue, hvilket er ensbetydende med en årlig indkomst på 192.120 kr. (brutto 2014).
- Enlig med folkepension (eksklusiv ældrecheck) og uden anden indkomst eller formue, hvilket er ensbetydende med en årlig indkomst på 144.540 kr. (brutto 2014).
- Enlig kontanthjælpsmodtager under 30 år hhv. uden eller med en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er ensbetydende med en årlig indkomst på hhv. 70.284 kr. (brutto 2014 – for unge uden uddannelse) og 82.668 kr. (brutto 2014 – for unge med uddannelse).

Punkt 126: Status på regeringens lovprogram på socialområdet

Resume

Regeringen fremlagde den 6. oktober 2020 lovprogrammet for Folketingsåret 2020/2021. Håndteringen af Covid-19 har forsinket lovgivningen på en række områder. Socialudvalget fik en orientering om status på lovprogrammet den 25. januar og den 12. april 2021. I denne sag gives en gennemgang af de dele af lovprogrammet, som regeringen har gennemført. Herudover beskrives kort de forventede større udspil på socialområdet i efteråret 2021.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at orienteringen om status på lovprogrammet 2020-2021 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regeringen fremlagde den 6. oktober 2020 lovprogrammet for Folketingsåret 2020/2021. Formålet med lovprogrammet er at give Folketinget et overblik over de lovforslag, som regeringens politik vil udmønte sig i. Lovprogrammet skal ses i lyset af Covid-19 situation i 2020 og 2021. Håndteringen af Covid-19 har således forsinket lovgivningen på en række områder. Socialudvalget fik en orientering om lovprogrammet den 25. januar og den 12. april 2021. I denne sag gives en afsluttende status på lovprogrammet 2020-2021, herunder en gennemgang af de dele af lovprogrammet, som regeringen har gennemført. Herudover beskrives kort de forventede større udspil på socialområdet i efteråret 2021.

Af de mest relevante love i lovprogrammet for socialudvalget kan nævnes:

- Forberedelse af overgangen til voksenlivet for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse – Social- og indenrigsministeriet
- Forlængelse af forsøgsordningen med socialt frikort - Social- og indenrigsministeriet
- Lov om velfærd - Finansministeriet

Nedenfor gives en kort kommentering af en række af forslagene i Regeringens lovprogram, som vedrører socialområdet. Herudover gives en status på de enkelte love, der er stadfæstet.

Tidspunkt	Ny lovgivning
Oktober 2020 (stadfæstet)	<p>Tydeliggørelse af retten til rimelig individuel tilpasning ift. dagtilbud til børn og ift. folkeskolen – Social- og indenrigsministeriet</p> <p>Formålet med loven er at tydeliggøre, at børn og unge med handicap har ret til rimelig individuel tilpasning i dagtilbud og folkeskolen med henblik på, at disse kan opnå samme muligheder for deltagelse som andre børn og undgå forskelsbehandling og dermed få bedre muligheder for inklusion og ligebehandling i samfundet. Således indføres klageadgang til Ligebehandlingsnævnet og mulighed for at få tilkendt en godtgørelse.</p>
Oktober 2020 (stadfæstet)	<p>Forberedelse af overgangen til voksenlivet for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse – Social- og indenrigsministeriet</p> <p>Formålet med loven er at sikre, at forberedelsen af overgangen til voksenlivet for unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse igangsættes i god tid, inden den unge fylder 18 år.</p> <p>Loven pålægger kommunerne at påbegynde en tværgående og helhedsorienteret forberedelse i dialog med den unge og forældrene, når den unge fylder 16 år.</p> <p>Loven er en opfølgning på aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023</p>
Oktober 2020 (stadfæstet)	<p>Adgang til sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug for indsatte i kriminalforsorgens institutioner m.v. – Justitsministeriet</p>

	<p>Loven har til formål at styrke den sociale stofmisbrugsbehandling i kriminalforsorgens institutioner i forhold til det nuværende behandlingstilbud. I øvrigt tilpasses reglerne om behandlingsgarantien for social stofmisbrugsbehandling, så de kommer til at afspejle praksis. Lovforslaget er en genfremsættelse af L 150 (folketingsåret 2019-20).</p>
November 2020 (stadfæstet)	<p>Forlængelse af forsøgsordning med socialt frikort – Social- og indenrigsministeriet</p> <p>Formålet med loven er at forlænge den 2-årige forsøgsordning med socialt frikort i yderligere 1 år fra den 1. januar 2021 med henblik på at sikre en tilstrækkelig afprøvning af ordningen, før der tages beslutning om eventuel permanentgørelse. Ordningen gør det muligt for virksomheder og udsatte borgere at indgå aftale om småjob uden større forpligtelser og giver de mest socialt udsatte borgere, herunder hjemløse, muligheden for at have en skattefri indtægt på 20.000 kr. om året.</p>
November 2020 (Stadfæstet)	<p>Frafald af tillægskøbesum – Boligministeriet</p> <p>Med loven vil kommunalbestyrelsen få mulighed for at undlade at stille krav om betaling af tillægskøbesummen, når der skal bygges nye almene boliger, private boliger og erhverv i eksisterende almene boligafdelinger. Hermed bidrages til opfyldning af regeringens mål om 110.000 nye boliger i de fire største kommuner.</p>
December 2020 (Stadfæstet)	<p>Lov om velfærd – Finansministeriet</p> <p>Loven har til formål at sikre, at det demografiske træk på velfærden dækkes, så pengene følger med i takt med, at der bliver flere børn og ældre.</p>
December 2020 (stadfæstet)	<p>Styrket indsats mod negativ social kontrol m.v. – Udlændinge- og integrationsministeriet</p> <p>Loven har til formål at styrke indsatsen mod negativ social kontrol. Med loven indsættes en eksplicit henvisning til negativ social kontrol i straffelovens bestemmelse om psykisk vold, ligesom det præciseres, at bestemmelsen bl.a. omfatter negativ social kontrol i form af</p>

	<p>fastholdelse i et ægteskab ved hjælp af religiøse skilsmissekontrakter mv., herunder for så vidt angår medvirken.</p> <p>Endvidere forbydes religiøse vielser af mindreårige og straffen er skærpet.</p> <p>Herudover indføres mulighed for at inddrage eller nægte at forlænge et pas til en mindreårig, hvis der er grund til at antage, at barnet skal giftes eller vies religiøst i udlandet. Desuden vil sprogkravet til religiøse forkyndere, der søger om forlængelse af deres opholdstilladelse, blive skærpet.</p>
Februar 2021(stadfæstet)	<p>Opfølgning på Børnene Først – Social- og indenrigsministeriet</p> <p>Formålet med loven er at følge op på nogle af initiativerne i regeringens udspil Børnene Først.</p>
Februar 2021(stadfæstet)	<p>Regulering af organisationsformer på det sociale område og styrkelse af socialtilsynet - Social- og indenrigsministeriet</p> <p>Formålet med loven er at sikre, at ejere af sociale tilbud ikke trækker overskud ud men i stedet anvender dette på beboerne i tilbuddet. Dernæst styrkes socialtilsynet generelt, herunder det økonomiske tilsyn og tilsynets sanktionsmuligheder. Endelig er formålet at understøtte en mere ensartet opgavevaretagelse og praksis på tværs af de fem regioner.</p> <p>Loven skal ses i tæt sammenhæng med regeringens udspil ”Børnene først” og kan være med til at sikre, at offentlige midler anvendes til gavn for bl.a. anbragte børn og unge, og at kravet om bedre kvalitet i anbringelserne bliver opfyldt i praksis.</p>
Februar 2021 (stadfæstet)	<p>Styrket samarbejde om indsatsen til borgere på herberger og kvindekrisecentre samt udvidelse af anvendelse af udslusningsboliger – Social- og indenrigsministeriet</p> <p>Med loven følger ændringer, der tydeliggør målgruppe for, formål med og ansvarsfordeling mellem tilbud og kommuner under og efter ophold på §§ 109 og 110. Derudover udvides målgruppen for udslusningsboliger til at omfatte</p>

	<p>kvinder på kvindekrisecentre efter § 109 og gøre ordningen mere fleksibel.</p> <p>Samtidig sikres det, at kommunens huslejetilskud til udslusningsboliger ikke modregnes forsørgelsesydelse.</p> <p>Loven er en del af regeringens indsats for at forbedre indsatsen for og nedbringe antallet af hjemløse samt opfølgning på aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2021.</p>
Februar 2021 (stadfæstet)	<p>Lov om velfærdsaftaler – Finansministeriet</p> <p>Loven har til formål at skabe hjemmel til, at der kan indgås velfærdsaftaler med udvalgte kommuner i en treårig forsøgsperiode. Velfærdsaftaler er en ny, samarbejdsbaseret vej til at finde og afprøve nye løsninger ved at sætte enkeltkommuner fri på et givent velfærdsområde med henblik på at tænke tilrettelæggelsen af indsatsen "forfra".</p> <p>Loven er et af flere initiativer, der med Nærhedsreformen igangsættes med henblik på at gentænke styring og ledelse i den offentlige sektor.</p>

Forventede udspil fra regeringen i efteråret 2021

Hjemløseudspil (social- og ældreministeren)

Regeringen forventes i efteråret 2021, at fremlægge et udspil, der skal indfri ambitionen fra forståelsespapiret om at nedbringe antallet af hjemløse. Nogle af grundstenen fremgår af økonomiaftalen mellem regeringen og KL: Der er varslet en "grundlæggende omlægning" af indsatsen, og flere skal have adgang til en billig bolig efter Housing First-princippet.

Boligudspil (Indenrigs- og boligministeren)

Boligministeren har varslet, at han ved udgangen af august vil indkalde til forhandlinger om, hvordan der kan sikres flere billige, almene boliger i byerne.

10-årig psykiatriplan (Sundhedsministeren – sammen med socialministeren)

Som led i finanslovsaftalen for 2020 blev der igangsat et arbejde i sundhedsministeriet og socialstyrelsen for at udarbejde statusrapport som oplæg til en 10-årig psykiatriplan. Planen og dermed også de politiske forhandlinger er udskudt til 2022 grundet det store pres coronaepidemien har lagt på sundhedsministeriet. Det faglige oplæg til 10-årsplanen forventes færdig i november 2021.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 127: Type 2 diabetes-projekt. Sulten efter sukker – eller sukkersyge?

Resume

Social og Sundhed fik i 2019 bevilget midler fra sundhedsstyrelsen til en særligt forebyggende diabetes indsats for udsatte borgere tilknyttet Rusmiddelcentret og Psykiatriens hus. Projektet afsluttes i oktober 2021. Projektet har resulteret i at borgere med diabetes er blevet opsporet, henvist til egen læge og til andre sundhedstilbud. Erfaringen fra projektet er, at den håndholdte indsats som borgerne har modtaget gennem en fremskudt sygeplejerske fra sundhed har en stor betydning for borgernes brug af sundhedstilbud, ligesom det har styrket brobygningen mellem de involverede afdelinger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at udvalget tager orienteringen om projektet ”målrettet opsporing af mennesker med høj risiko for at have eller udvikle type 2-diabetes” til efterretning.

Beslutning fra Sundheds-, idræts- og kulturudvalget, 13. oktober 2021, pkt. 116:

Taget til efterretning.

Fatma Cetinkaya deltog som stedfortræder for Karen Lagoni

Mogens Nyholm deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Sundhedspolitikken for Randers Kommune, beskriver, at alle borgere skal have mulighed for at leve et sundt liv i trivsel. Der er i politikken et særligt fokus på udsatte borgere, som ofte har et stort behov for hjælp og støtte til at bruge sundhedssystemet. Blandt disse borgere er der en potentielt øget forekomst af type 2-diabetes grundet et øget antal risikofaktorer – eksempelvis brugen af nogle typer psykofarmaka som medfører vægtøgning og manglende fokus på ernæringstilstand. Der er derfor behov for en styrket indsats på området, målrettet grupper af borgere i særlig risiko for at have eller udvikle type 2-diabetes.(1)

Sundhed og social fik i 2019 en bevilling fra Sundhedsstyrelsens satspulje med navnet: ”Målrettet opsporing af mennesker med høj risiko for at have eller udvikle type 2-diabetes”. Projektansøgningen blev godkendt i juli 2019 med en samlet bevilling på 1,2 mio.kr. gældende fra 1.juli 2019 til 1.oktober 2021. Projektet er nu ved at blive afsluttet.

Sundhedsstyrelsens overordnede formål med projektet var at afprøve et nyt screeningsværktøj, i form af et spørgeskema til tidlig opsporing af mennesker i risiko for

at have eller udvikle type 2-diabetes. Den samlede evaluering af det projekt forventes klar i foråret 2022 når alle deltagende kommuner er færdige. Det andet formål med projektet var at hjælpe og støtte udsatte borgere i det etablerede sundhedssystem, gennem brobygning til de kommunale indsatser som borgerne i forvejen benytter sig af. Sagsfremstillingen her vedrører den del, mens selve evalueringen vil blive forelagt til foråret 2022.

Projektets målgruppe har været borgere tilknyttet Psykiatriens hus, Rusmiddelcenteret og de lokale støttecentre. Indsatsen omfattede en sygeplejerske fra Sundhedscentret med en fremskudt funktion, som havde sundhedssamtaler med borgerne, hvor borgerne blev screenet for diabetes ved hjælp af spørgeskema og måling af langtidsblodsukker. Den fremskudte sygeplejerske diagnosticerede ikke diabetes, men opsporede borgere i høj risiko for derefter at hjælpe og støtte dem til at gøre brug af egen læge, rehabiliteringsforløb og generelle sundhedstilbud.

Erfaringerne fra projektet er, at målgruppen generelt har vist et stort behov for hjælp og støtte til at bruge sundhedssystemet. Borgerne har mange forskellige sundhedsproblematikker som kræver hjælp fra sundhedssystemet, men samtidig mange barrierer og modstand ved at gøre brug af det. På trods af det, er det gennem en koordineret indsats på tværs af Social- og Sundhed, lykkedes at få flere borgere til at møde op hos almen praksis, Rehabiliteringsenheden og i generelle sundhedstilbud.

Fra projektstart til dags dato er 196 borgere blevet screenet for diabetes type-2 med redskabet "Test din risiko". Borgerne fordeler sig i lav, middel, høj og meget høj risiko for at have eller udvikle type 2 diabetes. Sammenlægges grupperne høj og meget høj risiko er 39% af de screenede borgere i risiko for at udvikle type 2 diabetes. Af de 196 borgere er 31% fremmødt hos egen læge.

Efter lægekonsultation er der fundet 5 borgere med en ukendt diabetes, som er hjulpet i behandling og opstart af korrekt medicinering. Opsporingen af 5 borgere vurderes som et meget positivt resultat i forhold til sammenlignelige projekter(2). For de pågældende borgere betyder det, at de undgår forværring af deres tilstand og senere behandlingskrævende komplikationer som resultat af at leve med en ikke opdaget diabetes. Projektets fund viser, at spørgeskemaet både formår at opspore borgere som har en ukendt type 2 diabetes og borgere som er i meget høj risiko for at udvikle diabetes og herefter kommer i forebyggende forløb.

Alle screenede borgere tilbydes en sundhedssamtale i forlængelse af screening. Dette tilbud har 136 borgere har benyttet sig af. Sundhedssamtalen foretages af projektsygeplejersken og handler om de sundhedsproblemer som fylder mest for borgeren. Sundhedssamtalerne og den håndholdte støtte til en sundhedsindsats har været til stor hjælp for netop denne målgruppe. Afstanden til sundhedssystemet er den samme, men for borgerne opleves den nu kortere, fordi de har fået hjælp til at finde det rette sted hen og fordi de medarbejdere der normalt er omkring borgerne har fået et større kendskab til de forskellige sundhedstilbud på tværs af afdelinger/sektorer.

Projektet har været med til at styrke brobygningen mellem Psykiatriens Hus, Rusmiddelcenteret og Sundhedscentret, gennem samarbejdet omkring borgerne. Dette på trods af Covid-19 nedlukning, som i en periode ændrede rammerne for samarbejdet. Brobygningen har både ført til at flere borgere er blevet henvist og tilmeldt sundhedsforløb/tilbud og til en udvidelse af de etablerede samarbejdsflader mellem Social og Sundhed omkring dette projekt til også at gælde nye projekter – Satspuljeprojektet; Styrket rygestopindsats for udsatte borgere 2020-2023 (Tobaksfrit Liv) samt Recovery projektet.

I forhold til at videreføre erfaringer og fund fra projektet afventer Sundhedsfremme- og forebyggelsesenheden og Center for Psykiatri og Socialt Udsatte i første omgang den nationale evaluering på tværs af kommunerne (som forventes klar i foråret 2022). På baggrund af resultaterne fra evalueringen vil afdelingerne undersøge mulighederne for at fortsætte det vigtige samarbejde omkring sundhedstilbud til denne målgruppe.

Umiddelbart fortsætter opsporingen af borgerne med diabetes 2 i Psykiatriens Hus, også efter projektets ophør.

1) Anbefalinger for målrettet opsporing af type 2-diabetes i kommunerne, Sundhedsstyrelsen, 2018.

2) [Psykisk Sygdom og type 2 diabetes. Afrapportering](#). Region Hovedstaden

Økonomi

Projektet har været finansieret med satspuljemidler.

Punkt 128: Orientering om udviklingen i særligt dyre enkeltsager på socialområdet

Resume

Socialudvalget besluttede på mødet den 12. april 2021, at socialudvalget på hvert udvalgsmøde orienteres om status på udviklingen i antallet af særligt dyre enkeltsager på socialområdet i Randers Kommune.

Opgørelse pr. ultimo september viser et sagstal på 144 sager til en forventet udgift på 206 mio. kr. i 2021. Ved seneste orientering om emnet på udvalgsmødet den 27. september 2021 udgjorde det samlede sagstal 143 sager.

Stigningen i særligt dyre sager hen over sommeren (138 sager ultimo maj 2021 til 144 sager ultimo september) vedrører ikke nyopståede særligt dyre sager, men at der i eksisterende sager på socialområdet er tildelt lidt flere ekstra ressourcer eller anden ekstrabevilling, som gør, at sagerne nu er steget til over 1 mio. kr. Hertil kan der være tilfælde, hvor tidligere opståede særligt dyre sager er skrevet ind i afregningssystemet AS 2007 med tilbagevirkende kraft.

Opgørelse af udviklingen i særligt dyre sager vil til kommende udvalgsmøder være suppleret med uddybende information om sagernes sammensætning med fokus på til- og evt. afgang af særligt dyre sager på området.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der har på landsplan såvel som i Randers Kommune været en markant stigning i udgifterne på det specialiserede socialområde. De stigende udgifter er både en konsekvens af, at flere borgere end tidligere har behov for støtte og at der ses et øget støttebehov som følge af, at borgernes udfordringer er blevet mere komplekse. Udgiftsstigningerne på socialområdet er bl.a. udtrykt ved en stor stigning i antallet af og udgifterne til særligt dyre enkeltsager på området.

Som besluttet på møde i socialudvalget den 12. april 2021 orienteres i denne sag om status på udviklingen i antallet af særligt dyre enkeltsager på socialområdet i Randers Kommune.

Socialudvalget blev senest præsenteret for udviklingen på området på udvalgsmødet den 27. september 2021, hvor det foreløbige antal særligt dyre enkeltsager for 2021 pr. ultimo august udgjorde 143 sager med en samlet forventet udgift på ca. 206 mio. kr. Sagstallet er pr. ultimo september 144 sager til en forventet udgift på 206 mio. kr. i 2021.

Stigningen i særligt dyre sager hen over sommeren (fra 138 sager ultimo maj 2021 til 144 sager ultimo september) vedrører ikke nyopståede særligt dyre sager, men at der i eksisterende sager på socialområdet er tildelt lidt flere ekstra ressourcer eller anden ekstrabevilling, som gør at sagerne nu er steget til over 1 mio. kr. Hertil kan der være tilfælde, hvor tidligere opståede særligt dyre sager er skrevet ind i afregningssystemet AS 2007 med tilbagevirkende kraft.

Opgørelse af udviklingen i særligt dyre sager vil til kommende udvalgsmøder være suppleret med nærmere information om sagernes sammensætning med fokus på til- og evt. afgang af særligt dyre sager på området.

Som det fremgår af nedenstående tabel og figur, er det samlede antal særligt dyre sager steget markant fra 2017 til 2021. I 2017 var der 95 særligt dyre sager og i 2021 er der foreløbigt 144 sager. Dette svarer til en stigning på 50 %. Samtidig er de samlede udgifter på området i løbende priser steget fra 133 mio. kr. i 2017 til et forventet niveau på ca. 206 mio.kr. i 2021.

Særligt dyre enkeltsager o. 1 mio. kr. (løbende priser)	2017	2018	2019	2020	2021
1,0-1,5 mio. kr.	86	77	80	83	101
1,5-2,0 mio. kr.	9	14	26	30	28
2,0 mio. kr. +		9	6	8	15
I alt	95	100	112	121	144

Udgifter mio. kr. (løbende priser)	133,2	139,6	157,2	172,7	205,9
------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Det samlede budget til køb af tilbud og indsatser udgør således knap 450 mio. kr. i 2021, hvor udgifterne alene til køb af særligt dyre pladser nu udgør mere end 45 %. Dette skal ses i sammenhæng med, at antallet af særligt dyre sager kun udgør ca. 20 % af det samlede antal borgere i botilbud/døgnforanstaltninger på det samlede socialområde.

Der er gennem de seneste 2 år lavet en række analyser af de store stigninger i antallet af særligt dyre enkeltsager på socialområdet og forvaltningen har således et overblik over inden for hvilke diagnoseområder og målgrupper at stigningerne sker. Socialudvalget drøftede den 31. maj 2021 analyseresultater og skitserede mulige løsningsforslag (sag nr. 69). Socialudvalget godkendte, at forvaltningen beskriver de skitserede mulige løsningsforslag mere dybdegående fagligt, organisatorisk og økonomisk og socialudvalget besluttede, at der til budgetmaterialet udarbejdes en særskilt beskrivelse af problemstillingen. Socialudvalget blev den 27. september 2021 opdateret om den videre udvikling i antallet af særligt dyre enkeltsager (sag nr. 109).

Der blev den 24. september 2021 indgået budgetaftale for 2022-25. Som en del af budgetaftalen er det besluttet at afsætte midler til socialområdet med henblik på at der i de kommende år kan skabes fagligt forsvarlige løsninger til imødegåelse af de kraftige stigninger i antallet af særligt dyre enkeltsager:

- Styrkelse af børnehandicapområdet (3,8 mio. kr. i 2022 og 2023)

- Flere murstensløse tilbud på socialområdet (2,1 mio. kr. i 2022 og 4,2 mio. kr. i 2023)
- Styrkelse af socialrådets egne botilbud (3,7 mio. kr. i 2022 og 4,8 mio. kr. i 2023)
- Midler til afvikling af gælden på socialområdet (8,8 mio. kr. årligt i 2022 og 2023)

Aftalepartierne er samtidigt enige om, at der skal udarbejdes en ny økonomisk handleplan for socialområdet, som blandt andet skal omfatte gennemførelse og løbende opfølgning på de i budgetaftalen besluttede løsningstiltag.

Endvidere er der blandt aftalepartierne et ønske om, at der igangsættes en analyse af børnehandicapområdet, der skal se på de seneste fem års udvikling og forsøge tilsvarende at se 5 – 10 år frem, bl.a. med fokus på visitationspraksis, indsatser, styring og finansiering inden for Center for Børnehandicap.

På baggrund af budgetaftalen har forvaltningen iværksat en beskrivelse og tilrettelæggelse af det forestående udviklings- og styringsarbejde med henblik på en realisering af de besluttede løsningstiltag.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser er beskrevet i sagsfremstillingen.

Punkt 129: Orientering om mulighederne for at få dækket udgifter til transport til og fra behandling

Resume

Som bestilt af socialudvalget på mødet d. 27. september 2021 følger hermed orientering om mulighederne for at få dækket udgifter til transport til og fra behandling, herunder ledsagelse. Orienteringen er opdelt i tre nedenstående afsnit:

- 1) Kort overblik over dækning af transportudgifter i regi af regionen.
- 2) Samarbejdsaftale, herunder ledsagelse i forbindelse med hospitalsbehandling
- 3) Dækning af transportudgifter gennem Lov om Aktiv Socialpolitik.

Samlet set eksisterer der i regi af både kommunen og regionen en række muligheder for, at en borger kan modtage økonomisk kompensation for sin egen samt evt. ledersagers befordring til og fra både somatisk og psykiatrisk behandling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Orienteringen er inddelt i tre afsnit, som redegør for mulighederne for at få dækket udgifter til transport til og fra behandling.

1) Kort overblik over økonomisk kompensation til transport i regi af regionen

I forbindelse med behandling hos regionen har en borger ret at blive kørt i ambulance eller særligt indrettet sygebil til og fra hospitalet, hvis borgerens helbredstilstand gør det nødvendigt.

Herudover er hovedreglen, at man som borger selv skal sørge for og dække udgifter til transport til og fra behandling. Til denne hovedregel følger dog 5 følgende undtagelser:

- Modtagere af folke- eller førtidspension
- Hvis borgeren bor mere end 50 km fra det hospital, som tilbyder den nødvendige behandling
- Hvis borgeren i forbindelse med udskrivning fra hospitalet bliver indkaldt til ambulans efterbehandling og ikke er i stand til at tage offentlige transportmidler
- Hvis borgeren kun er indlagt en del af døgnet og ikke er i stand til at tage offentlige transportmidler
- Hvis hospitalet sender borgeren hjem på weekend eller en kort ferie, og vedkommende ikke er i stand til at tage offentlige transportmidler

Såfremt reglerne om det frie sygehusvalg benyttes, skal borger selv afholde udgifterne forbundet med transport til og fra et hospitalet udenfor regionen. Dog kun for den del, der overstiger afstanden til regionshospitalet.

Modtager borgeren befordring eller befordringsgodtgørelse og har brug for en ledsager på grund af alder helbred, kan ledsageren ligeledes blive transporteret eller få godtgørelse.

2) Samarbejdsaftalen, herunder ledsagelse i forbindelse med hospitalsbehandling

Samarbejdsaftalen er indgået mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen, og herunder sorterer bl.a. retningslinjerne for ledsagelse i forbindelse med hospitalsbehandling. Aftalen favner både det somatiske og det psykiatriske område og gælder alle borgere, uanset alder, som kommunen er i kontakt med, og hvor det ikke har været muligt at få pårørende til at følge borgeren på hospitalet. Det følger af ordningen, at børn ved indlæggelse eller ambulans besøg på hospitalet altid bør følges af forældre eller andre voksne, der drager omsorg for barnet.

Det er hospitalet, der har ansvaret for at vurdere behovet for ledsagelse i den enkelte borgers tilfælde, hvilket som udgangspunkt afgøres af borgerens funktion og adfærd. Der kan ligeledes være behov for, at personale med pædagogiske kompetencer er til stede for at en behandling kan gennemføres.

Såfremt kommunen skal ledsage en borger, forudsættes det, at det nødvendige personale er til rådighed. Dette gælder for både akutte og planlagte behandlingsforløb. Hvis kommunen ikke kan stille personale til rådighed, vil ledsagelsen i stedet sortere under hospitalet.

3) Dækning af transportudgifter gennem Lov om Aktiv Socialpolitik

I forhold til transportmuligheder gennem Lov om Aktiv Socialpolitik, kan udgifterne forbundet hermed dækkes i regi af kapitel 10, når følgende betingelser er opfyldte:

- Udgiften ikke kan afholdes af borgen selv
- Udgiften er lægelig velbegrundet
- Udgiften ikke kan dækkes af anden lovgivning.

Hvis der er ydet støtte til sygebehandling, jf. § 82, kan der samtidig ydes støtte til transporten efter samme paragraf, såfremt de tre ovenstående betingelser kan imødekommes. Er der ikke ydet støtte til selve sygebehandlingen, kan en borger, der har været udsat for ændringer i sine forhold, få økonomisk støtte til transporten i regi af § 81. Dette sikrer den fornødne økonomiske hjælp til enkeltudgifter, såfremt egen afholdelse vil vanskeliggøre borgerens muligheder for at klare sig selv.

Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

Videre proces

.

Punkt 132: Spørgsmål fra Kasper Fuhr Christensen om Aalborg Kommune og børnefaglige undersøgelser

Resume

Kasper Fuhr Christensen, Velfærdslisten har den 15. oktober 2021 sendt en e-mail til socialudvalget, direktionen og byrådet med følgende indhold:

"Har fået at vide, at Aalborg Kommune har udviklet en metode, der i væsentlig grad har forkortet den tid, der gennemsnitligt går fra afgørelsen om børnefaglig undersøgelse, og til undersøgelsen er færdig.

Forvaltningen bedes på førstkommande møde i socialudvalget oplyse, om forvaltningen har kendskab til ovennævnte"

Forvaltningens besvarelse ses i sagsfremstillingen.

Sagsfremstilling

Kasper Fuhr Christensen, Velfærdslisten har den 15. oktober 2021 sendt en email til socialudvalget, direktionen og byrådet med følgende indhold:

"Har fået at vide, at Aalborg Kommune har udviklet en metode, der i væsentlig grad har forkortet den tid, der gennemsnitligt går fra afgørelsen om børnefaglig undersøgelse, og til undersøgelsen er færdig.

Forvaltningen bedes på førstkommande møde i socialudvalget oplyse, om forvaltningen har kendskab til ovennævnte"

Forvaltningens svar

Myndighed Børnehandicap har ikke kendskab til en særlig metode udviklet af Aalborg Kommune med henblik på at afkorte sagsbehandlingstiden fra afgørelse om, at der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse i henhold til Servicelovens §50, til undersøgelsen er færdiggjort.

Det vil altid være ønskeligt, at sagsbehandlingstiden i forhold til børn og deres familier sker så hurtigt som muligt. Det fremgår af Servicelovens § 50 stk. 7, at "Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen" og i Myndighed Børnehandicap afsluttes børnefaglige undersøgelser altid så hurtigt som muligt indenfor denne lovmæssige frist. Kan det undtagelsesvist ikke lade sig gøre, træffes en foreløbig vurdering og undersøgelsen afsluttes hurtigst muligt herefter.

Forvaltningen har derfor kontaktet Aalborg Kommunes Familie- og beskæftigelsesforvaltning for at undersøge, om der er udviklet en ny metode på området for børnefaglige undersøgelser. Aalborg Kommune oplyser, at der deres "familiegruppe Øst" i perioden fra januar 2021 til juli 2021 har arbejdet med projektet "Dialogbaseret børnefaglig undersøgelse" i sager, hvor der er truffet afgørelse om udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse. Herunder ses en kort beskrivelse af projektet dialogbaseret børnefaglig undersøgelse samt de første erfaringer med det.

Dialogbaseret børnefaglig undersøgelse

Formålet med Aalborg Kommunes projekt "Dialogbaseret børnefaglig undersøgelse" (BFU) har været at igangsætte en udviklingsproces, hvor målet har været at skabe en forandring omkring arbejdet med udarbejdelse af BFU'er. Projektet har fra start haft følgende formål:

- Lovgivningens frist på 4 måneder overholdes.
- Øge inddragelsen af familien.
- Reducere mødeaktivitet, skrivearbejde og samlet tidsforbrug.
- Nedbringe perioden for udarbejdelse af BFU'er.
- Optimere kvaliteten i BFU'er.

Metoden dialogbaseret BFU tager afsæt i, at BFU'en skal være omdrejningspunktet og fundamentet for det socialfaglige arbejde, den skal bygge på faglig kvalitet og være et dialogbaseret samarbejde mellem rådgiver, forældre og netværk. Processen og interaktionen mellem rådgiver og familien tillægges stor betydning, og metoden kan bidrage og danne baggrund for en erkendelses- og læringsproces for familien og barnet/den unge.

Før afholdelsen af selve dialogmødet vil det oftest være relevant og nødvendigt med et indledende møde med familien med henblik på, at få afklaret fælles retning og mål samt en grundig netværksafdækning og evt. en tidslinie til at skabe et godt overblik. Dette er medvirkende til at sikre, at de "rigtige" bliver inviteret med til det efterfølgende dialogmøde.

Formålet med dialogmødet er, at hele undersøgelsen med undtagelse af analyse og vurdering, skal udarbejdes på mødet. Det er afgørende, at der er en bevidst systematisk tilgang, således at der er en tydelig dagsorden, og at mødet er nøje planlagt forinden. På mødet arbejdes der bevidst med, at alle skal komme til orde med mulighed for dialog på tværs. Til dialogmødet skal rådgiver have en referent med (helst en anden rådgiver) således, at dialogen kan styres.

Der er foreløbig mange positive erfaringer fra Familiegruppe Øst, der har arbejdet med dialogbaserede BFU'er i første halvår 2021. I alt har 41 BFU'er indgået i projektet. Der ses mange fordele ved at arbejde mere dialogbaseret i undersøgelsesfasen. Særligt kan nævnes hele inddragelsesaspektet af forældrene/familien. Kvalitetsmæssigt og lovgivningsmæssigt ses også flere fordele. Konkret er perioden for udarbejdelse af den dialogbaserede BFU markant optimeret. Den laves indenfor lovgivningens tidsramme på 4 måneder, og ofte på ca. 2 måneder for en stor del af BFU'ernes vedkommende. Samtidig er tidsperspektivet og sammenhængen mellem undersøgelse/handleplan og iværksættelse af støtte både kortere og bedre for barnet og familien. Deltagelsen af to rådgivere giver gode muligheder for, at de kan supplere hinanden og der er mulighed for faglig sparring både efter men også direkte under møderne.

På baggrund af de positive erfaring fra forsøgsperioden arbejdes der nu på, at få besluttet en implementering til de andre familiegrupper i Aalborg Kommune.

Erfaringerne fra Aalborg Kommune giver et godt indblik i andre måder at arbejde med BFU'er på. Forvaltningen vil søge yderligere dialog med Aalborg Kommune og vurdere om den særlige dialogbaserede metodes elementer kan være interessante for myndighed børnehandicap, herunder sammenhængen til afdelingens aktuelle udbredelse af projektet "Sammen om familien" til hele børnehandicap myndighed. Forvaltningen vil orientere socialudvalget om udbredelsen af "Sammen om familien" metoden og udviklingen i børnehandicap myndighed løbende jf. budgetaftalen, herunder vil Aalborg Kommunes erfaringer med dialogbaseret børnefaglig undersøgelser eventuelt kunne indgå.

Punkt 133: Sagsstyringsliste pr. 14. oktober 2021

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at oplysningerne i sagsstyringslisten tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Se vedlagte sagsstyringsliste pr. 21. september 2021 for sager til kommende socialudvalgsmøder.

Sagsstyringsliste socialudvalget

Sagsstyringsliste pr. 14. oktober 2021
Sager til socialudvalget den 29. november 2021
Frist 15. november
Forventet regnskab – budgetopfølgning pr. 30. september 2021
Budgetforlig og overordnet projektplan
Kvalitetsstandard for social behandling af stofmisbrug (nr. 15) – efter høring
Legatuddeling
Orientering om ny analyse om børn og unge med psykiatrisk debut fra Indenrigs- og Boligministeriets benchmarking enhed
Lovprogrammet på socialområdet for de kommende 12 måneder
Opfølgning på Aalborg Kommunes politik for det boligsociale område
Ankestyrelsens klagestatistik for socialområdet for 1. halvdel af 2021
Status på myndighedsafdelingen – børnehandicap
Evaluering af skoletilbuddet i Mellerup
Orientering om udviklingen i de særligt dyre enkeltsager i det specialiserede socialområde
Drøftelse vedr. Lucernevejens børnehave – evt. ny institution
Afreportering af udvalgsarbejdet i perioden 2017-2021
Statusorientering – tilsynsbesøg SIBUM
Afreportering i forbindelse med projekt om brug af magtanvendelse
Opfølgning på dialogmøde med Handicaprådet
Opsamling fra udvalgsmøde – afsluttende år
Senfølger efter seksuelle overgreb
Brug af serviceaftaler med Ejendomsservice på socialområdet
Orientering om Nørresundbyvej
Socialrådets aftaler med Byrådet
Redegørelse for sag i børnehandicap
Kommende sager
Gensidig orientering

Punkt 134: Gensidig orientering